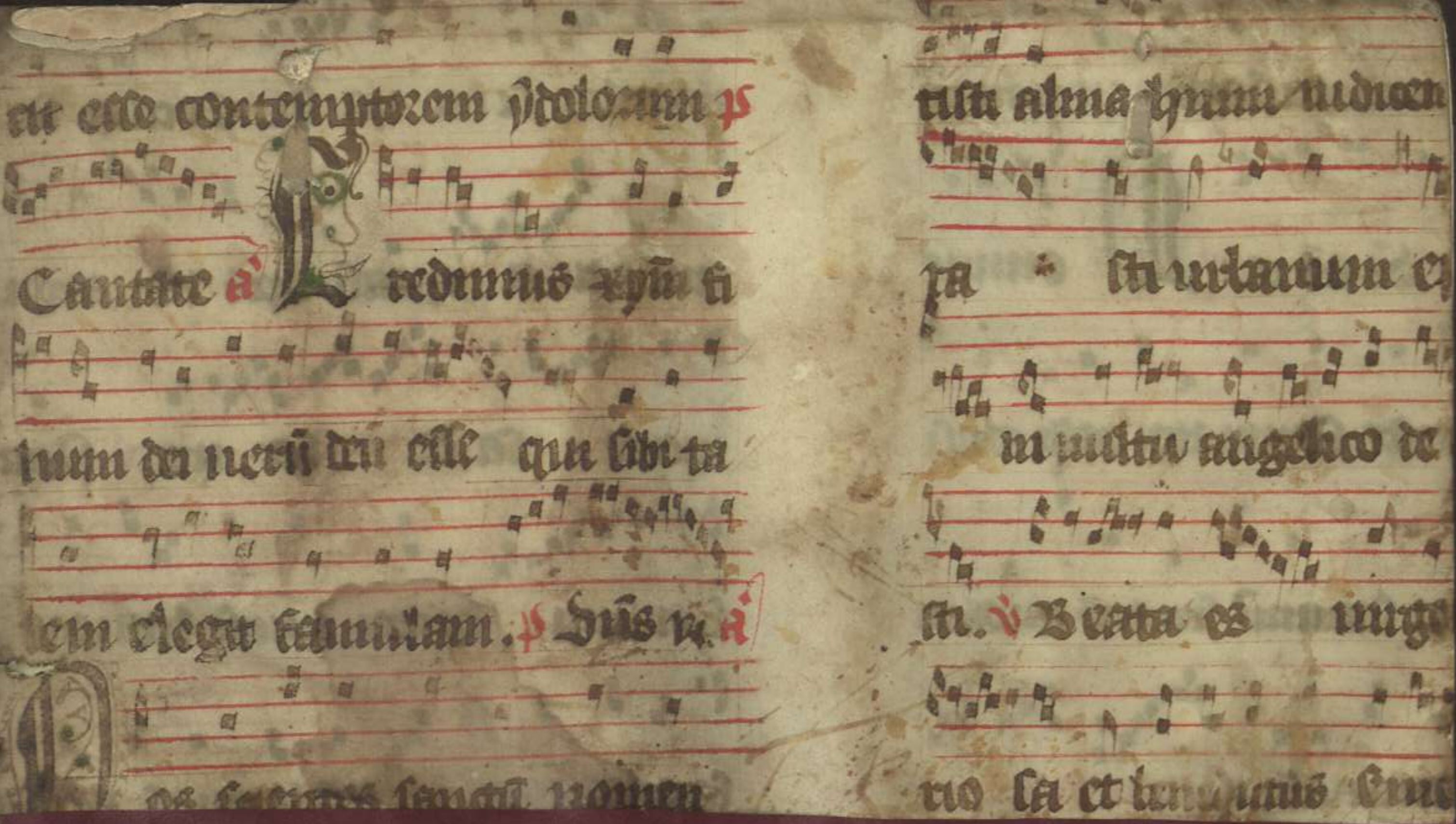ere esse contemptorem ydolorum ps
Cantate a. Credimus xpm fi
lium dei verū deū esse qui sibi ta
lem elegit famulam. ps Dns re. a.
in nostra angelica de
sti. v. Beata es virg
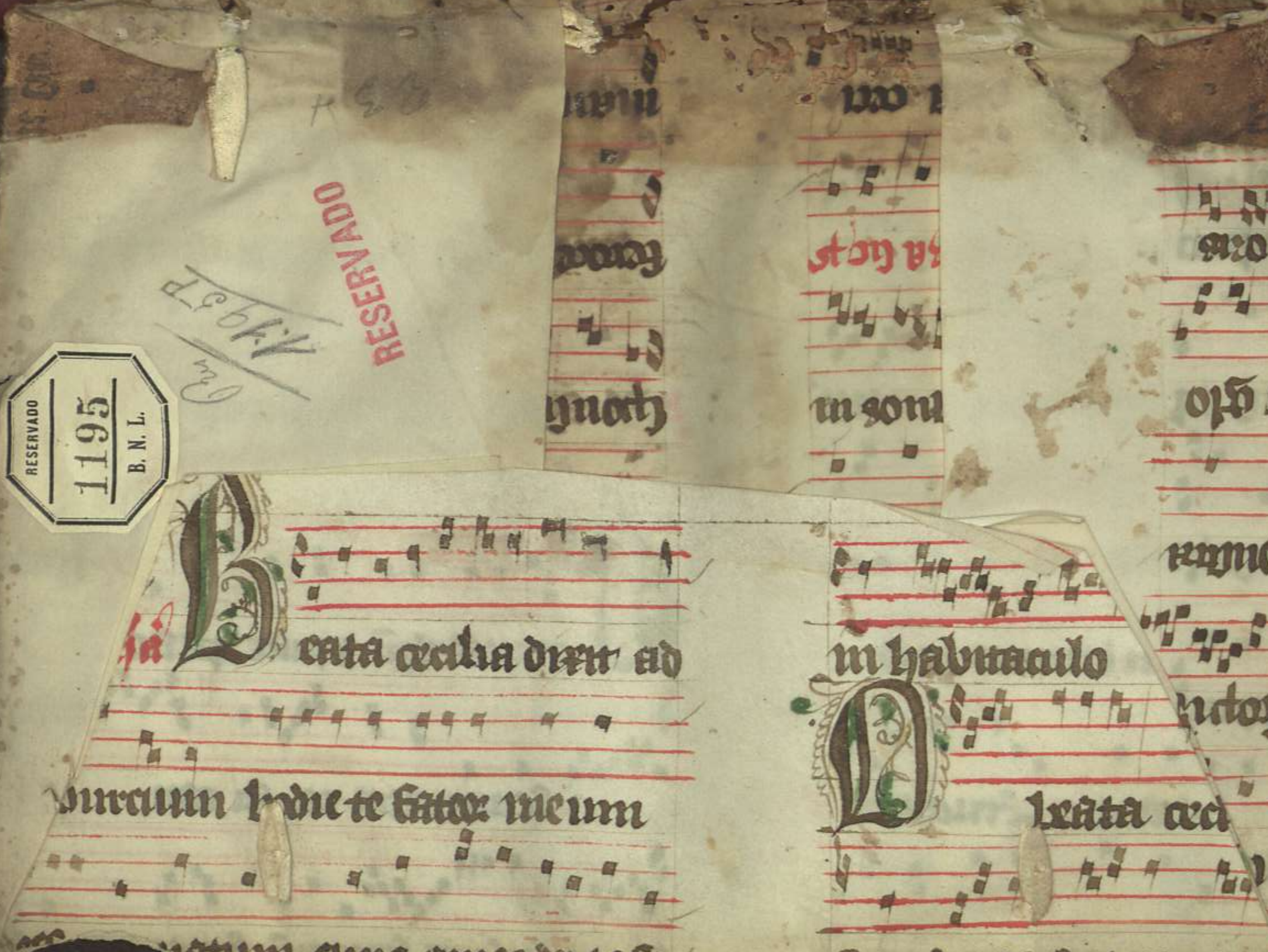
RESERVADO
1195
B. N. L.
1195P
RESERVADO

NICOLAI COELII

Maralij Ordinis Sacro ſanctæ Trinitatis de Redemptione captiuorum CRONOLOGIA, *ſeu ratio Temporum, maximè in* THEOLOGORVM, *atque bonarum literarum ſtudioſorum gratiam.*

RESERVADO

Habes pie lector diſſentiones quæ in ſacris annis adparere poterant iuxta ſacros Doctores compoſitas. Habes mira de LXX. Interpr. initijs. Deq; eorum ſumma Auctoritate incorruptaq; Æditione: Tum non pauca de ſecreta Hebrçorum doctrina. Habes denique omneis tactas Hiſtorias ſingulis annis tam Sacras quàm prophanas noſtræ præcipuè Hiſpaniæ à primo Diluuij anno vſque ad Cyrum Perſarum Regem.

MELCHIOR MARALIVS Patritij Equeſtriſq; ordinis Iuuenis ad Lectorem.

ASpice ſudantem ſacra compage laborem:
Eſt dignus raro rarus honore coli,
Ingenij ſi quæris opes, primordia mundi,
Pagina Athlãtæo ſcripta labore docet.
Seu te delectant exordia prima parentum,
Siue vetuſtatis ſeu nouiora iuuant:
Si mortale genus prima luctante Carina,
Seu mare tranſiectum, ſeu Babylonis opus.
Commemorat, ſummo, quæcunque requirere fas eſt,
Cælius ingenio, relligione pari.
Edere nil maius poterat, nec ditius: æquo
Reſpice iuditio quam graue pandit iter.
Iure ſuo fretus ſcriptorem Cælius omneis
Inter lyſiados abnuit eſſe parem.
Non hic caſtalios latices non numina veſtra,
Non cupit auxilium, Clio nec orat opem.
Parnaſi non optat aquas, nec ſcandere rupes,
Non petit Aoniam ſupplice voce lyram.
Materies opus ipſa iuuat, commendat honeſtas,
Authoris grauitas ditat & ornat amor.

Aliud

PER mare per terras quaſcumq; potentia Romæ
Vicerit hoſtiles imperioſa manus,
Quos faſces latium doleat, quos Roma Tyrannos
Quæ Capitolino parta trophæa Ioui,
Edocet Auſoniæ ſcriptor Pataunus: at illo
Non equidem inferior Cælius arma mouet.

de Diego frz de leiria e Barroza Deaõ de Leiria

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI
ac Domino. D. Antonio, Lodouici Infantis
Portugalliæ filio, Nicolaus Cœlius
Maralius.
S. D.

PRæſtaret, fateor, Illuſtriſsime Princeps, ſi potius tuo exemplo, eo ipſo labore, ne dicã gloria, quo in re Theologa te quotidie exerces, totum in. D. Thomæ, Ioannis Scoti, Durandi, atque aliorum huius familiæ, quæſtionibus tempus cõſumerem, quàm ne minimam quidẽ operam, quaſi furtim his adplicare. Sed ea eſt huius noſtri ſeculi mira, imo inter homines, miſera ſtultitia, vt iam prælibatis illis atq; ad limina, vt dici ſolet, ſalutatis, quã, plurimi inepta quadam philautia & ſui ignorantia, alis alienis & falſó inſertis, ad altiora, q̃ſi ille Icarus, vnde citius ruant prouecti conuolẽt, hoc eſt, ad munus illud tam arduum concionandi ſubeundũ. Cui quantum quidue requiratur, tuum erit, qui tantus, deo auſpice, dominicæ gregis nobis futurus es paſtor iudicare, meum verò vt cũque ſentire, & in poſterũ vſque pertimeſcere. Omitto iam ad huiuſmodi prouinciam, integritatem vitæ, morum ſanctitatẽ, quæ rarò in tanta huius noſtræ iuuentutis licentia alicui contingunt: Omitto etiam maturam illam ætatem,

ſeueram ſynceramque (ſi fieri poſſet) caniciem, quæ multum ad diſponendum agrum, in Euangelicum ſemen, facit. Omnia hæc Princeps, vt cornis, maximè iuuant. Sed tolerandum quandò euſq; in Chriſti Eccleſia increuit parum vtilis conſuetudo. Cæterum quod inſuper hodie apud nos, præcipue inter monachos, video, diſſimulare, ac non dolere non poſſum. Quos qualeſue ſi vacaret, imo ſi liceret, ex his ſaltem paucis quos noui, adnumerarem, qui quum vix apud Grammatices magiſtros trieniū ſedeant, iam ſua quadā balbutie, ad arcana illa Philoſophiæ myſteria, quæ diuinus ille Plato ſub quibuſdam figmētis, & Ariſtoteles obſcurioribus verbis obcultabant, tranſeunt. Alij prius in Sumulis (quas ſic vocat antiqua barbaries) neruos omnes ac vireis intendentes, alij in Auctorculis nonnullis quos ſanè pudet, pigetque meo Principi nominare, tempus omne terentes. Et hoc (quod miror) tanta adclamatione amplectuntur, quaſi in his ſine dubio totius philoſophiæ ſecretum ſub cortice latitet. Heinc plus audaculi iam facti ad limina illa ſacroſanctæ Theologiæ, cui tot Scientiæ ancillantur, obcluſa illa quidem etiam atq; etiam optimis ingenijs, diſcurrunt. Quid ſperas mi Prīceps eos in re tā difficili facturos, qui nihil poſſūt? quid dicturos, qui ne loqui quidem ſciunt? Quomodo ornatè eloqui fas erit, quibus communis vox eſt

Plato.

Ariſtot.

cum brutis animātibus? quid apud Philoſophos Ro
mana puritate donatos? Quid in Ariſtotele? quem *Ariſtot.*
cura, ac diligentia quotidie in eodem latino ſermone
exornat? Quid in tot inſignium virorum commen-
tarijs Græcis latineque iam loquentibus prodeſſe po
terunt? Quid miſeri intelligerent ſi ab Ariſtotelè in
Platonem, à Platone in Ariſtotelē (vt ſæpe ſeriò phi- *Plato.*
loſophantibus contingit) diſcurrendum eſſet. Quid
ſi diuinum illum Plotinum primarium in Platonica *Plotinus.*
familia, quem eundem Platonis Dæmona poſtea ad
flaſſe ſcio qui, vt cumque, ſentiāt, cum ipſomet Pla-
tone per omnia in ſumma illa concordia conferre
oporteret. Fruſtra his extaret omnis Porphyrius, fru *Porphyriꝰ.*
ſtra Euſtochius, fruſtra multa quæ Procli tēporis in *Euſtochius*
iuria periere. Iam Ariſtoteles nos vocat in ſuā ſatis *Proclus.*
obſcuram lectionem: aderit pro adminiculo nobis
vnus Alexāder Aphrodiſeus, alter Ammonius, The *Alexan.*
miſtius, Simplicius, vt alios qui ſobriè in Ariſtoteli- *Aphr.*
ca Schola ſunt philoſophati, omittam. Quid illis *Ammoni.*
quæſo cum his commune eſſe poterit? Qui iſtæc no *Themiſti-us.*
mina doctis auribus conſona, tam craſſas illorum *Simplicius.*
barbaris, ac horridis quibus cū ſemper res eſt adſue
factas permulcere poterunt? Verum enim verò quod
etiam reſtabat Sycophantas hos iam proferam, qui
Theologiæ nomen, quod nullus vnquam mortaliū
ſatis promeruit, ſibi iure quodam hæreditario adro-

gant. Quis credat hos in Scholis aliquid poſſe; qui antequam ſacrum Gymnaſium, ſiniſtro, vt ita dicã pede, ingrediãtur, iam ſe venales Chriſti verbi, proh dolor, concionatores, ſeu potius dicas venditores, exhibent? Quoſnam hi profectus in Magiſtro ſententiarum tam belli philoſophi, in D. Thomæ miranda doctrina, in Ioãnis Scoti ſubtilibus argutijs, mihi facere videbũtur? Quonam in precio D. Dionyſius Areopagita D. Pauli, atq; D. Irenæus Polycarpi diſcipulus, & alij huius tẽporis, quos prudẽs trãſeo, in tãta illa primæuæ Eccleſiæ gloria verè viuentes, verè paſtores gregẽ Chriſti paſcentes, vere vineã domini Sabaoth tunc florentẽ, excolẽtes, ab his haberi poterũt? Quorũ monumẽta aurea illa quidẽ, quia & ipſi aurei, & eorũ talis ætas aurea, maximè Theologorũ ſeueras Scholas cõroborãt, illuſtrant, exornãtq;. Trãſeo iam ad alios alterius familiæ Sanctiſſimos vereq; Theologos. Poteruntnè balbi qui non niſi balbos, vt ait prouerb. intelligũt, de vno Cypriano cogitare nedum aliquid ſentire? Poterunt in illam ſummam D. Aureli Auguſtini, Gregorij, Ambroſij, Diuinarũ Scripturarũ contemplationẽ rapi? Poterũt deniq; etiã morũ illam ſanctitatẽ, admirandã facundiã, diuinamq; eloquentiã in Hieronymo ac D. Leone Põtif. eius nominis primo, ſatis admirari? Benè ergo nobiſcũ actũ eſt humaniſſime [illegible]

Magiſter ſent. *D. Thom.* *Ioãn. Scot.* *D. Dionyſ. Areop.* *D. Irenæus Polycarp.* *Aurel. Auguſt.* *D. Gregor.* *D. Ambr.* *D. Hiero.* *D. Leo. Pappa.*

qđ hi quũ ſe, ſuaſq; vireis, quãtũ poſſint, agnoſcãt, inter certos fines coërceãtur. Quos nãq; cõtẽplabere nulla re iã ita delectari, quã neſcio cuiuſdã Vincẽtij, & Dormiſecuræ ſermonibus? Alios inſuper etiã in Humiliarijs, quos ſic vocant, ſe magnopere oblectare, alios deniq; ex alijs meras ineptias mutuare vi deas. Sed quorſum tandẽ hæc ita prolixis verbis & quaſi ſtomachabundis Princeps clariſſime dicimus? Non alia ex cauſſa niſi, vt ſcias me etiã in hoc atque eodẽ morbo iſtorũ ferè iam periclitari. Vt ſcias me iniuſtũ in hos eſſe adcuſatorẽ: Cum paulatim in ſimi lẽ tendam inſaniam, ac dementiã, quam ex eadẽ cucula contraxiſſe nõ dubito, quum nanq; per tot ãnos hanc ipſam ſatis feliciter fugerẽ, nũc iam neſcio quo pacto mihi irata Nemeſis obſtitit. Cogor deniq; atq; premor in tanto literarũ ocio, ĩmaturus vt noſti, atq; intempeſtiuus precoces fructus inter agriculas Chriſti, qui vos eſtis, porrigere. Vix enim in vera illa vitæ pullurarã vix emerſeram, & iam bonũ illum fructũ ferre, in vineam dñi coarctor, iam in munus illud cõcionatoriũ impar meis viribus, abſq; ratione vocor. Quãtũ è re Chriſtiana eſſet. Si quũ adhuc Dei meſſis ſumus, non in herba, ſed maturo tempore diſcerperemur: quantũ ſi diutius in hac meſſe nõ inter meſſores adnumeraremur. Adhuc in manipulos vix cohærere poſſum, & iam cogor in aream Dñi portare. Quare

quũ fruſtra de his querar (cõſuetudo enim peruerſa cõtingit ſæpe vt Legis vireis in lõgũ tẽpus adſumat) quũ fruſtra obclamẽ tenerrimũ palmitẽ, inutilẽ meſſorẽ, trahor iam, ſi recte coiecto, vt triticũ in horreũ Dominicũ congregẽ. Iam ventilabrũ illud Dominicũ mihi in manus traditur, quo Dominicã aream, expers omnino, permundẽ. Quid faciã miſer, niſi ſimili illorũ audacia, vndequaq; circũſpicere? põdus, mẽſurã experiri? En quũ nuper tãtũ põdus aggrederer, hoc eſt, lectionẽ Sanctarũ Scrip. quũ pro inueſtigãda aliqua, in his, mihi vtilitate, diu deſudaſſem, Comperi ſatis in medio illo ardore Solis, non abſq; magna ratione, oculis caligare. Videbar enim mihi obſcurus & in tenebris, vt aiunt, micare, cũ in tanta illa luce verſarer. Vnde cũ cauſſam in re mira exquirere pararẽ, inueni tandẽ multum Hagiographis Script. obeſſe quo minus intelligantur, ſi tẽporũ rationem quis ignoret: atq; huic ſemper certã cõfuſionẽ quamuis inaudita quæda myſteria, ſenſus recõditos, ab illis extorqueat, relinqui. Id enim exiſtimo eſſe temporũ rationẽ Hiſtoriæ quod animã corpori humano. Tolle animã ab ipſo, quid aliud reliquetur niſi brutũ corpus, miſerumq; cadauer? in nihilũ enim oportet Hiſtoriæ cõpago redigatur, ſi quæ ex tempore pendẽt, quo qualiue tẽpore geſtũ ſit ignores. Quapropter tutũ mihi fore putaui ſi aliquã excogitaſſem

rationem, quã me ab hoc tanto Chao vendicarem: nullam aliam mihi firmiorem inſtitui, niſi eã ipſam quam cernis. Conſulendus itaque mihi fuit in re ardua Euſebius, D. Hieronymus diuerſis in locis, venerabilis Beda, Iſidorus, Lyranus, diligentiſſimus ille Driedon ac neotericus qui in hac re admodum elaborauit, vir noſtra hac tempeſtate catholicus. Nec id ſatis ſufficere credidi, niſi etiã prophanos, antiquiſſimoſque auctores qui de temporibus ſcripſerunt, ſimul conferrem: vt magis Hiſtoriæ veritas, eluceſceret Ad id potiſſimũ Beroſum Caldæum elegi, Manethonẽ Aegiptiũ, Megaſthenẽ Perſiũ, Philonẽ Iudæũ atque Ioſephum, & horum denique fere omnium, expoſitorem Anium Viterbiẽſem. Sed mirum quid eſt quod quum lucem hanc tenebroſus quærerem, eam non ſatis claram inter hos omneis inueniebam, præcipue inter illos, atque alios, qui veritatẽ Hebraicam ſeu contra. 70. Seniorum ſententiam ſequũtur. Quare quum non mihi omnino ſatiſfacerem, ſed incertus, neque minus confuſus quam antea, propter tam varias auctorum opiniones, vagarer, magno labore inueſtigaui Chronologiam hanc, certas illorũ ſententias amplectens, Quæ quum ſacra Scriptura maximè cohærent. Hanc igitur mihi vni, ac ſoli, quã in euoluendis ſacris libris, ob oculos proponerem, excogitaui. Cæterum quum amicorum notitiæ, quã

Euſebius D. Hieronymus, Beda. Ven. Iſidorus Lyranus Driedon.

Beroſ. Cal. Manethon Megaſthenes, Philo. Ioſephus.

tulacumq; eſt, ſuboleret, nõ defuerũt ſane inter eos qui me ſemel & iterum ſollicitarent, vt in gratiam multorum rem quam minimam credebam, vtilem tamẽ, in vulgus ederem. Renui ſemper vt par erat. Sed quũ ſe mihi, monoſticha quædam carmina de 25. ordine vetuſtiſſimorum Regũ qui olim poſt Dil. in Hiſpania regnarunt, & cõmentaria parua de Rebus Hiſpanicis publicãti, opportunitas offerret, decreui tunc hæc omnia iuxta ſupputationem Temporum noſtræ Chronologiæ, quò res iucundior eſſet, addere. Romanorum item, & aliorum Regnorũ seriem adponere. Atque quæcumque ſcitu digna præcipuè in Hiſpania, temporibus antiquis, contigêre, ea certitudine, qua poſſem, adnotare. Sacram vero ann. ſupputationem, quã iam antea tumultuariè quidem abſolutam habebamus, eo ordine, quo procedebat, reliquimus. Primò à Dil. Patriarchas vſque ad Moyſem poſueramus. Ab hoc vero Duces & Iudices eramus proſequuti. Deinde Reges Iudæ & Iſrael. Quum mortuo Solomone, orta ſeditione inter Hebræos, diuiſi regnarunt. De quibus agimus vſque dum in primũ librum Eſdræ peruenimus. Vbi de primo anno Cyri perſarum Regis fit mẽtio, Qui facultatem Iudæis in Hieruſalem redeundi, dedit. Quæ enim huc vſque tractamus iuſtum ordinem, ac certũ inter ſe ſeruant. Quippe duo libri *Paralip.* nihil

aliud continent præter quæ in lib. Regnorum habeã
tur. Vnde ab Aurelio Auguſto dicũtur quaſi ſuperio
rum Epitome. Imperia Aſſyriorum, ac poſtea Baby
loniorum Regum, qui bonam partem in Hagiogra
chis Script. obcupant, opportunè ad eam ipſam ſa-
cram Chronologiam iam nuper aſſignaramus. Nũc
verò Princeps Humaniſſime tuum erit munuſculũ
hoc, lætus adcipere, in quo gratiſſimum noſtrum
erga te animũ contemplabere. Et in eo, quod ob id
mittimus, ac tuo nomini conſecramus, ſi quid parũ
conſentaneũ, aut minus compoſitũ videris, tuo ipſo
tanto iudicio corrigere non grauabere. Vale Prin-
ceps quem vnicum omnibus ſpero ſubſidium.
Conimbrigæ. Calend. Octob. M. D. LIIII.

SACRA CHRONOLOGIA SEV.
ratio temporũ, in quinq; libors Moyſeos, quos
Græci Pentateuchon, Hebræi vero Thorà ad
pellãt Tum in Ieſu Naue, ac Iudicũ hiſtoriam:
in quatuor Regnorum libros, vſque ad primũ
Eſdræ. Continens primò ordine Patriarchas,
deinde Duces, qui Iſrraelitico populo præfuê-
re. Item Iudices, ac poſt hos reges quum Iudæ, tum Iſrael. Quibus ad
iecti ſunt ex propoſito Hiſpaniæ. xxv. Reges, qui poſt terrarum illã
inundationem maximam, in ipſa regnarunt. Reges item Aſſyrio-
rum, Medorum & Babyloniorum, qui bonam in Hagiographis ſcri
pturis partem obcupant: Latinorum, Romanorum præterea, ac
Macedonum, Cum alijs denique, quæ digna memoratu in illa tem-
pora inciderunt.

❧ De annorum diuerſitate & quomodo non olim Roma ſed ſola Hiſpania certos prima adinuenerit.

QVANDO de annorum ſupputatione nobis fu-
turus eſt ſermo nō erit ab re præmittere, de quibus
annis Solaribus nè an non Solaribus agendum ſit
Non enim ijdem, atque æquales fuere antiqui-
tus anni inter tot tantasq́ Mundinationes. Imò tanta eorum
fuit diuerſitas, quanta in ipſo hominū vixit varietas. Heinc
eſt quod apud Hiſpanos olim quadrimeſtres, admodum ta-
Xenophō. men rarò Solares, anni in vſu erant. Quod Xenophon lib. de
Plin. lib. Aequiuocis teſtatur. Neque abs re quidem, quum nullus fue
18. c. 25. rit, referente Plinio, qui Solis curſum ac Syderum exortus in
Plin. l. 7. Hiſpania proderet, ſiue quouis modo id ipſum anxiè curaret.
c. 48. Aegyptij quoque etſi primi omnium, vt ſcribit Herodotus,
annum in duodecim menſeis diuiſere, conſtat tamē ex Plinio,
Lact. lib. ex Lactantio Firm. quod idem cēſebat Varro, ex Xenophō-
2. de Diu. te eos menſem ſolum pro anno ad motum Lunæ habuiſſe. Soli-
inſ. c. 13. nus etiam eoſdem quatuor menſibus fuiſſe vſos adfir-
Solin. c. 3. mat. Hoc ipſum addit Xenophon, addit quoque non rarò
Macrob. l. trimeſtri. Macrobrius contra lib. 1. Saturnal. cap. 12. Anni
2. Somn. certus modus, ait, apud ſolos ſemper Aegyptios fuit, aliarum
Scip. c. 12. gentium diſpari numero. Alibi tamen nō diffitetur, menſem
quē Luna intra cæli ambitum luſtrādo conficit, annum dici.
Vnde à Luna menſis dicitur quæ grecè μήνη nuncupatur. Imo
annus non is ſolus eſt, inquit, quem nunc communis omnium
vſus adpellat, ſed ſingulorum ſeu luminum ſeu ſtellarū emē-
ſo omni cæli circuitu, à certo loco in eundem locum reditus, an-

nus ſuus eſt. Eſt tamen potiſsimus annus quem ſol proprio ſuo claudit labore. Vnde non immeritò Vergilius talium rerum ac Antiquitatum ſciētiſsimus, differentiæ cauſſa inter Lunæ & Solis ānū, dixit. Interea magnū ſol circūuoluitur annū. Quare auctore Plinio, alij annum æſtate vnum determinabant, & alterum hyeme, alij quadripartitis temporibus ſicut Arcades, quorum anni trimeſtres fuêre. Apud Acarnanas ſex menſes pro anno ſupputabantur. Chaldæi quum in Antiquitate ſuarum diſciplinarum vtātur menſtruo, in cæteris ſemper Solarem ſe intelligere fatentur. Inter Græcos trecentis quinquaginta quatuor diebus, hoc eſt. xii. Lunaribus menſibus conſtabat annus. In Italia Lauini tredecim mēſeis numerabant, quorū annus, teſte Solino, trecentis, ſeptuaginta quatuor diebus ferebatur. Romani initio annū decē menſibus computauere, à Martio auſpicantes. Numa verò Pōpilius qui à Romulo ſubceſsit, inſtructus à Græcis duos menſeis, Ianuarium & Februariū anno addidit. Græci namq́, quum temerè eo dierū numero ordinaſſent annū, adpareretq́, ſolem ſuū curſum intra dies. ccclxv. & quadrantē in Zodiaco cōficere, vbi ſuo āno deeſſe dies. xi. & quadrantem intelligebant, intercalares ſtatuta ratione cōmenti ſunt: ita vt octauo quoq, anno nonaginta dies ex quibus treis menſes tricenùm dierum compoſuerunt, intercalarēt. Nec aliunde Græci moti id fecerūt, niſi quia laborioſum ac difficile credebant ſingulis annis vndecim dies ſimulq́ quadrātē intercalare. Vnde eos dies ἐμβολισμοὺς menſeis verò ὑπερβαλλοντας adpellarunt. Hanc Græcorū rationem, quæ ſatis in ſe confuſa erat, quum poſt longa tempora Iulius Cæſar in Romana Repub. à Numa cōſtituta inueniſſet,

Vergil. 3 Aeneid.

lib. 7. c. 48

Plutarchus.

Suet. in vit. Iulij Cæſar.

Macrob. lib. 1. Saturn. c. 14

facile, ad id prius Philoſophorũ & Mathematicorũ ſentẽtijs ac propoſitis diſcuſsis, vt teſtatur in eius vita Plutarchus, immutare potuit. Annũque, vt etiã tradit Suetonius, ad curſũ Solis adcomodauit, vt trecentorũ ſexaginta quinq; dierũ adiecto quadrãte eſſet, atq; intercalario illo ãtiquo menſe ſublato, vnus dies, quarto quoq; anno, intercalaretur, qui et hodie quoq; intercalatur. Imitatus ergo hoc modo Cæſar Aegyptios, vt ait Macrob. ad certũ dierũ numerũ Solis redegit annũ. Vnde Plinius eius diligẽtiã oſtẽdẽs, hoc, Soſigene ſciẽtiæ eius admoto, qui inter Aegyptios, Sacerdos peritiſsimus fuit, efficiſſe ſcribit. His itaq; annis Reſpub. Romanorũ vſa eſt, ab Imperio Iulij Cæſaris, à quo Iuliani dicti ſunt. Vſa eſt & his ſemper Chriſti Eccleſia, atq; totus ad hũc vſq; diẽ Terrarũ orbis. Nec abre quidẽ hoc factum fuiſſe puto, vt diligentia & beneficio Romanorũ anni certiores alijs aliarũ Natiõnũ omnibus contingerẽt, quum & populus Romanus illarum dominus, triũpho ac gloria nihil non ſub communi & propria ditione id temporis ſubiecerit. Verum enim verò quia non omnino illa annorum ratio certa atque conſumatiſsima fuit, ſumma & extrema diligentia Hiſpaniæ, quæ triumphi Romanæq; gloriæ hæres futura erat, relicta eſt. Hanc nanque iuſta de cauſſa explorare inpoſterum oportebat, Aegyptios olim aliquo modo in Solis curſu, ex quo conſtat annus, non prorſus veritatem attigiſſe, Hanc in Aſtrorum motibus eos ipſos non ſolum palmarium alijs non præripuiſſe verum etiam à recto ſcopo nõ ſemel aberraſſe. Hãc verò deniq; noui maioriſq; Mũdi, præter alias totius Europæ, Africæ, atq; Aſiæ parteis, ſolã dominatricẽ Iulianos annos eorumq; Auctores oſtendere adhuc diminutos

eſſe. Quanquã aliquo pacto illis hoc ipſum ſubuoluiſſe, nos planè docet Pliniana lectio. Et Socigenes, inquit, ipſe tribus Commentationibus) & ſi diligentior eſſet cæteris) non ceſſauit tamen addubitare, ipſe ſemet corrigendo. Hoc tamen Alfonſus Aragoniæ & Caſtellanorum, Rex, vir admirandi ingenij, ac doctrinæ, diligentius longa poſt ſæcula rimatus, antiquiores ſatis in Aſtrorũ motibus prſus aberraſſe ꝓdidit, demonſtrauitq́; certiuſq; nobis rationẽ de ſolis motu, ac legẽ, ex qua cõſtat annus: perſcripſit. Quo fit vt in magno annorũ numero inter eos qui Iuliani, & Alfonſini ab Alfonſo ipſo dicũtur, nõ parua ſit differẽtia. Aequinoctia nãq; ad multos dies, & menſeis (tanta enim eſſe poterit annorũ congeries) mutari poſſunt. Ob id ſolum quia velocius in Zodiaco Sol voluitur, iuxta illa Regis Alfonſi minutula, quàm Aegyptij explorarint. Hac ex cauſſa iam olim Romana Eccleſia videns non diſimulandum in his ad longum tempus ſubeſſe errorem, per doctiſsimorum patrum Decreta Aequinoctia mutauit: vt rei veritas in Chriſti ac Diuorum Solennijs poſſet quadrare, Quod etiamnunc in Dei Eccleſia priſtina illa & adcurata diligẽtia, iterum præſtaret exquirere. Ergo de illis annis, quos hodie habet Romana Eccleſia, quos communi ore Solares vulgò adpellamus in præſentia agimus. De illis inquam quos multò antè ſortiti ſunt Hebræi, Aſſyrij, Caldæi, Aegyptij, necnõ & Græci, vnde vt diximus mutuati ſunt Romani, Deo Auſpice, annorum hanc ſupputationem exordiemur.

In Tab. aſtron. ad finem.

Conc. Nicen. 2.

Quomodo Hebræi conſtituant annum, & ex quibus menſibus.

QVAMVIS Hebræorũ anni inter ſolares merito adnumerentur: nihilominus mẽſes ex quibus conſtãt, non tales ſunt quales nos hodie habemus, & nonnullæ etiam aliæ habuere nationes. Ratio eſt, quoniam per lunationes annum conſtituere conſueuêre. Vnde. xii. Lunationes apud Hebræos, ſimul additis vndecim diebus, faciunt annum ſolarem: Qua de cauſſa ipſi moti tertio quoque anno. xiii. mẽſeis adſignant: vt plena ſolari anno fiat adæquatio. Menſem nanque duodecimum, ſiue mauis adpellare lunationem, duplicant. Ex quo contingit, vt Martius noſter, qui illis eſt primus mẽſis, ex ſummi Dei præcepto, ſit aliquando ſecundus, id eſt, Aprilis, & contra. Quod ſanè nonnullos ex noſtris planè in eum errorẽ duxit, vt ſibi perſuaderẽt, Aprilem primum ominum eſſe menſem apud Hebræos.

Plin. libr. 18. cap. 25. in vno quoque bienio peracto. 25. Lunatiões, adnumerat.

Quum nó eadem ſit temporum ſupputatio iuxta veritatem Hebraicam, atque eam quæ vulgò circunfertur 70. interpre. quæ potius ſit amplectenda.

NOn eadem eſt planè temporum ſupputatio iuxta veritatem Hebraicam; atque eam quæ vulgò dicitur. 70. interpr. Nos tamen illam quæ maximè cum ſacra ſcript Cohæret, hoc eſt., veritatem Hebraicam, ſequemur. Eius verò quæ eſt. 70. Seniorum, quũ res poſtulabit, mẽſionem facere ſtatuimus. Cæterũ quid poſt hæc Rex Alfonſus in Chron. nonnumquam calculet, non ita magnifacimus, quaſi ab illa regia auctoritate diſſentire piaculum eſſe credamus. Imo quũ minus adcuratè in ea re ſe geſ-

ſerit, propter eos quos fatetur ſe ſequi Auctores, admoneo ei fidem, in ratione annorū, nullam omnino adhibendam, Quā tamē tumultuaria quadam opera (qua & alia) inſerere volui, non alia ex cauſſa neque alio motus cōſilio, niſi ut curioſus lector haberet quid ſecum poſſet conferre. Tamē quidquid ſit, operæprecium in his me facturum exiſtimaui, ſi hanc annorum ſummam vſq; ad Cyrum primum Perſarum regem, id eſt, primum lib. Eſdre, quò nos peruenire ſumus polliciti, ſummatim perſtringam. Eamq; vt iam intueri licet, gratia cum primis iuuandæ memoriæ, in partes digerens.

Sacrorum Annorum ſumma, eo ordine, quo hodie Romæ in ſacro illo pontificum palatio videtur, atq; ab illis adprobatur.

AB Adamo itaq; vſq; ad Diluuiū anni ſunt mille ſexcenti, & quinquaginta ſex. Gene. 5. & 7.

A Diluuio vſq; ad ortum Abraæ ann. nonaginta duo ſupra ducentos. Gene. 11.

Ab ortu Abraæ vſq; ad Moyſem ann. quadringenti & viginti quinque. Geneſ. 25. & 47. Exod. 12.

A natiuitate Moyſeos vſq; ad exitum ex Egypto an. octoginta. Act. 7.

Iſraelitæ vagati ſunt in deſerto, ann. quadraginta Num. 14.

Ab ingreſſu in Terram Chanaam vſq; ad annum. 4. Solomonis, ſiue templi ædificationem, ann. octoginta ſupra quadringentos. 3. Regum. 6.

Ab ædificatione Templi vſque ad Ioas ann. centum & triginta octo. 3. & 4. Regum atque. 2. Paralip.

A Ioas vſque ad ſpontaneam traditionem Ioachim, adiectis illis decem ann. quibus Amon pro captiuo patre Manaſſe regnauit, ann. vnus & nonaginta ſupra ducentos. Et ab hac traditione Ioachim vſque ad deſolationem Hieruſalem ann. vndecim. Cõligitur hoc ex. 4. Regum & . 2. Paralip. Anni captiuitatis Iudæ ſeptuaginta, Daniel. 9. Hier. 25 Hactenus de annorum numero, à Mundi initio vſque ad deſolationem Hieruſalem, destructionemqúe Templi. Conueniunt in eiuſmodi ſupputatione, quicumque Hebraicam veritatem ſequuntur. Conueniunt & Hebræi Chronographi, parum aut ferenihil interſe diſcrepantes Quæ itaque diximus quaſi majori in ſumma repetamus. A principio Mũdi vſq; ad destructionem vrbis Hieroſolymitanæ. anni fluxerunt. 3373. A Diluuio vſque in hanc deſolationem, anni. 1717. Ab ortu Abrae vſque ad eam ipſam vastationẽ, an. 1425. Ab Egreſſu Hebræorum in eo anno quo Tabernaculum ligneum in deſerto inchoatum eſt, huc illuc quòcumqúe migrarent Iudæi, portandum, vſque ad dirutionem Templi Solomonis ann. 920. A quarto ann. Solomonis, quo conſtructum eſt Templum lapideum: vſque ad illud tempus quo humi proſtratum iacuit, ann. 440.

De Mundi Aetatibus quot, & quid ſint.

AEtas dicitur non ea quæ præſens, præteritum, aut futurum tempus contineat, ſed quæ totum hoc & præſens & præteritum & futurum intercipit: vt egregiè adnotauit Rex Alfonſus. Et quum à pleriſque ponantur ſex Aetates, non ob id huiuſ-

Rex Alfonſus in Chron.

modi adpellatione dicuntur, quaſi vero ætates inter ſe omnes ſint æquales: vna enim altera maior, & altera quæ minor eſt, maior alia eſſe contingit. Sed ea ratione, tali proferuntur nomine, quia ad longum tempus vnaquæq; decurrit. Et quæ inter mortales aliqua fama, aut memoria digna adcidebant, iure ætatib. vt idem ſapientiſſimus Alfonſus docet, menſurabantur.

EST ergo prima ætas à principio Mundi vſque ad Dil. eos includens annos quos ſupra poſuimus. Vltimo anno huius ætatis in quo magnam illam terrarum inundationem ingruiſſe conſtat, mortuus eſt Mathuſalem, vt ex Sacris demonſtrat Hieron. ſupra Gen. Iuxta verò .70. Interpret. vulgarem opinionem, qui ſupputāt ann. 2242. ab Adamo vſque ad Dil. poſt aquarum tempeſtatem, eum ad huc vixiſſe reperias. Quod quidem eſſe non poteſt, quum Moyſes tantum octo animas ſeruatas in Arca fuiſſe dicat. Quod & ſanctus Petrus adfirmat. Aetas. Gene.c.6. 1.Can.c.3.

AEtas ſecunda fuit à Dil. vſque ad ortum Abraæ, annorum numerum ſuprà videre licebit. 2. Aetas.

AEtas tertia ab ortu Abraæ vſque ad primum ann. regni. Dauid. Hæc habet ann. quadraginta duos ſupra nongentos. Qui numerus ex ſcript. patet. . Aetas.

Quarta AEtas à principio regni Dauid vſq; ad vndecimū ann. regni Sedechiæ, in quo templū ſubuerſum eſt, & omnis Hieruſalē deſtructa. Anni vero quadringenti octoginta quatuor. Qui tamen Amō regem Iudæ ponunt (vt venerab. Beda, ac alij) duos tantum regnaſſe ann. quadringentos & ſeptuaginta tres in hac ætate conſtituunt. Quod ex eo 4. Aetas. Beda de Tēporibus.

adci

adcidit quia credunt duos ſolum annos hunc Regē Hebræos rexiſſe: & Ataliam ſex. Quam. 70. Interpr. regnaſſe ann. ſeptem adſeuerant. Qua de re poſtea diſſeremus.

5 Aetas. *Quinta Aetas à deſolatione Templi, & Hieruſalem, vſq; ad Chriſti natiuitatem ann. nonaginta ſex ſupra quingentos. Beda etiam hanc ſeptem annis breuiorem facit ætatem. Quæ annorum ſupputatio, non omninò pendet ex ſacra ſcript. Sed partim ex ea, partim verò ex probatis Chronographis, vt*
Driedon libro.3.c.5. *ſentit Driedon, in ſacra ſcript. diligentiſsimus Computator. lib.3. de adparentibus ſcript. Contrarietatibus cap.5. de obſcuritatib. in ſacris ex ſupputatione annorum & Hebdomadarum, emergentibus.*

6. Aetas. *AETAS ſexta eſt hæc, in qua agimus: In quuius feliciſsimis initijs natus eſt Chriſtus Deus & homo filius Mariæ Virginis, Et hæc ipſa nulla ium ſerie temporū nobis determinata ac certa. Quæ à nonnullis iure decrepita dicitur. Quaſi in ea Mundus pereat, ſit neceſſum.*

De Aetatib. Mundi à Chriſto ſeruatore noſtro in Euange. ſub Parabolicis verbis ſignificatis.

HAS etiā Aetates Chriſtus ſeruator noſter apud Mathæum nobis ſub illis verbis Parabolicis, de
Matt. 20. *operarijs, quos Pater familias in vineam ſuam excolendam miſerat, ſignificauit. Qoſdam enim conuentione facta ex denario diurno, mittit hora prima. Quoſdam, illos ſcilicet ſtātes in foro otioſos, hora tertia. Alios quum iterum domo exiret, hora ſexta. Alios verò hora nona. Vltimos tandem in eam ipſam viniam ad operā-*

dum ire iubet, hora vndecima. Vides ergo (ni fallor) ex his planè, quas ſupra poſuimus Aetates, à Chriſto, ſuboſcurè tamen, ſubmonſtrari. Vbi inter tot, ac tam multos Doctores Sacros, pro multis vnus Hieronymus, ac alter Gregorius, hoc nobis in præſentia magis enucleant. Hieronymus namque ad Hierony.
Damaſum Pap. hiſtoriam illam de filio Prodigo diuinè quidem, vt omnia, enarrãs, Cùm iam tot illis illius Parabolæ ar- Epiſt. 69.
canis, ac miſterijs quaſi colophonem imponeret, demum ad ad Damaſ. Pap.
hoc deuenit vt malum inuidiæ in Iuſtos poſſe cadere non dubitaret, Multis igitur argumentis rem ipſam probabat Diuinus Doctor præcæteris tamen vnicus ille Matthæi locus plus ſibi viſus eſt fauere, adplaudereq́. Quum inter ſuum probandum propoſitum, nobis illas quas ex verbis Chriſti potuimus extorquere Aetates, vtcumq́ue explanauit. Operarij, inquit, mittuntur ad vineam, Et in prima hora vocantur Adam, Abel, Seth: In tertia Nöe, In ſexta Abraam, In nona Moyſes. In vndecima Gentium populus, Cui dicitur, Quid hic ſtatis Otioſi? Illo reſpondente, nemo nos conduxit. Extrema autem hora, noſtri Seruatoris aduentus eſt. Teſtãte Ioanne, Fratres nouiſsima hora eſt. Hæc Hiero. Diuus au- Ioann. 1.
tem Gregorius penè eiſdem verbis hoc ipſum explicat. Aitq́, Can. c. 2.
mane etenim Mundi fuit ab Adam vſq; ad Nöe. Hora ve- D. Greg.
rò tertia à Nöe vſque ad Abraam. Sexta quoque ad A- Homil. 11.
braam vſque ad Moyſem. Nona à Moyſe vſque ad aduentum Domini. Vndecima verò ab aduentu Domini vſq; ad finem Mundi. Hucuſque Gregor. Ex his planè intelligimus Chriſtum Seruatorem noſtrum, per illas horas, Mundi Aetates nobis ſubſignificaſſe. Pautiores tamen, nec inter ſe

ſimiles omnino, vt adparet, illis quas ante poſuimus. Prima etenim, & ſecunda, quæ eſt Tertia hora, vix in verbis diſcrimen habent, Si ad illas alias referas, tantum abeſt vt in annis aliquam diſſonantiam inuenias. Tertia, hoc eſt, Sexta hora, omnino diſſimilis ab alia eſt. Illa enim ab ortu Abraæ, vſque ad primum ann. Regni Dauid, annos habet quadraginta duos ſupra nongentos. hæc ab ipſo Abraam vſque ad Moyſem ann. quadringentos, & viginti quinque ſortitur. Quarta verò Aetas, id eſt hora nona, diſſentit prorſus ab illa altera, Quum hæc, à Moyſe videlicet ad Chriſtũ vſque adſertorem noſtrum, ann. vnum & quadraginta ſupra mille quingentos contineat, Illa vero quæ eſt à priucipio Regni Dauid vſque ad vndecimum ann. Sedechiæ, quadringentos quadraginta octo an. Complectitur. Quæ deinde ſequitur, à Sedechia vſque ad Chriſti natiuitatem, ſub eo tempore includitur, quod eſt à Moyſe vſque ad Chriſtũ. Sequitur Aetas decrepita quæ eſt vndecima hora, in qua omnes nunc ſumus, & in qua olim tot Sancti Apoſtoli ſcilicet, Martyres, Confeſſores, Virgines Omnéſque noui Teſtamenti, vt Tonſtati verbis vtar, fuêre.

Supra. Math. c. 20. q. 6.

De Mundi Aetatibus, ac Temporum ſupputatione iuxta Regem Alfonſum.

Alfonſ. in Chronicis.

QVAS ſuprà Communi ordine poſuimus Aetates, Rex Alfonſus longe aliter orditur Eas ſupputans quodam ad Chriſtum ſemper reſpectu. Ante omnia ſummam annorum ab Adamo vſq; ad Chriſtum: Deinde à Diluuio ad Chri-

ſtum: poſtea ab Abraam ad Chriſtum. Omnes. denique Aetates ad ſeruatorem noſtrum referendo. Nos vero diligē ti calculo, eas etiam in noſtrum communem numerandi ordinem, nihil in annis à mente Regis Alfonſi diſcrepantes, digeſsimus.

Prima itaq; Aetas ab Adamo vſque ad Diluuium conti- 1. Aetas.
net ann. 2844. Secunda Aetas quæ eſt à Dil. vſque ad 2. Aetas.
Abraam. ann. 272. Tertia Aetas ab Abraam vſque ad 3. Aetas.
Dauid Regem ann. 1040. Quarta Aetas à Dauide Rege 4. Aetas.
vſque ad Sedechiam annos intercipit. 474. Quinta Ae-
tas à Sedechia vſque ad Chriſt. adſertorem noſtrum. 5. Aetas.
ann. 469.

Conlige ergo ſi placet, hanc annorum ſumam, & inuenies ab Adamo vſque ad Chriſtum ann. 5099. Caeterum hoc etiā animaduerſione dignū duco, multò aliter in Tabulis Aſtrō. eundem Alſonſum Regē, hos ſupputare annos. Ab Adamo namque ad Chriſtum vſque adſignat ann. 6984. Dies vero. 221. Vnde & in prima Aetate, quæ eſt ab Adamo vſque ad Dil. adnumerat ann. 3882. Dies vero. 167. Qua ex re vides (ni fallor) quanta in ſacris adnumerandis anni ſit varietas ac diſſentio: Quum Alfonſus ipſe, ſapientiſſimus iure Rex à cunctis adpellatus, ſibi contrarius videatur, nec vnquam ſatisfaciat. Non ergo mirum ſi Euſebius, Origenes, Chriſoſtomus, ac alij ſancti antiquique Patres ab
5199. *Adamo vſque ad Chriſtum ſupputent ann. 5199. Alij vero quum ex antiquiſsimis patribus, tum ex Recentioribus, ab ipſo mundi principio, ſiue ab Adamo, conſtituunt ann. 3934. Sed hæc tanta differentia inter hos & illos, ex eo quidē*

Rex Alfonſ. ſibi cō trarius in ſacris adnumerandis ann, ac Aetatib.

Differentia illa annorum in ſacris, vnde prouenerit.

adcidit, quia alij. 70. Interpr. alij Hebraicam veritatem ſunt ſequuti. Quæ tamen diſſonantia Euſebium, Hieronymum, atque Aurelium Auguſtinum, minimè iam olim latuit. Diſcordia verò hæc, quæ vulgò forſan è mente. 70. Seniorum fuiſſe, falsò cenſebitur, quos ſpiritus Sanctus auctore Hieronymo, adflauerit, in eo poſita eſt, quòd hæc, & illi, aliter ac aliter in prima & ſecunda Aetatibus, hoc eſt, à Mundi initio vſque ad Diluuium, & à Diluuio vſque ad ortum Abraæ, ſuos numeros parum inter ſeſe conuenientes, concludant. Nam ſeptuaginta Interpr. numerus ab Adamo vſque ad Dil. intercipit ann. 2242. vt iam ſupra adnotauimus. Secundum verò veritatem Hebraicam poſuimus ann. 1656. Superat ergo primus numerus, hunc ſecundum, in quingentis octoginta ſex ann. Rurſus à Dil. vſq; ad ortum Abraæ quæ ſecunda eſt Aetas. 70. Seniorum tranſlatio ſupputat ann. 942. Veritas verò Hebraica multò aliter pauciores annos conſiderat, id eſt, 292. Quare ſuperant ſeptuaginta Seniores in ſexcentis & quinquaginta ann. Quod ſi iterum annos, in quibus, hi vltra, quos ponit Veritas Hebraica, prima & ſecunda Aetate, tendunt, Calcules, hoc eſt ab Adamo vſque ad ortum Abraæ, inuenies Tranſlationem. 70. Interpr. ſuperare Verit. Hebr. mille ac ducentis & triginta ſex annis. Hæc igitur eſt cauſſa, quare tot tantique viri in ſacris annis adnumerandis diſſentiant. Unde non immeritò colligas, quantum ſit illis errandi periculum, qui. 70. Interpr. ſupputationi Temporum adhærent. Eòusque enim vulgarem illam illorum æditionem, temporis iniuria, à veritate Hebraica deuiaſſe experimur, vt ijs eiuſdem annis, quos nunc

In Prolg. ſupra Paralip.

Aliquando ea ipſa 70. vulgata aditio in hac. 2. Aetat. variat auct. Euſeb. et Auguſti. ad numerans ann. 1072.

70. Interpre. ſuperant Ver. Hebr. in mille & 236. ann. In ſupputatiõe. Tẽpo. nec. 70.

adſigna

adſignauimus, inniti, minimè tutum ſit. Multò minimus antiquis Patrib. eum annorum numerum ſequentibus, ſtandum eſt. Quod probè monet Driedon, eo in lib. quem ſupra citauimus. Si tamen quæras an ab ortu Abrae vſque ad Chriſtum ſeruatorem noſtrum, aliqua inter eos detur diſſonantia, nullam, aut ſaltem paruam, vt pote in tribus, vel quatuor ann. eſſe reſpondebo.

Interpr. nec antiquis Patrib. eam ſequentib. innitēdū. 70. Interpre. concordia cum Ver. Hebr. in alijs, præter primam & ſecundam Aetatib.

Summa annorum à Mundi Creatione vſque ad hunc annum. 1554. in quo viuimus iuxta Ver. Hebr. 70. Interpr. atque Alfonſum Regem.

QVum ſuprà ſit pro comperto quot anni elapſi ſunt à Mundi conſtitutione, vſque ad Chriſtum, tam iuxta Eorum ſententiam, qui Veritat. Hebraic. amplectuntur, quàm aliorum qui 70. verſionem in omnibus ſunt ſequuti: Non erit iam admodum laborioſum, hanc annorum ſummam, ſecundū vnamquanque opinionem, & ſecundum Alfonſum Regem, huic, quæ à Chriſto defluxit, vſque ad hoc tempus in quo agimus 1554. Coniungere.

A Mundo itaque condito ſecundum Hebraicam Veritat. vſque ad hunc ann. 1554. Anni præteriêre. 5488. Iuxta. 70. vero Interpr. expoſitionem ann. 6753. Secundum Alfonſum Regem in Chron. ann. 6653. Secundum eundem Regem Alfonſ. in Tab. Aſtron. ann. 8538. *Alfonſ.*

Mira de Primordijs. 70. Interpr. atque digniſſima ſcitu.

QVum eo tempore, quo noſtras has ſchedias excudendas iam typis tradideramus, Conimbrigæ xiij. Calend. Auguſtas, de more publicè inter noſtros Theologos Baccalaureatus ordinis, quos hæc alma Academia annuo prouentu ſatis ingenioſos adoleſcentes ſtudioſoſq; nobis germinat, multa, commoda illa quidem, atq; ſubtilia diſputarentur: Eòque ſe verteret ordo, ac lex diſputationis, vt de annis quibus nunc de agimus, magna, inter ipſos, alijs adhærentibus Veritati Hebr. alijs autem .70. Interpr. fauentibus, ſeu contra adcuſantibus, ſuborta fuerit altercatio. Vbi quum aliquos ſciuerim (non enim his diſceptationibus præſens fueram) minus attentè .70. Interpr. auctoritati detraxiſſe, quos ſpiritu. Sancto adflatos, adcepimus ſcripturas tranſtuliſſe, alioſq; etiam non ignorem viuere, vixiſſeq; qui non tantum Eorum antiquæ traditioni, quantum olim antiqui Patres, tribuant. Statui hoc in loco, quod nequaquam mei erat cõſilij, hinc omnem adripiens obcaſionem, de fide, illis, magna reuerentia debita, deque eorum auctoritate, nonnihil, vix concedente Typographia, dicere. Præſertim quum his quæ præ manibus habemus & ſupradictis, magnopere cohæreant. Bona tamẽ venia prius obtenta à doctiſſimis præceptoribus meis, ſacræque Theologiæ digniſſimis Doctorib. qui tunc eas publicè diſputationes, ſua præſentia, illuſtrabant. Quod ne alicui friuolum aut à iuuenili audacia profectum videatur eſſe, pollitior me dicturum non vulgaria quidem, nec omnino de his obuia. Tradunt Sapientes Hebræorum, (tantam enim Rabinorum cateruam ſingulatim nominare ſuperuacaneum duxi) atque nonnulli etiam antiqui ſacriq; Patres, Moyſem. præter il

ter illam legem quam Deus optim. & M. xim. ei in montem dederat, aliam ſpiritalem, id eſt, prioris expoſitoriam adcepiſſe, Primam, hoc eſt, literalem, Moyſi licuiſſe ſcribere. Secūdam vero nequaquam. Quæ manifeſtationem, omnium myſteriorum ac arcanorum, quæ ſub cortice verborum legis latitabant, continebat. Imo ne verbis quidem, alijs præter. 70. Sapientibus communicaret, à deo prohibitum eſt. Quos idem Moyſes ex Dei præcepto, ad hanc ſecundam legem elegerat, Eiſq; præciperet, nullo quouis modo, talem vnquam ſcriberent. Sed ſubceſſoribus ſuis viua noce reuelarent, & quaſi per manus poſteris perpetuò traderent. Vnde ex hoc modo tradendi, eam ſcientiam, ſubceßiua quadā receptione, ab altero in alterum, dicta eſt apud ipſos Hebræos Cabala, quod Latine ſonat receptio. Fuerunt tamen poſt longa tempora, hæc arcana (Deo permittente) literis tradita, Vnde & illi libri dicti ſunt Cabalæ. In quibus plurima, imo pene omnia inueniri conſona fidei noſtræ teſtatur omnium linguarum peritißimus ille iuuenis Picus Mirandula. Ex quibus conuincuntur Iudæi, vt ait, ad credendum in Chriſtum. Sed vſque in hodiernum diem vt verbis vtar Pauli, obtuſi ſunt ſenſus Eorum, & velamen poſitum eſt ſuper cor eorū. Qui enim ipſius Chriſti tot miraculis veram ipſius diuinitatem cōmonſtrātibus, eiuſq; Doctrinam, potuerunt nō credere, quomodo eius dictis ſeu libris quos domi ſecum habent, acquieſcent? Quod itaq; hucuſq; diximus, præter quāplurimi Rabini, quorum nomina conſultò ſubticuimus, Non ſolum adfirmant ſacri Doctores, verum etiam & ipſa ſcriptura diuina. Eſdras namque in hunc modum, apud quem ſic Deus loquitur, habet, Reuelans reuelatus ſum ſuper

4. Eſd. c. 14.

rubſum, & loquutus ſum Moyſi, quando populus meus ſer uiebat in Aegypto. Et miſi eum & eduxi eum de Aegypto. Et eduxi eum ſuper Montem Sinây. Et detinebam eum apud me diebus multis, & enarraui ei mirabilia multa: & oſtendi tempora ſecreta & finem. Et præcepi ei dicens. Hæc in palam facies verba, & hæc abſcondes. Origenes etiam cuius magna eſt auctoritas in ſacris Script. in his, quæ ab Eccleſia recipiũtur. Supra illud Pauli ad Rom. 3. Quid ergo amplius Iudæo eſt? aut quæ vtilitas Circunciſionis eſt? Multum per omnem modum. Primum quidem quia credita ſunt illis eloquia Dei Ait Origenes, Conſiderandum eſt, quia non dixerit literas eſſe creditas, ſed eloquia Dei. Ergo ex his paucis Origenis conligimus, quod præter literalem legem, aliud quid traditum fuit Iudæis. Quod hic vocat Paulus eloquia Dei. Literas enim, hoc eſt, literalem legem adcepiſſe Moyſem nemo eſt qui ambigat. Sed ea eſt quæ ex ſe niſi adſit ſpiritus viuicans, non ſolum eſt mortua, ſed in ſe legentibus mortem habet. Vnde quia Dei eſt, omni in tempore ſuis ſubcurrere, tradita ſunt illis eloquia Dei. Quæ ea ſunt, quæ apud Hebr. Cabala dicitur, Id eſt verus legis ſenſus, ab ore Dei adceptus. Moyſes enim à Deo & à Moyſe. 70. Seniores primò ad id electi, huiuſmodi ſcientiam adceperunt. Hilarius quoq; in Expoſitione Pſalm. 2. Sic inquit, Erat autem iam à Moyſe antè inſtitutum in omni Synâgoga. LXX. eſſe Doctores. Nam idem Moyſes quamuis Veteris Teſtam. verba in literis condidiſſet, Tamen ſeparatim quædam ex obcultis legis ſecretiora myſteria. 70. Senioribus, qui Doctores deinceps mauerent, intimauerat. Cuius Doctrina etiam Dominus in Euangelijs memi

Origenes Paul. Roma. 3.

Quid apud Paul. Eloquia Dei Rom. 3. ex Origene.

Cabala quid ſit apud Hebr.

Hilarius,

memnit dicens Super Cathedram Moyſi ſederunt Scribæ & Phariſæi. Omnia ergo quæcunque dixerint vobis facite & ſeruate: ſecundum verò facta eorum nolite facere. Doctrina verò horum manſit in poſterum quæ ab ipſo ſcriptore legis accepta in hoc Seniorum numero & ſeruitio conſeruata eſt. Hæc Hilarius ad verbum. Vbi quid expreſſius dici poterat, quam præter legem ſcriptã, doctrinam aliam ſecretiorem fuiſſe, quã Moyſes ipſis. 70. Sapientibus intimabat. Quod autem tam ſecretior, tamq; verior de rebus arcanis expoſitio non niſi Sapientibus. 70. per Moyſem, iubẽte Deo, fuerit reuelata, teſtatur iterum Origenes vbi ſupra ſic ſcribens, De Moyſe Prophetiſq; & Cæteris horum ſimilibus hæc intelligenda ſunt dici, Quibus credita ſunt eloquia Dei. Adde & ſi quis apud eos ſapiens & intelligens auditor & mirabilis conſiliarius fuit. Hæc Origenes. Per quos conſiliarios (ait Comes Mirandula) illi intelliguntur quos vocant Hebræi Senedrim, id eſt. 70. illos ſeniores quos elegit Moyſes ex Domini Præcepto. Durauit huiuſmodi Doctrina ſic ab alijs ad alios tradita vſq; ad tempus Eſdræ. Quum, non ſine Dei numine arcana ipſæ Cabalæ in ſeptuaginta libros redacta ſunt. Quod hac potiſſimum de cauſſa fuit factum, quia poſtquam à Babylonica captiuitate filij Iſrael reſtituti ſunt per Cyrum, & ſub Zorobabel inſtauratum fuit templum, Tunc Eſdras qui eo tempore præerat Synagôgæ poſt Moyſeos reparatam legem, & vetus Teſtam. correctum, curauit etiam vt illa Dei myſteria, quæ ad illud vſque tempus ſcripta non fuerant, ſcriberentur. Quoniam propter captiuitatem quæ ſæpe ſæpius ſuæ Genti adcidere videbat audieratque, illum ordinem tradendi per manus ab alio in alterum, ſeruari

Math. 20. cap.

Mirand. in ſuo Apologet. q. 4. Quid Senedrim apud Hebr.

non poterat. Imo timendum fuit ne tot tantiſque periculis in Rep. Iudæorum adſiduè ingruentibus: illa non ſcripta perirent, Quare ſtatuit Eſdras ut ſcriberentur, adibitiſq; ad hoc magna cura omniq́ue diligentia illis. 70. Seniorib' inter quos ipſa doctrina vigebat. Atque ut omnia illa ſecreta in. 70. volumina præcipua redigerentur iuſſit. Quæ & deinde non niſi Sapientibus communicarentur. Unde apud Eſdram ſic legimus. Exactis quadraginta diebus loquutus eſt Altiſſimus dicens. Priora quæ ſcripſiſti in palam pone, legant digni & indigni. Nouiſſimos autem ſeptuaginta libros conſeruabis ut tradas eos ſapientib. de populo. In his enim eſt vena intellectus, & ſapientiæ fons, & ſcientiæ flumen. Et ſic feci. Hoc Eſdras. Septuaginta autem libri qui ſenſum illum ſcrip. Moyſeos ſubliorem ac diuiniorem (is nunc apud nos dicitur Anagogicus, apud Hebræos Cabala) continebant, extant hodie, ut credo, inter Synagogæ Rabinos. Quos magno ſtudio abcultant, atque intra abdita, pænetraliaque reconditos obſeruant. Hos tamen Comes Mirandula magnis expenſis, quibus ille Iuuenis in ſtudijs minimè parcebat, potuit, ut ipſe fatetur, à quibuſdam Rabinis extorquere. Præſertim quum nulli Chriſtianorum copiam eos legendi, imo ne videndi quidem, unquam præſtiterint. Scio tamen Sixtum quartum Pontificem Max. magno ſtudio curaſſe ut in publicam fidei noſtræ utilitatem latinis literis mandarentur. Qui quum iam mortem obiret, tres ex illis Romano ſermone donati erãt. Hos libros, referente eodem Pico Comite, nemini apud Hebræos licet attingere, niſi qui ætatis ſuæ habuerit quadrageſimum ann. Ibi enim Trinitatis myſterium, ait Picus Mirãdulanus. Ibi verbi incarnatio,

Meſsiæ diuinitas, Ibi de peccato Originali, de illius per Christum expiatione, De cæleſti Hieruſalem, de caſu Demonum, de Ordinibus Angelorum, de purgatorijs, de Inferorũ pœnis. Atq; deniq; de alijs quæ hodie ſacra Theologorũ ſchola diſputat, & chriſtiana fides profitetur. Quæ itaq; hucuſq; diximus, non paucis inaudita, ea eſſe credo quæ vel Momo (quod dici ſolet) placere, & aures inuidas demulcere poterũt. Ex quibus planè vetuſtiſsimam originem. 70. Interpr. iam contemplari licet. Quum à tẽpore Moyſi (vt adparet) incœperit, munuſq; interpretãdi ſacras ſcrip. ſemper habuerint. Nullumq; fuit tempus poſt Moyſem in quo hi Synagôgæ Doctores ac principes vſque non vixerint. Hi ſunt illi quibus Moyſes ex Dei præcepto tot illa arcana communicarat: Eiſq; ne ea ipſa myſteria vnquam tentarent ſcribere, ſed per manus viua noce, alij alijs electis traderent, prohibitum eſt. Hi ſunt qui per tot ſecula ſenſus illos ita ſublimes ſcripturæ Moyſeos ſuo pectore recondebant, explicabantq;, quandò aliqua exigebat neceſsitas. Hi ſunt. 70. Seniores & Conſiliarij, quorum arbitrio, opera, ac diligentia, Eſdras poſtea hæc ipſa arcana legis, ne aliqua inſurgente in Hebræorum Rẽpub. tẽpeſtate, perirent, in ſeptuaginta volumina redegit. Hi ſunt inquam, vt vnum iam ſemel dicam, illi Interpretes quos Ptolemæus ille Lagi filius vt antiquiſsimus Irenæus teſtatur, atque Euſebius, ab Eleazaro Iudæorum Pontifice literis poſtulauit vt tales mitteret, qui ex Hebræo ſacras ſcript. in Græcum ſermonem ſibi transferrent. Vbi quanta Eorũ fuerit fides vnanimis, in interpretãdis ſacris Script, quãta penes Regẽ auctoritas, ſtatim dicemus. An verò ſint qui dubitent, eos, qui electi ſunt, ad hoc tantum munus, fuiſſe quos

Irenæus li. 3. c. 25. Euſeb. lib. 5.

Moyſi traditio ad legis cuſtodiā ac doctrinæ arcanæ in Synagôga elegerit, neſcio. Scio tamē vnū Hilariū cuius mihi ſufficit auctoritas, in comm. ſupra Pſalm. ſic loquutum ad verbum. Sed. 70. Seniores ſecundum Moyſi traditionem ad cuſtodiam legis, atque doctrinæ in Synagôga manentes, poſteaquam illis à Rege Ptolemæo transferendæ ex Hebræo in Græcum ſermonem, totius legis cura mandata eſt, ſpiritali & cæleſti ſcientia virtutes Pſalm. intelligentes in numerum eos ac ordinem redegerunt &c. Ecce quàm clarè quàm apertè Hilarius confirmet, quod nemini, credo, fas erit dubitare. Hoc ipſum alibi verbis alijs idem Diuus Hilarius inſinuat. Hi itaque Seniores, ait, libros hos transferentes, & ſpiritalem, ſecundum Moyſi traditionem obcultarum cognitionem ſciētiam adepti, ambiguè lingua Hebraica dicta, & varia quædam ex ſe nunciantia ſecundum virtutes rerum certis, & proprijs verborum ſignificationib. transtulerunt, doctrinæ ſcientia, multimodam illam ſermonum intelligentiam temperantes. Hæc ad longum ex Hilario. Vbi & Moyſeos antiquam traditionem. 70. Sapientib. in Synagôga ſemper permanentib. & ſpiritalem legem, alterius, id eſt, literalis expoſitoriam (vt antè diximus) planè intelligimus. Quuius virtute. 70. Interpr. diuinitus inſpirati, multa ambigua & in lege obſcura, potuêrunt facile Ptolemæo interpretari. Eſſent & alia loca quæ noſtrum hoc probarent propoſitum Sed qui iam plus nimiū breuitatem excedere videor, nō vacat, in re quam credo certam, plura citare. Quanquam poſt hæc quid apud Hebræos ſit Cabala clarius diffinire optimum duxi: Hoc eſt, materiam, ſeu mauis adpellare ſubiectum, Circa quod talis doctrina verſatur. Ioannes ergo Reuchlinus, qui de arte

Hilarius in Prolog. ſup. Pſal.

Ptolemæo.

Hilarius in Pſalm. ſecund.

Ioān. Reuchlinus. li. 3.

Cabaliſtica tres ſcripſit lib. quos ſummus Pontif. Leo. x. totq́, Epiſcopi, optimateſque viri magno adplauſu adprobarunt, talem Cabalæ diffinitionem poſuit. Cabala nihil aliud eſt (vt Pythagoricè loquar) quàm Symbolica Theologia in qua non modo literæ ac nomina ſunt rerum ſigna, verum res etiã rerum. Sic Reuchli. Quuius vltimam particulam diffinitionis, hunc ſenſum habere credo: Tunc res rerum ſunt ſigna, quandò pro vocibus ſiue oratione, alijs ſubſignificandis rebus ſubſeruire poſſunt. Quemadmodum enim per nomina quæ ad res ſignificandas, impoſita ſunt, res ipſas intelligimus, ita & Cabaliſtæ qui ſenſum illum in ſacris ſcript. anagogicum, ſublimem quidẽ cæteriſque diuiniorem curant, per res, res alias ad modum altiores, vt quæ diuina ac prorſus ſpiritalia, percipiũt intelliguntq́. Sed quænam hæ apud illos fuerint, non dubito Patriarcharum, Prophetarum, ac Regum geſta quæ Chriſtum præmonſtrabant venturum: fuiſſe. Et Quæ vel vulgus Concionatorum hodie optime nouit, Cõtemplabantur namque Cabalæi iuxta ſuam facultatem ſpiritualia omnia ac intellectualia, quemadmodum olim Pythagoræi ſua ab his mutuantes, factitare ſolebant. Vnde diſcrimen inter hos & Thalmudicos poſitum eſt: Qui in hoc mundo ſenſibili permanent, ac animam Vniuerſi huius Mundi (vt Reuchlini verbis vtar) non tranſcendunt. Et ſi quando licenter tamen ad Deum & beatos ſpiritus pergant, non tamen ad Deum ipſum vt immanentem & abſolutum adcedunt: ſed vt opificem, Cauſamq́ rerum & circa ſua Creata obcupatum. Angelos vero ad myniſteria quotidiana, diuinæq́ volũtatis effectus exequendos, mãcipãt, altiſsimarũ rerũ cõtẽplationes ad hunc modum ſemper refe-

Diffin. Cabalæ.

Pythagoras à Cabiliſtæis ſuã Philoſophiam mutuatus.

Diſcrimen inter Cabaliſtas & Thalmudicos.

Reuchlinus lib. 1.

rentes. Quandoque tamen (ait Reuchlin.) ſtudia vltrò citrò inter ſe cõmunicãt Thalmudici et Cabalæi, vt actiua vita & cõtẽplatiua: licet vnũ eũdemq ſacra ſcriptura Cõtextũ plerũq; alter ad timorẽ ſeruilẽ, alter ad amorẽ filialem, ſuo more lepida ſuaſione inuitet. Adparebit enim acri ſtudio Thalmudiſta ille

Quid Thalmud. apud Hebræos.

circa legis præcepta & mãdata reſidere, illa exponere, illa derigere, illa venerari, & exoſculari, vt nihil aliud diffinias Thalmud eſſe quàm legis explanationẽ. Vnde Thalmudici idẽ latinè ſunt, quod expoſitores & Phareſai, qui de ſuggeſtu & cathedra Moyſi ſemper inſtãt operi, prædicãt, & plebẽ hortãtur, dicẽtes, Seruite domino in timore, & cætera id genus alia. Cabaliſtæ autẽ quãuis, teſte veritate, viri ſint legẽ piè obſeruantes, tamẽ contẽplationi plus incũbũt, ideoq; viri ſpeculationis adpellãtur. Hi curã Rei Pub. ac priuatorũ domi belliq; ritus & cõſuetudines in Iudicialib. & moralib. cũ ſua hiſtoria penes Thalmudiſtas relinquẽtes, ea ſibi tantũ quæ ad animi quietẽ & trãquillitatẽ pertinẽt & ad amorem Dei, reſeruarũt. Hæc atq; alia quæ de his ſequũtur videre poteris apud ipſũ doctiſſimũ Reuchlinũ, cuiuis doctrinã licebit vſq; admirari. Petrus autẽ Galatinus vir quidẽ Saraphicus Ordinis Minorũ, qui.12. lib. de Arcanis Catholicæ Veritatis contra obſtinatã Iudæorũ perfidiam diuinè ſcripſit, multa quoq de arte Cabaliſtica, deq; eius auctorib. lib. 1. diſſerit. Quæ quia eadẽ ferè ſunt cum his quæ hucuſq; diximus, ſubſcribere ſuperfluũ, quum hæc iam ad nauſeam, (vt aiũt) vſq; ſim proſequutus, credidi. Sciat tamẽ Lector, eos fuiſſe Cabaliſtæos, qui de altiſſimis rebus in ſacra Scrip. ſemper diſputarũt. Illi, inquã, qui Sacroſanctæ Trinitatis myſterium cognouerunt. Quorum omnis Schola Sacramentũ Di

Pſalm. 2.

Pſalm. 2.

Reuchlin. lib. 1.

Petrus Galatinus.

Cap. 6.

Pet. Gal. libr. 2. c. 1.

uinæ

uinæ Trinitatis vſq; ad Meſſiæ tēpus reconditū latere debere cōceſſit. Quod ſanè nihil aliud hodie ſacra Theologorū familia clamat, quā olim Priſcis tēporib. ante Chriſti adſertoris noſtri aduentum, hæc myſteria arcana ac implicita fuiſſe. Fides enim implicita (vt ita loquar) tunc populo Iſraelitico ad ſalutem ſat erat, Populo verò iam nunc Chriſtiano, poſt Saluatoris noſtri aduentum, vt ſanctè Concilium Trident. definiuit, minimè gentium quoquouis modo velis, ſufficere poteſt. Iuſta nanq; de cauſſa, vt refer Galatinus, Sūmæ Trinitatis myſteriū, Iudaicæ Gēti obcultū ſecretū q; fuit. Neq; hoc, inquit, abſq; diuina prouidētia factū. Quæ vſq; adeò ad idololatriā prona erat, ad quā euitādā vniuerſa lex vetus illa condita fuit. Ne igitur in eorū qui plures Deos colebāt, errorē incideret, pijſsimus ipſe verus Deus voluit, vt in ſe vno ineffabilis illa perſonarū Trinitas ſub legis cortice hoc eſt īplicitè traderetur.

Quid Scholaſtici Doctores doceant.

Concil. Triden.

Lib. 2. c. 2.

De Tranſlatione. 70. Interpr. Philadelphi Temporib. facta. Deq; Eorum ſumma auctoritate. De alijs qui poſt illos Sacras Script. ſunt interpretati, Atq; quænam dicatur corrupta & incorrupta. 70. æditio.

QVanta fides, quātaue auctoritas, per omnē tēpus, debeatur. 70. Interpr. vel ea quæ hucuſq; diximus, ſatis perſuadere poſſent. Tamē quia maior ē illis ex poſcimus (ſi vel maior dari poteſt) alia ex antiquiſsimis ſacriſq; Patrib. ſummatim ac curſim depromere tētabimus. Ante omnia iā nō de illa fide, nō de auctoritate quæ iure inter Hebræos ab omnibus dabatur. 70. Senorib. Sed de ea quā Chriſti Eccleſiā hodiè ipſis oportet exhibere, loquimur. Qui Deo præordinante, ſacram Scripturam ex Hebræo in ſermonem Græcum magno gno ſtudio, ac præſenti numine, interpretati, Primeuæ Dei

Irenæus libro.3.c.25. Euſebius. lib.8.

Eccleſiæ tradiderunt. Quæ res vt olim euenerit, paucis ex antiquiſsimis Irenæo atque Euſebio Cæſarienſi, narrabitur. Sic enim quæ dicturi ſumus facile percipientur. Ante Chriſtum natum ann. ccl. ferè, vt nonulli ſupputant, priuſquam Romanorum inualeſceret Imperium, Macedonibus adhuc Aſiam poſſidentib. aduentante iam Saluatoris noſtri in genus humanum, ſalute, Quum maximè Gentibus, quæ vocandæ erant in illud vnum ouile extra quod non eſt ſalus, congrueret ea ſcire quæ prophetæ de Chriſto venturo prænunciabant: Deus omnipotens cuius eſt miſerere, diuina ſua prouidentia, Hebræorũ ſcripturas Mundo, quem in filio & per filium fabricarat, in ipſoque à tot ſæculis iacentem, erat ſuſcitaturus, ſtatuit communicare. Non enim poſt Saluatoris noſtri aduentum tam faciles has ipſas ſcript. nec ita, inuidia Iudæorum forſan quæ eos obcæcauerat, correptas haberemus. Iamquè Ptolemæus ille Philadelphus Lagi filius à Deo ipſo motus atque adflatus, Eleazaro Iudæorum Pontifici ſcribit (ſparebat enim eo tempore Iudæa Ptolemæo) vt inter Hebræos ſapientiores legiſquè peritos ſeligat qui Hebræas Script. ex Hebraico in Græcum ſermonem, vertant. Adfectabat namque Rex vt nihil, quoad fieri poſſet, Bibliothecæ ſuæ, quam inſignem Alexandriæ habebat ex omnium veterum Græcorum voluminibus refertam, prorſus deeſset. Seliguntur itaque. 72. Seniores, quos perfecto numero, duos omittentes, non ſemel ſolemus vulgò. 70. citare. Sed hi proculdubiò ſelecti ſunt, quos ſupra, ad cuſtodiam legis, Moyſem ſcribas ſiue Doctores in Synagôga reliquiſſe diximus. Hos igitur Ptolomæus, prius magnis obſtrictos pœnis, vt veram ac genuinam legis ſibi interpretationem transferrent

rent, ſingulos ſingulis cellulis ſeparauit, interpretariq́ iuſsit, vt tandem poſtea Rex prudens ſecum conferret, an vnus ab altero, ſeu contra, diſcreparet. Quos quum vnanimes in vnico Scripturæ ſacræ conſenſu inſpexiſſet, non potuit non Seniorum tum ſapientiã, tum prudentiam, magnoperè admirari. Quãuis Hieronymum eam habuiſſe conſtat opinionem, vt quæ diximus de cellulis, omnino fabuloſum atque confictum fuiſſe crederet. Quod magnus ille Irenæus Polycarpi diſcipulus, cui & Hieronymus multum ſemper tribuit, verum eſſe vt ſemel memorauimus oſtendit. Cuius doctrina neſcio quid diuinum certè habet, Apoſtolicamq́ ſapientiam (nimirum quoniam Apoſtolorum fermè temporibus vixit) ſatis redolens. Accedit præterea Auguſtini ſententia, vt Ruſinum contra Hieronymum, hac de re, contendentem, aliosq́ etiam antiquiores qui hanc ſibi quoq́ induerũt perſuaſionẽ, omittã. Neq enim vſq adeo vrgentiſsimũ eſſe credo Hieronymi in eos argumentum, fabuloſum quippè ac confictum, ait, ſe credere illud fuiſſe, quia Ioſephus de re ipſa nunquam meminerit. Imo non parum conſentaneum rationi eſſe videbatur, ſi illud ita contigiſſe credamus, quum, diſponente Deo, idipſum maxime veritati, congrueret. Quam Rex ipſe in re tanti momenti atque ponderis expoſcebat. Saltem Philonem omnium Hebræorum diſſertiſsimum, præter Thalmudicos, in hac fuiſſe ſententia, luculenter nobis refert Galatinus. Sed hæc aliorum iudicio expendenda relinquimus. Quod vero præcipuè intendebamus erat, quaſi nullo negocio oſtendere fidem ac auctoritatem. 70. Interpr. Vt quoſdam Sciolos atque effrontes ſuæ ineptæ inſcitiæ pudeat. Qui quum vix vnquam nudiſsimos fontes ſummis, quod aiunt,

Ruſin. in Apol.

Libr. 1. c. 3.

labris, attingant, (nec enim immundiſſimis labris attingāt fas eſt) ſed ſeſe in aliorum ſimilium vappa proluentes, multa non minus impia quàm inepta audent in admirabilem illam Seniorum ſapientiam garrire. Imprimis Irenæus lib. 3. aduerſus hæreticum Valentinum, fatetur eos ipſos. 70. Seniores concordes vnanimi conſenſu Scripturas ex Hebræo in Græcum idioma tranſtuliſſe. Deumq; glorificatum in illorum interpretatione, Eadem eiſdem verbis & eiſdem nominib. recitantium ab initio vſque in finem, nihilq; non certum ac verum oſtēdentium, vt ſcilicet præſentes Gentes cognoſcerent per aſpirationem Dei interpretatas eſſe Script. Additq; interpretatio. 70. Seniorum conſonat Apoſtolorum traditioni. Petrus etenim, Ioannes, Paulus, & reliqui deinceps & horū Sectatores, Prophetica omnia ita adnunciauerunt, quemadmodum ſeptuaginta duorum interpretatio continet. Vnus enim & idem ſpiritus qui in Prophetis vaticinatus eſt, in Seniorib. interpretatus eſt. Diuus item Aurelius Auguſt. non diuerſa nec his contraria de excellentia. 70. interpr. prodidit. Quippe qui ſcribat lib. 15. de Ciu. Dei, eos ſpiritum propheticum habuiſſe & . 20. item lib. adſerit prophetice interpretatos fuiſſe. D. vero Hieronymus & ſi hac de re dubius aliquādo eſſe videatur (ſatis enim putat, quod ex multis locis colliges, ſi, ſuggerēte ſpiritu ſancto, quæ pro tempore expoſcebantur, poſtea illa atque alia per Apoſtolos Gentibus declaranda magis, tunc interpretarentur) Tamen in Prologo. Paralip. eoſdem fuiſſe plenos dei ſpiritu ſcribit. Hilarius quoque 70. auctoritatem debitam tribuens, ait, perfecta horum. 70. Interpr. manet auctoritas. Primum quòd ante aduentum corporalem Domini tranſtulerunt, nec adulatio interpretandi adhibita tem

Auguſti. libr. 15. de Ciu. c. 23. lib. 20. cap. 29.

Hierony.

Hilarius in Pſalm. 2.

bita tempori arguitur, tanto anteriores interpretationis ætate, de hinc quod ipſi illi Principes, Doctoreſq́; Synagôgæ & præter ſcientiam legis, per Moyſem quoque dactrina ſecretiori perfecti innotuerunt, non improbabiles eſſe arbitri interpretandi, qui certiſsimi & grauiſsimi erant auctores docendi. hæc Hilarius, Auguſtinus etiam lib. 18. de Ciu. Dei, mira de præſtantia. 70 Interpr. præ cæteris alijs, qui ſacras ſcript. ſunt interpretati tradit. Cap. 43. *Quæ niſi ſtuderemus breuitati, ad noſtram ſupputationem annorum currentes, non ineptè his quoque conecteremus. Quum in eis vnum dicat adparuiſſe ſpiritum, eumq́ue planè diuinũ ſine dubitatione, & in quibus Diuinitatis ſignum eluxerit. Qui namque in Prophetis erat ſpiritus, quãdò illa dixerunt, idem ille erat etiam in. 70. duobus viris, quandò illa interpretati ſunt. Et poſt nonnulla alia concludens Auguſt. Sic ergo vt oportet, nihil aliud intueamur in Scripturis illis, niſi quod per homines dixerit ſpiritus Sanct. Quidquid eſt in Hebræis codicib. & non eſt apud. 70. Interpr. noluit hoc per iſtos ſed per illos prophetas Dei ſpiritus dicere. Quidquid verò eſt apud. 70. & in Hebræis Codicib. non eſt, maluit per iſtos. 70. quam per illos dicere. Ecce quàm inſignia, hæc Auguſtini ſegmina, nobis de. 70. Interpr. declarent, Quos veros prophetas fateantur, minimè negantia & illos Interpretes ex iniuncto officio fuiſſe. Quod propter vnum Hieronymum dico, qui quaſi in Auguſtinum hoc vtitur argumento. Aliud enim, inquit, eſt vatem, & aliud interpretẽ eſſe. Ego tamen in Sacra Theologia adhuc νεοπτόλεμος non ſine modeſtia ac ingenti reuerentia quam ſanctiſsimo, viro Hieronymo exhibendam ſemper exiſtimo, edoctus ab Auguſtino, alijſq́ue ſacris Patrib. crede-*

Auguſt. 70. Interpr. Prophetas adpellat.

Argum. Hieronymi in Auguſtin.

rem illos qui inter ſacras Script. interpretandas diuino ſpiritu (vt omnes fatentur) alia diuina quæ ad Chriſtum ventūrum ſpectabant, ipſius Dei numine ſuggerente, poſuerunt, veros inde quoque fuiſſe Prophetas. Quapropter prudens tranſeo

Chryſoſto. ſup. Matt. Humil. 5.

Chryſoſtomum qui ſuprà Matth. Seniores. 70. omnibus qui Sacras Script. ſunt interpretati, digniores eſſe verè credidit: Eiuſq; æditioni ſecurius ſtandum, quum Iudæi poſt Chriſtum male in Rem Pub. Chriſtianam animati, multa non ſolum corruperunt, ſed de Chriſto etiam prophetice loquentia celauerunt.

Origi. Ep. ad African.

Tranſeo item Origenem, admonentem id tantū in Script. Diuinis pro vero habendum eſſe, quod. 70. Interpr. tranſtulerunt. Quippe quod ſolum ſit quod auctoritas Apoſtolica confirmet.

Rufinus.

Rufinus præterea in Apolog. contra Hieronymum, in ea videtur eſſe ſententia vt credat. 70. Interpr. expoſitioni magnopere innitendum. Quam Apoſtoli veram, & genuinam ſacram ſcript. eſſe iudicantes, Chriſti Eccleſiæ in precio habendam in poſterum reliquerunt.

Eccleſia per. 400. circiter ann. vſa eſt æditione. 70. Interpre.

Qua & vſa eſt primæua illa Eccleſia circiter quadringentos ann. Nec etiam parum cōmouit, imo vrgentiſſimnm contra Hieronymum ſemper hoc viguit argumentum, qui non tantum videtur concedere. 70. Sapientib. quantū alios antiquiores Patres conſtat tribuiſſe. Paulus etenim antiqua. 70. Interp. æditione nō ſemel vſus eſt.

Chriſtus & Paulus Apoſtoli, ac Eccleſiæ vtūtur 70. Interpre.

Vſus eſt et ipſe Chriſtus adſertor noſter: Vſi ſunt Euāgeliſtæ, & omnis etiā per tot annos primitiua Eccleſia. Ex his ergo adparet quæ fides quantaue auctoritas. 70. Interpr. debeatur. Adparet præterea à odioſa importunaq; aliquorum Hominum proteruitas, quos minimè pudet Sapientiſſimos viros, eos, inquam, quos D. Hieronymus numine adflatos imo plenos ſpiritu, eſſe inter-

pretatos,

pretatos non diffitetur, & Auguſtinus veros Prophetas adpellat, exprobrare. Quippe non aduertunt Scioli. D. Irenæum, Euſebium, Tertullianum, Origenem, Chryſostomum, Hilarium, Omneſq; denique alios antiquiſsimos Patres, illorum diuinã æditionẽ, non minus in ſuis operibus vſque venerari, quã amplecti exoſculariq; Quãquã quid nos oportebat in his adnumerandis eſſe ſollicitos, quando Chriſtus, Paulus, & Euangeliſtæ, ipſaque Primæua Eccleſia, eos ſemper in precio habendos, inſinuarint. Apoſtoliq; Chriſti Eccleſijs eorũ doctrinã, quæ ſacra, vera, genuina ac germana ſcriptura erat, ſeruandã tradiderint. Quid quod nobis obijcient (ſat ſcio) Qur ergo eã diſcrepantiam annorum à veritate Hebraica in Temporum ſupputatione apud. 70. Interpr. cernimus? Qur illos inſpiratos numine Prophetaſq; nominas in quibus vel tantillum mendaciũ potuit reperiri? Qui fieri poteſt, vt vno aut altero exẽplo (inquis) vtar vt ante Diluuium Adam ducenteſimum trigeſimum agens ann. Seth, genuerit, iuxta hos. 70. Sapientes, quos tantopere nobis commendas, quum Veritas Hebr. tantum centeſimum trigeſimum eum tũc habuiſſe ann. dicat? Memineris, addis, magnum illud diſcrimen in prima & ſecunda Aetate, te nobis inter hanc & illos poſuiſſe? His atque alijs nunc iam reſpondere facile eſſe oſtendemus: modo per nos ac alios ea quæ. 70. Seniorib. debetur auctoritas, quam & antiqui Patres ſemper exhibuerũt iterũ iterũq; ſtet. Non ergo dubitauerit quiſpiã, poſt illam primam. 70. æditionem de qua hucuſque egimus, Philadelphi temporibus factam, Alias non paucas, ſuos habentes Auctores, poſt Chriſtum natum extetiſſe. Quarum primus fuit Auctor Aquila Iudæus natione Ponticus, Moyſacæ legis

Obiectiones.

Adã quo tẽpore Seth filium genuerit ætatis ſuæ iuxta. 70. et Ver. Hebr.

Aeditiones aliorũ poſt. 70. Interpr.

Aquila Iudæus interpres.

gis interpres: viuens adhuc (teſtante Platina) Sixti primi temporibus. Secūdus fuit Theodotion genere Aſianus, qui multa, vt idem ſcribit Platina, in vita Soteris Pontif. quuius tempore floruit, ad laudē religionis noſtræ tum ſcripſit. Tertius Symmachus, quem ſunt qui credant vixiſſe, Zepherino Eccleſiam Dei regente, Hos tamen Hieronymus Iudaizātes ac hæreticos, qui multa myſteria Saluatoris ſubdola interpretatione celarunt, adpellat. Fuit & alia quæ dicebatur Quinta æditio. Quuius auctor iam olim Auguſtini temporib. non agnoſcebatur, Ignoro equidē an ea ſit quæ Græce λουκίανος dicebatur. Quam. D. Hieronymus ad Sunniam & Fretelam ſcribens, Incorruptam & immaculatam eſſe fatetur. His quoque ſe ingeßit (ait Auguſtinus) noſtris temporib. Præſbyter Hieronymus homo doctißimus, & omnium trium linguarum peritus, qui non ex Græco Sed ex Hebræo in latinum eloquium eaſdem ſacras Script. conuertit. In his tamen quantum ipſemet Hieronymus pro veritate hebenda, quæ in Hebraicis codicib. inuiolata eo tempore inueniebatur, deſſudauerit, omnibus ſatis eſſe manifeſtum puto. Vnde Damaſus Pappa primus omnium ipſius Scriptis auctoritatem dedit: Quum prius. 70. Interpr. ſcripta tamtummodo in precio eſſent. Nam & Biblia Hieronymi legi cœpta eſt, & Pſalmi euiſdem fideliter ex Hebraico traducti, quum anteà apud Gallos potißimum incompoſitè legerentur. Hi itaque omnes Sacrarum Script. Interpretes extiterunt. Extiterunt & alij poſt Chriſti natalem in Rem Pub. Chriſtianam benè animati, qui de Chriſto eiuſque doctrinæ Sectatoribus mira ſcripſerunt. Quod ſapientißimi Philonis opera, ac Ioſephi filij Matathiæ pulchrè teſtantur: vt Rabi-

Theodotiō ſecūdus ab Aquila. interpres. Symmachus. 3. Interpres.

Auguſti. 18. de Ciu. Dei. c. 43.

Philo. Ioſephus.

nos Sab

nos Sabbatarios alterius infideliſque claſsis inter Iudaizantes, taceā, qui coacti veritate (ea enim eſt eius vis) multa de Ieſu Saluatore noſtro ſuis in operibus ſcripta reliquerunt. Ante Chriſtum natum (quod pene oblitus præterieram) ann. 42 ferē, quidam Ionathas Vzielis filius, Hilleliſq; auditor, ac Simeōnis iuſti, qui Chriſtum infantulum ſuſcepit in vlnis, condiſcipulus, totum vetus teſtamentum in Chaldæam vertit linguam, ac expoſui, ita ſenſum è ſenſu traducens, & ita obſcuriſsima quæque exponēs vocabula, vt quæcunque de Meſsia dubia & latenter ſcripta erant, certa atque clariſsima reddiderit, adeò vt eius ædito non tam interpretatio, quàm Gloſſa ſiue expoſitio videatur, quam Hebræi Targum, id eſt, tranſlationem nuncupant. Quuius quanta ſit auctoritas Galatinus ille vnde hæc deprompſimus refert. Vnde & de eodem Ionatha Rabini ſcribunt, quòd in hora in qua eidem æditioni & expoſitioni vacabat, ſi muſca aut quoduis volatile ſuper eum, vel ſupra chartam volaſſet, ilicò abſque vlla eius aut chartæ lætione, cælitus exurebatur. Quare his poſitis, ad. 70. Intepr. antiquam cæteriſque alijs priorem æditionem redeo. Quam. D. Auguſtinus ait Eccleſiam ſemper recepiſſe. Verumenimuero hæc poſt Chriſtum natum, alicubi corrumpi cæpit. Sed vbi primum, non facile inuenies. Niſi quòd Auguſtinus, inquit, nec malicie Iudæorum, nec diligentiæ, vel prudentiæ. 70. Interpr. Sed Scritoris hoc tribuatur errori, qui de Bibliotheca Ptolemæi Regis codicē primū adcepit deſcribendū, & ex huius iā obcaſione adcidit, tanta inter. 70. Interpr. & Hebræorū codices diuerſitas annorū ab Adamo vſq; ad Dil. Hæc Auguſt. Hieronymus autē

Ionathas. Symeō iuſtus.

Quid Targum apup Hebr. Lib. 1. c. 3.

XCo.

ad Summā & Fretelam, ſcribit aliam eſſe æditionem, quam Origenes, & Euſebius Cæſarienſ. omneſq́; Graciæ Traductores κοινη, id eſt, communem adpellant, atq; vulgatam: Aliam verò. 70. Interpr. quam magnoperè Hieronymus commēdat. Hanc ſe in Latinum ſermonem fideliter traduxiſſe fatetur. Illa verò, hoc eſt, vulgata ſiue communis æditio ipſa eſt quæ in 70. Sed hoc intereſt inter vtramq; quod vulgata pro locis & Temporib. & pro voluntate Scriptorum vetus corrupta eſt æditio: Ea autem quæ habetur in Luciano & quam nos vertimus, ipſa eſt quæ in Eruditorum lib. incorrnpta & immaculata. 70. Interpr. tranſlatio reſeruatur. Vnde concludit Hieronymus, quidquid ab his diſcrepat, nulli dubium eſt quin ita ab Hebræorum auctoritate diſcordet. Ecce ergo quænam ſit fueritue corrupta & incorrupta æditio. Quamq́; defendere ſiue adcuſare tranſlationem poteris. Quā in precio habere, & in multis contra ſi res poſtulabit, paruipendere. Illam ſcilicet quæ non ſemel in locis atque in aliȷs, pluries tamen in annorum ſupputa tione, à vera & genuina diſſonat. Illam, inquam quam mendax ſemper Gratia adulterinam fecit. Quam nec eruditi Græ corum, vt colligo ex Hieronymo, ſunt ſequuti, nec etiam Orien tis Eccleſiæ vnquam admiſere. Aliam contra ipſorum. 70. nō vulgatam, non communem, non triuialem, per quadringentos ann. ſemper venerantes, vſque amplectentes, gremioq́; piè ſan ctèque fouentes, incorruptam & immaculatam cognouerunt. Quod verò temporis iniuria, Patriarcharum in Prima & Se cunda Aetat. contigerit, ea annorum diſcordia, à veritate He braica, (alia namq; quæ non inueniuntur in. 70. illa vera expoſitione, inuenta tamen in Ver. Hebr. & cōtra, nihil eſt quod

Diſcrimen inter hanc & illam 70. Interpre. æditionem.

prorſus curem, præſertim ad id ſupra ſatis faciente Auguſtino) defficiet me ſane dies penè infinita proferentem loca quæ id probant. Imprimis Hieronymus quid aliud clamat toties repetendo, ad Sunniam & Fretelam ſcribens, quam oſtendere, errore ac negligentia ſcribentium id factum fuiſſe. Simile ad Paulam & Euſtochium facit, conquerens Scriptorum vitio deprauatum Pſalterium pluſquam antiquum errorem (quod ſemel iã emẽdarat) valere. Hoc ipſum in Prologo. & in Proœm. ſupra Paralip. declarat. Supra Ezech. etiam nonnulla, per multa ſæcula non ſolum errore Scriptorum, ſed etiam Lectorum deprauata in 70. eſſe inſinuat. Idem ferè D. Hilarius ait in Pſal. 2. *Ex eo fit vt qui poſteà tranſtulerunt, diuerſis modis interpretantes, magnum gentibus attulerint errorem, dum obculte illius à Moyſe profectæ traditionis ignari, ea quæ ambiguè lingua Hebræa commemorata ſunt incertis ipſi indicijs ediderunt. hæc Hilar. vbi & Scriptorum errorem atque ignauiam detegit, & legis arcanum quod ſupra Moyſi, indeq́; LXX. Sapientib. datum, multum prodeſſe & intelligendis & interpretandis ſacris Script. plane inſinuat. Omitto ergo, ſciens, quàm plurima loca non tantum Hieronymi, ſed aliorum ſacrorum Doctorum, quæ ad id probandum ſpectant. Suprà enim iam Auguſtinum in eadem fuiſſe ſententia oſtendimus. Id ipſum & in alijs exigeremus ſi nobis tempus ſuppeditaſſet. Saltem iam ex his paucis patere poterit, non fore ſtandum tali æditioni 70. Interpr. quam vulgarem & communem adpellamus. Multò minus ijs Doctorib. quales quales ipſi fuerint, Corruptæ huiuſmodi Tranſlationi innitentibus, adhærendum eſt. Quamuis enim in Adami ætate non diſcentiat à Ver. Hebr. quum dicat ip-*

ſum genuiſſe Seth.230.ann.ætatis ſuæ attingētem, quos tantum 130. fuiſſe Ver. Hebr. fatetur, & poſteà. 700. vixiſſe Adamum ponat 70. expoſitio Interpr. Veritas vero Hebraica. 800. nihilominus hanc meram eſſe diſcordiam putamus. Neque ab inſpirante ſpiritu ſanct. profectam ſatis credimus. Imo id ipſum quod nunc retinet Veritas Hebr. de ſacrarum Script. annis, cui ſumma reuerentia, ſumma fides, ſummaque auctoritas debetur, olim per ipſos Sapientes, ſpiritu ſanct. plenos (vt vtar verbis Hieronymi) traductam, habuiſſe profitemur. Hæc ſunt candide lector, quæ ſummatim, tanquā canis per Nilum, vt dici ſolet tibi breuitate quà potuimus, hinc & inde vrgente Typographo, compoſuimus. Quæ ſi non placēt, memineris inter paucos dies, & concepta & nata ea ipſa præcipitari.

QVO DIE, ET QVO MENSE terrarum illa maxima inundatio contigerit. Et quandiu durarit.

MVNDI totius inundatio, quam ſacræ literæ adpellant Cataclyſmon ſeu Diluuium, contigit ſeptimo decimo die Octobris. Sic enim interpretor, illud Geneſeos, Anno ſexcenteſimo vitæ Nôe Menſe ſecundo, ſeptimo die menſis, hoc eſt Octobris, ſequutus Hebræorum ſecuriorem ſententiam. Gen. c. 7. καὶ ἐγένετο ὁ κατακλυσμὸς &c.

Compleuitq́ ea mundi tempeſtas annum. Quo namq́ die Nôe ingreſſus eſt Arcam, eo ipſo, peracto anno, ab ea egreditur. Quod ex eo maximè conſtare poteſt, quoniam (vt diximus) Hebræi menſeis ſuos conſtituunt per lunationes: Quæ ſi ſunt duodecim cum vndecim diebus, annum perficiunt. Vnde ſi præſenti diei, addas dies vndecim, qualis Luna nunc eſt hodie, talis erit poſt annum ipſo die. Nôe ergo ingreſſus eſt ſeptima decima Luna qui ſeptimus decimus dies menſis ſecundi, id eſt, Octobris fuit. Ideo poſt annum additis vndecim diebus, fuit viceſimus ſeptimus dies: & viceſima ſeptima Luna eiuſdem ſecundi menſis, in quo ab Arca egreditur. Gen. 7. & . 8. c.

Ann. à Diluuio.

SACRA CHRONOLOGIA.

Primus annus poſt inundationem Terrarum incipit à 27. die menſis Octobris. Gen. 8.

Nôe primus hominum parens, qui poſt Dil. vixerunt.

1 PRIMO hoc anno à Dil. Deus Nôe adparet: Eum bono animo cum filijs, filiorumq; vxoribus eſſe iubens, Egredere, inquit, de arca tua, tu, & vxor tua, filijq; tui, & vxores filiorum tuorum tecum. Cunctaque animantia &c. Egreſſus Nôe ædificauit altare Domino, & de cunctis pecoribus, & volucribus mundis obtulit holocauſta ſuper altare. Benedixitq, Deus Nôe, & filijs eius, dicens creſcite, & multiplicamini ſuper Terram. Pepigitque foedus cum eis vſque ad poſteros in omne tempus: Terras non amplius aquis iugibus perituras. Atque vt hoc pro indubitato inter Homines haberetur, Iris ſemper illis manſura datur, Gen. c. 8. & 9.

PATRIARCHARVM PRIMVS

Sem Vnus ex tribus filijs Nôe.

2 SEcundo anno. Sem à quo Patriarcharum, ſeries poſt Nôe patrem exorta eſt, quum iam centeſimum ageret annum, genuit Arphaxad. vixitq; poſtea quingentis ann. Gen. 11. De hoc Tôſtatus in Matt. ita opinatur, Fuit, inquit Sẽ qui iuſtus & Sacerdos Dei altiſsimi dictus eſt, Gen. 14. c. ipſe nãq; eſt qui Melchiſedech Rex Salem dicitur. hæc Tonſt. Quam olim opinionem vt, vult Lyranus, multi Hebræorum habuêre. Vnde & alij ex noſtris etiam Salèm vrbem fuiſſe Hieroſolymitanã, quam ipſemet primò condidit (è quorum numero Iſidorus eſt) concedunt. Alij tamen alium fuiſſe Melchiſedech conſiderant. Illum ſcilicet qui patre, Matre, omniqúe geneologia caruit. Quod

Tonſtatus in Matth. c. 20. q. 6. Lyranus in Ep. ad Hebr. c. 3. Iſidorus libr. 15. Ehym.

ex Paulo ad Hebr. recte conligunt. De quo. D. Auguſtinus *Paul. 7.c.*
id ad hanc rem ſolum tangit. Melchiledech, inquit, quuius *ad Hebr.*
tanta fuit excellentia, vt à nõnullis dubitetur vtrũ homo an *Aug. libr.*
angelus fuerit. *q q. ſup.*
Gen. q. 72.

3 HOc ferè tempore Nôe vir agricula coepit excercere
4 Terram & plantauit primus primam vineam. Qui
5 bibens vinum inebriatur, nudatúſque iacuit in tabernaculo
6 ſuo. Inluditúrque ab vno ex tribus filijs nomine Cham, qui
7 ob tantum commiſſum ſcelus, tãdem à Patre euigilãte, ma-
8 ledictione punitur. Gen. c. 9. Vide quæſo ô homo, vide, in-
9 quam, Chriſtiane, quid hic Nôe agricula, quid mirus plan
10 tator, quid ſibi hæc velit vinea? Quid abſtemius diuinuſq; *Auguſt.*
11 ebrius, quid nudus ſuo in tabernaculo iacẽſquaſi ad vmbram *libr. 16. de*
12 nobis præſignificet? Chriſtus plãtauit vineã (Sãctus ait Augu *Ciui. Dei*
13 ſtinus) de qua dicit Propheta Vinea Domini Sabaoth, do- *cap. 2.*
14 mus Iſrael eſt, & bibit de vino eius, hoc eſt, carnem ex gene
15 re Iſraelitarum, & ſanguinem vt pati poſſet, pro nobis ad
16 ſumens: & enebriatur, id eſt, quum paſſus eſt, & ſuo in le-
17 cto illo Sacroſanctæ Crucis nudatus eius adparens infirmi
18 tas, iacuit.
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36

37 ARphaxat quum.35.ann ætatis ſuæ haberet genuit Sala ,
38 & poſtea vixit ann.403.corruptè tamen aliquando(Scio
39 librariorum errore) legitur poſtquam genuit Sala, vixiſſe.
40
41 303.ann. Ab hoc tamen Arphaxat Chaldæos duxiſſe Origi-
42 nem,ſcribit Hieronymus.
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67 SAle ſiue Sala trigeſimum habens ann. genuit Heber & *Tonſtatus*
68 vixit poſtea ann. 403. Ab hoc Hebræorum genus aliqui *vbi ſup.*
69 ortum putãt,vt vtar verbis Tonſtati.Clarius atq; latius D.
70 Aug.hac de re ſcribens.ait, Ex illo,hoc eſt,Heber Hebræos
71 eſſe Cognominatos,tanquã Heberæos,quum alia poſsit eſſe
72 opinio,vt ex Abraam tanquam Abraæi dicti eſſe videan-
73 tur.Sed nimirum hoc verum eſt quod ex Heber Heberæi
74 adpellati ſunt,atq; deinde vna detracta litera,Hebræi, quã *Aug. lib.*
75 linguam ſolus Iſrael populus potuit obtinere. Hæc Auguſt. *16. de Ciu.*
76
77 *Dei.c.3.*

78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101 HEBER quum trigeſimum quartum com-
102 pleſſet ann. genuit Phalec, ann. deinde vi-
103 uens. 430. Quo tempore natus eſt Phalec,
104 Turrim Superbiæ ædificatam colligimus:
105 atque eius opus impeditum, quum Do-
106
107 minus linguas ſtultorum hominum tan-
108 tam molem ædificantium, in varia diuerſaque idiomata id
109 eſt in ſeptuaginta duas linguas, auctore. D. Ambroſio, muta-
110 uit. Qua ex re diuiſio inter eos prima, per omnes Mundi par *Ambroſ. libr. 2. De vocatione Gen. c. 4.*
111 tes, ſubſequuta eſt. Et ex inde poſtea Ciuitates, Regna, Im-
112 peria, in alijs modò ſuadente magna viuendi ratione ac vti-
113 litate, modo in alijs flagranti inuidia & dominandi cupidi-
114 tate, ſuboriri potuerunt. Gene. 11.
115
116
117 POTVIT Heber filio ſuo Phalec iuſta
118 de re tale nomen imponere; vt ita voca-
119

120 retur Phalec,qđ interpretatur diuiſio: quia tunc ei natus eſt,
121 quando per linguas terra diuiſa eſt.Manſit tamen illa com-
122 munis & prima lingua, qua ante confuſionem vnius labij,
123 vtebantur Homines: & quia in Heber incorrupta manſit,
124 Hebræa iurè dicta eſt. Hac itaque ab Heber gradatim per
125 ſanctos illos Patres vſque ad Abraamum decurrit, atque
126 deinde per Iacob,aliosque Veteris Teſtam,qui ad Chriſtum
127 recta ſerie tendebāt,minimè vnquam,teſte Auguſt. deſtitit.
128 Valeat ergo Herodotus homo gētilis,neſciuſq; omnino ma-
129 gnorum myſteriorum Dei, qui linguam aliam primam ab
130 hac ſomniare videtur.Scribit namque Pſameticum Aegypti
Regem duos educari iuſsiſſe pueros in ſyluis, vbi nullam au
dirent vocem humanam,vt quam linguā ſuapte ſponte ſine
doctore loquerentur, eam ſciret primam fuiſſe generis hu
mani. Poſt tres annos ante ipſum productos, Bec,aliquoties
dixiſſe: Quumq; lingua Phrygia, Bec, eſſet panis,eam pri-
morum hominum,& Phrygas primos fuiſſe homines iudi-
catum eſt. Sed hoc vanum merumq; eſſe mendacium nos
planè docet naturalis vera Philoſophia,non enim fas eſt na
tura eum loqui qui nullas vnquam auribus hauſit voces, Vn
de quid mirum ipſos ſi dixiſſe, Bec,conſtat,qui inter Capras
fuēre educati,nullaſq; præter illarum voces audierunt.

lib.16. de Ciu. Dei c.11.

Herodt° Pſameticus Rex Aegyp.

131 Phalech.30.ann.habebat.quando genuit Reu. vixit poſtea
ann,209.

REGNVM ASSYRIORVM.

Regnum Aſſyriorum dictum eſt ab Aſſur, qui filius fuit Sem,

NEnroth primus Aſſyriorum Rex, quem alio nomine Saturnum adpellabimus. Hic Gentem quā fecerit, non conſtat, vbi tamen regnauerit traditur Gen,cap.10. Quæ loca ſic explicat Hieron. Regnum eius Babylon, regnauit& in Arach, hoc eſt, in Edeſſa,& in Achad, que nūc dicitur Ni*

Nemroth 1. Aſſyr. Rexfuitq; Gigas.

** Arach in Hebr.*

ſa, & in Achad, que nūc dicitur Niſibus, & in Calane, quæ poſtea verſo nomine à Seleuco Rege dicta eſt Seleucia, vel certè quæ nunc κτησιφῶν. Forſan harum Gentium eſt auctor, nō dubiū, quin propagator. De his Ciuitatibus latius idem Hieronymus, Tract. de locis Hebr. vide Ptolomæum lib. 5.

lxx. ὀρὲχ i. Oreg. per g.

SCribit Ioſephus Nemroth, qui filius fuit Cham, homines ellatos ac ſuperbos ad iniuriam & contemptum, Dei feciſſe. Qui quum cæteris audacior & manu fortiſſ. eſſet, ſuadebat populis nō Deo attribuere, ſi quid felicius eueniret. ſed humanis ſuiſque viribus, hoc modo tyrannidem primus inſtituit, Et ne quid Deus in eos iam poſſet, aquarum malum anteactum timentes, turrim aggreſſi ſunt extruere, vt ſi iterum Diluuium ingrueret, Deum iraſcentem effugerent, iamq; inconſtans illa multitudo grauius eſſe obedire Deo credebat quam mortali Tyranno: ideo libenter potius parebat Nemroth dictis. Turrim itaque in campo Senaar qui eſt in Chaldæa, altiſſimam illam quidem cæpit erigere, quam aquæ obcupare haud quaquam valerent. Huius tantæ ſuperbæq; ſtructuræ, vociſque humanæ ibi immutatæ meminit Sibylla, dicens: quum omnes homines vnius vocis eſſent, quidam turrim ædificauerunt excelſam, tanquam per eam aſcenſuri in cœlum * Dij verò immittentes ventos, euerterunt turrim, & vocem propriam vnicuique partiti ſunt. propterea & ciuitatem vocari contigit Babyloniam Hæc Sybilla. Quæ apud Ioſeph. lib. 1. Antiq. legas, tum apud Hierony. lib. de loc. Hebr.

Ioſeph. lib. 1. Anti. cap. 9.

Sibyllæ vaticinium.

** Angeli ſunt ſeu filij Dei, quos Deus ipſe, vel Platone auctore in Timæo creauit.*

NEmbroth Saturnum poſthac adpellabimus, in hoc megaſthenem ſeu vt alij volunt Methaſtanem Perſium, Beroſumque Chaldæum, atque alios prophanos Auctores è quibus hāc Regum Aſſiriorum ſeriem petiuimus, ſequuti,

Per quos Deus ōnia ſuauiter diſponit vt

ex Paulo cõligimus extremaq; tanquam per media teſtãte Dioniſio Areop. copulãtur.

Ann. à dil.	PATRIARC.	ASSYR. REG.	HISP. REG.
132		1	SATVRNVS primus Aſſyriorum Rex ann. 56.
133		2	
134		3	
135		4	
136		5	
137		6	
138		7	
130		8	
140		9	
141		10	
142		11	

REGNVM HISPANORVM.

Regnum Hiſpanorum, ſi famæ Scriptoribusq; credimus, ab Hiſpan ſiue Hiſpano Rege, de quo poſtea, dictũ eſt.

ANno duodecimo Saturni primi Regis Aſſyriorum, qui erat annus à Dil. 143. incœpit Hiſpanorũ Imperiũ. Quius fundamenta Tubal, ſeu Thobel, aut Iobel (variant enim Actorum codices) iecit, Hunc Prophani auctores frequenter Iapetum nominant. Nepotem verò Nôe fuiſſe, nos docet Geneſ. atque Ioſeph.

Geneſ. 10. Ioſeph. lib. 1. antiq. c. 11.

Ann. à dil.	PATRIARC.	ASSYR. REG.		HISP. REG.	
143		12		1	TVBAL primus Hiſpanorũ Rex ann. 155.
144		13		2	
145		14		3	
146		15		4	
197		16		5	
148		17		6	
149		18		7	
150		19		8	
151		20		9	
152		21		10	
153		22		11	
154		23		12	
155		24		13	
156		25		14	

Ann. à dil.	PATRIARC.	ASSYR.REG.		HISp.REG.	
157		26		15	
158		27		16	
159		28		57	
160		29		18	
161		30		19	
162		11		20	
163	REV. 32. ann	32		21	
164	gens annum: gi	33		22	
165	nuit Saruch: &	34		23	
166	poſtea vixit 270	35		24	
167	ann.	36		25	
168		37		26	
169		38		27	
170		39		28	
171		40		29	
172		41		30	
173		42		31	
174		43		32	
175		44		33	
176		45		34	
177		46		35	
178		47		36	
179		48		37	
180		49		38	
181		50		39	
182		51		40	
183		52		41	
184		53		42	
185		54		43	
186		55		44	
187		56		45	
188		1	BELVS IVPI	46	
189		2	TER SATVRNI	47	
190		3	filius ſecũd' Rex	48	
191		4	Aſſyr. ann. 62.	49	
192		5		50	

INVENIO ab Actoribus magnæ præſertim fidei relatum ex Theologia Phænicũ Belum inter Saturni filios numerari.

& ob id Iuppiter Belus nuncupatus eſt. Quod ideo dico quia nō facile credo Megaſthenem atque Beroſum fictitios eſſe Scriptores, vt Faber ſtapulenſis in Ariſtotelis Politicorum lib. 1. falsò opinatur. Quum Hieronymus Tract. de loc. Hebr. iſtius Beroſi quem nunc habemus, verbis vtatur, Ideo libentius in aliorum oppoſitam deſcendo ſententiam. Fuit ergo & Belus alter nepos Iouis ex Epapho filio Rege Aegyptio, qui hunc Belum ex Iſide genuit. Quamuis Euſebius Thelegonum facit Patrem, Cui poſt Apis mortem Iſis nupſerit, regnante in Attica Cecrope. Sed Belus hic qui Ninum procreauit, Rex fuit Aſſyriorū, paruo contentus imperio prælijs ac victorijs poſtea inclytus filij: à quo pro Deo cultus eſt & coli iuſſus, Iuppiter Babylonius appellatus eſt. Bellum etiam hunc Aegyptij, ſuum eſſe adfirmant illum, ex quo Aegyptus natus eſt quem Neptuni & Lybiæ filium perhibent, Epaphi, qui Libiam genuit, nepotem. Plinius hunc Iouem Bellum, qui in Aſſyria. Sanctiſsimus Deorum colitur Syderalis ſcientiæ inuentorem fuiſſe refert: Cuius tēpore durabat adhuc illius Templum. Huic Aſſyrios gemmam, qui Beli oculus dicitur, conſecraſſe ſcribit idem Plin.

Plinius. li. 6. 26.

Plin. lib. 27. c. 11.

PATRIAR.		ASSYR.REG.		HISP.REG.	
193		6		51	
194		7		52	
195		8		53	
196	Saruch. 30. ann.	9		54	
197	cōpleuerat quū	10		55	
198	Nachor genuit	11		56	
199	vixitque deinde	12		57	
200	ann. 200.	13		58	
201		14		59	
202		15		60	
203		16		61	
204		17		62	
205		18		63	
206		19		64	
207		20		65	

Ann. à dil.	PATRIARC.	ASSYR.REG.		HISP.REG.	
208		21		66	
209		22		67	
210		23		68	
211		24		69	
212		25		70	
213		26		71	
114		27		72	
215		28		73	
216		29		74	
217		30		75	
218		31		76	
219		32		77	
220		33		78	
221		34		79	
222		35		80	
223		36		81	
224		37		82	
225	NACHOR vige	38		83	
226	ſimũ nonũ age-	39		84	
227	bat annũ. & ge	40		85	
228	nuit Thare.	41		86	
229	Vixit tamen po	42		87	
230	ſtea ann. 119.	43		88	
231		44		89	
232		45		90	
233		46		91	
234		47		92	
235		48		93	
236		49		94	
237		50		95	
238		51		96	
239		52		97	
240		53		98	
241		54		99	
242		55		100	
243		56		101	
244		57		102	
245		58		103	
246		59		104	

Ann. à dil.	PATRIARC.	ASSYR.	REG.	HISP.	REG.
247		60		105	
248		61		106	
249		62		107	
250		1	NINVS.III. AS	108	
251		2	SYR.REX an.52	109	

Ninus primus auctor & Monarchiæ et Idololatriæ.

GRæci ab hoc Rege: Regum Aſſyriorum ſeriem inchoant: ignorãtes alijne fuerint ante Ninũ Reges. At Ninus noua Imperij cupiditate bella intulit finitimis, quibus domitis, & ad alios tranſiens, totius Orientis populos ſubegit. Et ſic primus Monarchiæ Auctor extitit. Hic tamen quum ſtatuas maiorum ſuorum, ſuis adorandas erexiſſet, primus in cauſſa fuit vt Idololatria, in terris pullularet.

252		3		110	
253		4		111	

libr. 3. ſuæ Geogr.

ANno quarto Imperij Nini Tubal Hiſpanie leges Primus dedit. Quarum meminit Strabo, Inter Turdetanos, ait leges eſſe à ſex mille ann. carmine conſcriptas. Cæterũ hi anni olim apud Hiſpanos quadrimeſtres erant, vt ſupra adnotauimus. Quos Anius Viterbienſis diligẽter calculat in duo millia annorum ſolarium, incipientium à quarto anno Nini vſque ad illud tempus, in quo ipſe Strabo, regnãte Auguſto Romæ Imperatore .ij. floruit. Qua ex re probat Anius Hiſpaniã. 800. ann. ante Græciam vſum literarum habuiſſe.

254		5		112	
255		6		113	
256		7		114	
257		8		115	
258		9		116	
259		10		117	*Decimo an. Ni*
260		11		118	*ni Regis Aſſy.*
261		12		119	*Nôa cognomen-*
262		13		120	*to Ianum ſcri-*
263		14		121	*bit Beroſ. à Phæ*
264		15		122	
265		16		123	

PATRIAR.		ASSYR.REG.		HISP.REG.	
266		17		124	*nicia, & ex A-*
267		18		125	*frica in Hiſpa-*
268		19		126	*nias traiecißè,*
269		20		127	*gratia videndi*
270		21		128	*Tubal nepotem*
271		22		129	*ſuū. Atq; duas*
272		23		130	*in his cōdidiße*
273		24		131	*Ciuitates, alterā*
274		25		132	*Nôelā in Galla-*
275		26		133	*tia, & alteram*
276		27		134	*Nôegā in Aſtu*
277		28		135	*rijs traditur.*
278		29		136	
279		30		137	
280		31		138	

NInus Beli filius (vt verbis vtar ſancti doctiſsimiq; Augustini) cōditor Niniue ciuitatis magnæ fuit. Quuius Ciuitatis nomen ex illius nomine deriuatū eſt, vt à Nino Niniue vocarentur Niniuen quoque ædificaſſe prius Aßur teſtatur Geneſ. cap. 10. Sed an ea fuerit, quæ non longa poſt ſæcula ab ipſo Nino condita eſt, forſam dubitabitur. Ioannes Lodouicus Viues in Auguſt. de Ciui. Dei cap. 3. principium tantæ Ciuitatis ad vtrumque referre videtur. Duas tamen fuiße Niniues tradunt auctores. vna fuit Aſſyria, altera vero Iudæa Niniue in Angulo Arabiæ, quæ poſtea Corruptè Neneuen nuncupata eſt. Illam Aßyriam Plinius Ninum adpellat, quondā clarißimam Vrbem, Tigri amni impoſitam, ad ſolis obcaſum aſpectantem. Hoc idem Ptolemæus. Atque Diodorus Ninam nominat, conditam q; à Nino Beli filio ſcribit: nec vllam poſtea vrbem tanto ambitu, tāta que magnitudine extructam. Murorum altitudo, vt traditur, fuit pedum centum, Latitudo quæ tres currus iunctos caperet, ambitus quadringentorum octoginta ſtad. facie quadranguli. In muris Turres mille & quingentæ, centum altæ pedib. Hæc de Niniue inclyta olim Ciuitate. Vide Ion. proph. c. 3.

Niniue. Gen. 10. Lodouicus viues. Duas niniues fuiſſe tradunt auctores. Plin. lib. 6. cap. 3. Ptol. li. 6. Ion. proph. c. 3.

Ann. àdil.	PATRIARC.		ASSYR.REG.		HISP.REG.
281		32		139	
282		33		140	
283		34		141	
284		35		142	
285		36		143	
286		37		144	
287		38		145	
288		39		146	
289		40		147	
290		41		148	
291		42		149	
292		43		150	

THare.70.annos habens genuit ABRAAM. Vides ergo ſecundã ætatem in his annis quos hucuſque poſuimus omnino certam: longiorem tamen iuxta. LXX. Interpr. Verſionem Imò ſi recte miminiſti. Sibi diſſona in hac .2. ætate eſt æditio ſeniorum. Aliquando enim.942. ann. ſupputat. & aliquando 1072. Vt videre eſt apud Auguſt. lib.16. de Ciuit. Dei.cap.10.

293	Ab ortu Abraæ	44	Hoc tempore, id	151	
294	vſque ad mortẽ	45	eſt naſcẽte Abra	152	
295	Ioſeph.ann.360	46	amo, Niniue ma	153	
296		47	xima Ciuitas à	154	
297		48	Nino conditur.	155	
298	Anno quo Nini-	49		1	IBERVS.II.HIS
299	ue cõditur, Belus	50		2	panorũ Rex an.
300	Iuppiter ab Aſſy	51		3	37. Ab hoc Ibe-
301	riis pro deo coli	52		4	rus flumẽ dictus
302	tur.	1	SIMIRAMIS	5	eſt.
303		2	mortuo Nino vi	6	
304		3	ro ſuo, non auia	7	
305		4	filio puero ima	8	
306		5	turo tradere im	9	
307		6	periũ, primo mẽ	10	
308		7	titur ſexũ & pro	11	
309		8	puero regni hæ	12	
310		9	rede à ſuis habet	13	

Ann. à dil.	PATRIARC.	ASSYR.REG.		HISP.RGE.	
311		10	Sed quum multa	14	
312		11	præclara magno	15	
313		12	duce digna geſ-	16	
314		13	ſiſſet fœmina, tan	17	
315		14	dem quæ ſit om	18	
316		15	nibus, ſemota in	19	
317		16	uidia, palam fate	20	
318		17	tus. Regnauit ta	21	
319		18	men in armis ac	22	
320		19	triumphis. ann.	23	
321		20	42.	24	
322		21		25	
323		22		26	
324		23		27	
325		24		28	
326		25		29	
327		26		30	
328		27		31	
329		28		32	
330		29		33	
331		30		34	
332		31		35	
333		32		36	
334		33		1	IVBAL DA.III.
335		34		2	HISPAN. REX.
336		35		3	ann.64.
337		36		4	
338		37		5	
339		38		6	
340		39		7	
341		40		8	
342		41		9	
343		42		10	
344	Hoc ãno Abrã	1	SAMEIS. V.	11	
345	in lege ſtudere	2	ASSYR. Rex an.	12	
346	cœpit, auctore	3	38.	13	
347	R. Solomone cõ	4		14	
348	plectũ à crea-	5		15	
349	tione mundi duo	6		16	

annorum millia.

Ann. à dil.	PATRIARC.		ASSYR.REG.	HISP.REG.	
350	Nôe mortuus.im	7		16	
351	pleti ſunt omnes	8		17	
352	dies eius nongen-	9		18	
353	torum quinqua-	10		19	
354	ginta ann. Gen.	11		20	
355	9.	12		21	
356		13		22	
357		14		23	
358		15		24	
359		16		25	
360		17		26	
361		18		27	
362		19		28	
363		20		29	
364		21		30	
305		22		31	
366		23		32	
307		24		33	

HOc anno Abraâmus ſeptuageſimum quintum cõplens annum quum iã eſſet in Meſopotamia pręceptũ illud accepit à Deo vt Patria & cognatione domoq; paterna relicta, veniret in Terram, quam illi eſſet monſtraturus. Gen.cap.12. Locus planè difficilis, qui ſi non recte intelligatur, erit omnino indiſſolubilis inde quæſtio, vt verbis vtar. D.Aug.ac Hieronymi. Qui fieri enim potuit vt Abraam mortuo Thare patre ſuo (quod ita nobis ſcriptura narrat) exiret de Charra in Terram Chanaam, quum Thare eo tempore quo genuerit Abraamũ.70.annos haberet? Cui numero additis ſeptuaginta quinque annis quos agebat Abraam quando egreſſus eſt de Charra, fiunt anni.145. Vbi ergo ſunt alij anni qui deſunt vitæ Tharæ? Ducentos namque &.5.annos vixiſſe, ſacra ſcriptura tradit Gen.cap.11.

His ergo me ſatis facere credã, ſi tantũ quæ. D.Hieronymus, atque vnus præcipuè Auguſtinus hac de re ſcribãt, in medio adferã. Quod verò Lyranus ac alij dicant ſponte omittam. Præmittam tamen, quo facilius intelligatur Hieronymus, vno aut altero verbo, quæ de Nembrod ſcribit Galatinus, ex antiqua, ſuo more, Hebræorum traditione. Ait itaque Nemrod filius Cus filij Ham, Aſſur de terra Senaar ex pulſo, primus regnare cœpit. A quo & Babylon vrbs & Turris in cã-

Galatinus. lib.4.c.20.

po

po Senaar ædificatur, & tunc ſeptuaginta duarum linguarum facta eſt diuiſio, vt Abidenus quoque & Eſtiæus hiſtorici teſtantur. Tunc etiam idololatria incæpit, quum Nemrod homines ignem adorare cogebat. Hæc Galatinus. Ad Hieronymum ergo. Pro eo quod legimus (inquit) in regione Chaldæorum, in Hebræo habetur Vr Chaſdim, id eſt, in igne Chaldæorum. Tradunt autem Hebræi ex hac occaſione iſtiuſmodi fabulam. Quod Abraam in ignem miſſus ſit, quia ignem adorare noluerit, quem Chaldæi colunt, Et Dei auxilio liberatus de Idololatriæ igne profugerit, quod in ſequentibus ſcribitur egreſſum eſſe Tharam cum ſobole ſua de regione Chaldæorum, pro eo quod in Hebræo habetur de incendio Chaldæorum, & hoc eſſe quod nunc dicitur mortuus eſt Aran ante conſpectum Thare Patris ſui in terra natiuitatis ſuæ in igne Chaldæorum, quod videlicet ignem nolens adorare, igne conſumptus ſit. Loquitur autem poſtea Dominus ad Abraam. Ego ſum qui eduxi te de igne Chaldæorum. Et poſt hæc aliquanto, idem Hieronymus quum ſibi quæſtionem quam indiſſolubilem adpellauit, propoſuiſſet, ait, vera eſt igitur illa Hebræorum traditio quam ſupra diximus quod egreſſus ſit Thare cum filijs ſuis de igne Chaldæorum, & quod Abraam Babylonio vallatus incendio, quia illud adorare nolebat, Dei auxilio ſit liberatus. Et ex illo tẽpore ei dies vitæ & tẽpus reputetur ætatis, ex quo cõfeſſus eſt dominũ, ſpernẽs idola Chaldæorũ. Hucuſq; Hieronymus. Qua expoſitione prolibito vtatur quicũq; voluerit, aut aliã ab ipſo Hieronymo petat. Mihi tamen magis adridet Auguſtini hac de re ſententia. Non enim facile illi Hebræorum fabulæ credam, Præſertim quum Ioſephus ſcribat Tharan propter luctum Aran filij ſui Chaldæam odiſſe, indeq; migraſſe cum tota familia Charras ſepulcrumq; Aran mõſtrari in Vr Chaldæorum: Nihil prorſus rei huiuſmodi mentionem faciens. Auguſtinus itaque rem hanc ita aliter explanat. Non inde, inquit, Auguſtinus poſt mortem Patris, id eſt, poſt ducentos quinq; annos quibus Pater vixit egreſſus eſt, ſed annus de illo loco profectionis eius, quoniam ipſius ſeptuageſimus quintus erat, proculdubio Patris eius, qui eum ſeptuageſimo ſuo anno genuerat, centeſimus quadrageſimus quintus fuiſſe colligitur. Quid ergo ad Scripturam? ſubdit Auguſtinus, Ac per hoc intelligendum eſt more ſuo ſcripturam rediſſe ad tempus quod iam narratio illa tranſierat, ſicut ſuperius quum filios filiorum Nôe commemoraſſet, dixit illos fuiſſe ingenti

bus & linguis ſuis,& tamen poſtea,quaſi hoc etiam in ordine temporum ſequeretur.Et erat, inquit omnis terra labium vnū, & vox vna omnibus. Quomodo ergo ſecundum ſuas gentes & ſecundum ſuas linguas erant,ſi vna erat omnibus,niſi quia ad illud quod iam tranſierat,recapitulando eſt reuerſa narratio. Sic ergo & hic quum dictum eſſet.Et fuerunt dies Thare in Charra quinque & ducenti anni, & mortuus eſt Thare in Charra. Deinde Scriptura redeundo ad id quod ideo prætermiſerat,vt prius de Thare in quod inchoatum fuerat compleretur,& dixit,inquit,Dominus ad Abraam. Exi de Terra tua &c. Tunc itaque(concludit Auguſtinus) hoc factum eſt quando Pater eius centeſimum quadrageſimum & quintum annum agebat ætatis. Tunc enim fuit huius ſeptuageſimus & quintus annus. Hactenus Auguſtini verba recenſuimus. Quod autem iam in Meſopotamia iter facienti cum Patre eiuſque domo Charras Abraæ Dominus adparuerit,lege ſi vis,contionē illam Stephani in Actis quæ tibi hoc probat. Quur ergo idem ſanctus Stephanus poſuit,Et dixit ad illum exi de terra tua,& de cognatione tua & de domo Patris tui &c.quem iam in Meſopotamia agentem exiuiſſe fatebatur? Exierat quidem Abraam ex Chaldæa corpore ac greſſu,non tamen animo,cui adhuc in votis erat ad patriam remeare. Secedebat namque cū Patre Charras vt tantiſper dolorem,quem è morte Aran conceperant, ab eius ſepulcro abſentes,mitigarent. Et ſequitur, Tunc exijt de Terra Chaldæorum. Hoc eſt corpore,quod iam fecerat,& quod adhuc non fecerat,animo. Sic aliquantò à D. Auguſtino adiutus,interpretor.

Act.7.c.

Quæ ciuitas ſit Charra.

EGreſſus eſt ergo Abraam cū Loth fratris ſui, & Sara vxore ſua de Charra,quæ ciuitas erat Meſopotamiæ trās Edeſſam teſte Hieronymo in lib.de locis Hebr. Vbi Romanus cæſus eſt exercitus, & Craſſus dux captus,perrexitq; in Terram Chanaā & peruenit vſq; Sichem. Ciuitatem poſitam in finibus Ephraim, quam poſtea deleuit Abimelech vt habetur Iud.9. Hanc Græcè & Latinè Sicinam adpellatam oſtendit quoque Hieron. atque nonnulla eius veſtigia monſtrari propè ſuburbana Neapoleos ad ſepulcrum Ioſeph. Extitit etiā Sichem altera in monte Ephraim vrbs fugitiuorum.

Quæ ciuitas ſit Sichem.

RVrſus Abraæ iam agenti in Sichem adparet ei Deus, à quo Abraamus promiſſionem ſatis felicem adcepit. Gen.12. Ab hoc anno Abraæ vſque ad legem datam in monte Sinai fluxerunt anni.430.quod Paul.Gal.3.confirmat.

Iam

Ann. mūdi.	PATRIARC.	ASSYR.REG.		HISP.REG.
368		25		34
369		26		35
370		27		36
371		28		37
372		29		38
373		30		39
374		31		40
375		32		41

Iam hoc tēpore auctore Aug. Gētiū eminentia regna erāt. Tria videlicet præcipua Sicyoniorū, AEgyptiorū, Aſſyriorū. Sed Aſſyriorū multò erat potētius. Aug. lib. 16. de ciuita Dei. c. 17.

Inferius vero Sicyoniorum, inter quos primus AEgialeus regnauit vt Euſebius & Pauſanias ſcribunt. Euſebius. Pauſanias

Sicyonia regio parua eſt in Achaia. Reges tamen Sicyonij latè per omnem Achaiam dominātur. Quarum erat Regia id tēporis Sicyon, vrbs olim vt tradunt Geographi, antiquiſſima in Peloponeſo. Dicta eſt & Achaia AEgialia, ab AEgialeo eius primo Rege.

HIS ferme diebus adcepto reſponſo promiſsionis antea ſtę, migrauit inde Abraam, & manſit in alio eiuſdem terræ loco, hoc eſt iuxta quercum Mambre villulæ, Chebrō alio nomine vt exponit Hieronym. lib. de locis Hebr. iuxta quam ipſe olim Abraam & Iſaac & Iacob ſepulti ſunt. Hinc igitur ab hoſtib. qui Sodomis inruerant, quum quinque Reges aduerſus quatuor bellum gererent, Et victis Sodomis etiam Loth captus eſſet, liberauit eum Abraam adductis ſecum in prælium trecentis decem & octo vernaculis ſuis. Qui victoriam de Regib. Sodomorum conſequutus, nihil tamen ſpoliorum auferre voluit, quum Rex ipſe Sodomorum Baſa cui Abraam vicerat, obtuliſſet. Benedictus tunc eſt â Melchiſedech, qui erat ſacerdos Dei excelſi. Mambre. Hierony. lib. de loc. Hebr.

HOc eodem tempore, Deo ad Abraam loquente, vt teſtatur Geneſeos cap. 15. Ego dominus qui eduxi te de Vr Chaldæorum, vt darem tibi terram hanc & poſsideres eam &c. Tunc ipſe Abraam ſummoperè quomodo illud in poſterum foret, nil tamen de aduentu rei dubitans, ſcire optauit. Cui Deus adcipe inquit, vacam trimam, & capram

trimam & arietem trimum & turturem & columbam &c. Quo ſacrificio magnorum myſteriorum pleno, quod poſtulabat Abraam, Deus ſignificauit. Vnde cōcludens Dominus ait Scito prænoſcens quod peregrinum futurum ſit ſemen tuum in terra non ſua, & ſubijcient eos ſeruituti, & adfligent 400 ann. Hoc Gene. cap. vbi ſupra. Quem locum difficilem fecit numerus hic annorum ex Dei oraculo. non enim ſatis conſtat inter ſacros Auctores vnde potius ſit incipiendum: quidam namque ab hoc Sacrificij tempore, quidam ab ortu Iſaac, quidam aliter atque aliter interpretantur. Quidquid ergo ſit, in ſumma ex Sacris Doctorib. hoc conſtat. De populo Iſrael, qui fuerat in Aegypto ſeruiturus, hoc prædictū propheta tum q; eſt. Non quod in illa duriſsima ſeruitute quadringētos ann. populus, Dei fuerit. Sed quia dictum eſt, In Iſaac vocabitur tibi ſemen. Ab initio verò natiuitatis Iſaac vſque ad annum egreſsionis Iſrael ex Aegypto computantur anni. 405. Quum ergo de. 430. detraxeris. 25. ann. qui ſunt à promiſsione vſque ad natum Iſaac, non mirum eſt ſi quadringentos quinque annos ſumma ſolida voluit adpellare Scriptura, quæ ſolet ita numerare tempora, vt quod ſumma numeri paululum excreſcit aut infra eſt, non computetur. hactenus de his. Tu autem ſi maiorem expetis diligentiam vide Lyranum ad idē cap. Gen. Nos interim his, quæ diximus, cōtenti. D. Auguſtinū aliquibus in locis ſequimur.

376		33		42	
377		34		43	
378	Peperit Agar A-	35		44	
379	braæ filium qui	36		45	
380	vocauit nomen	37		46	
381	eius Hyſmael.	38		47	
382	Octoginta ſex	1	ARIVS VI.	48	
383	annos complebe-	2	REX ASSYR.	49	
384	rat Abraam quan	3	ann. 30.	50	
385	do peperit Agar	4		51	
386	Hyſmael. Gen.	5		52	
387	c 16	6		53	
388		7		54	
389		8		55	
390		9		56	

QVum Abraam nonaginta nouē eſſet annorum, adparuit ei Deus, dicens, ponam fœdus meū inter me & te eriſq; pater multarū gētium. Nec vltra vocabitur nomē tuū Abram, ſed adpellaberis Abraā. Faciam te creſcere vehementiſsimè & ponam te in gētibus: Regeſq; ex te egredientur. Et hoc eſt pactum meum quod obſeruabitis inter me & vos & circuncidetis carnē præputij veſtri, vt ſit in ſignum foederis inter me & vos: Infans octo dierum circuncidetur in vobis. Eritq; pactum meum in carne veſtra in foedus æternum. Gen. c. 17. Tulit autem Abraam Hyſmael filium ſuū & omnes vernaculos domus ſuæ, vniuerſoſq; quos emerat & cunctos mares ex omnibus viris domus ſuæ & circuncidit carnem præputij eorum ſtatim in ipſo die, ſicut præceperat ei Deus. Abraam vero nonaginta & nouem annorum erat quandò circuncidit Carnem præputij ſui. Et Hiſmael filius eius adimpleuerat ann 13. Gen. c. 17.

Poſt hæc iiſdem fermè dieb. Deus iterum Abraæ adparet, ad quercum Mambræ in tribus viris (vt verbis vtar Auguſtini) quos minime dubitandum eſt fuiſſe Angelos. Deſcenduntq; hinc duo Angeli Sodomā, atque Loth liberato, eiuſq; tota familia, inruit de coelo ſubitò igneus imber ſupra illā Sodomorū regionē Pētapolim, qninq; nanq; ciuitates ea ipſa poſsidebat regio. Ob nephandum itaque Crimen tot verſæ ſunt Vrbes in ignem. Huius exuſtionis nonnulli ex prophanis auctorib. meminere. Iamq; Loth cum familia ſua in agrum qui dicitur Sogor vbi erat eiuſdem nominis Ciuitas, fugiente, eius vxor contra Dei præceptum, reſpiciens retrò, in ſtatuā Salis cōuerſa eſt. Quam Ioſephus ſe vidiſſe, ſuoq; tempore extitiſſe ſcribit. Loth quoque deinde filiæ vino inebriant, patriſq; concubitu abutuntur.

Aug. libr. 16. de Ciu. Dei. c. 29.

Ioſeph. li. anti. c. 19.

391 | 10 | 571

SAra concepit & peperit filium in ſenectute ſua, tempore quo prædixerat ei Deus. Vocauit autē Abraā nomen filij ſui quem pepererat ei vxor ſua Sara Iſaac, quod interpretatur riſus. Riſerat enim & pater, quando ei promiſſus eſt admirans in gaudio. Riſerat & mater, quando per illos tres viros iterū promiſſus eſt, dubitans in gaudio vt his planè ver-

bis ait

verbis ait Auguſtinus. Circuncidit ergo eum octauo die, ſicut præceperat ei Deus, quum iam centum eſſet annorum. Hac quippe ætate Abraæ natus eſt Iſaac. Sara vero nonaginta ann. erat quando hunc ipſum peperit.

Ann. à dil.	PATRIARC.	ASSYR.	REG.	HISP.	REG
392					
393		11		58	
394		12		59	
395		13		60	
396		14		61	
397		15		62	
398		16		63	
399		17		64	
400		18		1	*BRIGVS*
401		19		2	*IIII. Hiſpa.*
402		20		3	*Rex ann. 52. Di*
403		21		4	*ctus hoc nomine*
404		22		5	*à Briga quod olī*
405		23		6	*apud veruſtiſſ.*
406		24		7	*Hiſpanos vrbem*
407		25		8	*ſonabat. Et quia*
408		26		9	*per multas ciui-*
409		27		10	*tates apud nos hic*
410		28		11	*rex condidit, qua*
411		29		12	*rū in noſtra Lu*
412		30		13	*ſitania multa ex*
413		1	ARALIVS. VII.	14	*tant hodie veſti-*
414		2	Rex i Aſſyr. ann.	15	*gia, hoc meruit*
415		3	40.	16	*nomen Brigus.*
416		4		17	
417	Tentatur Abraã	5		18	
418	de immolando	6		19	
419	Iſaac quem vni-	7		20	
420	ce diligebat in ſe	8		21	
421	nectute ſua. Ipſe	9		22	
422	autē Iſaac 25. an.	10		23	
423	ætatis ſuæ age	11		24	
424	bat, auctore Ioſe	11		25	

Ann. à dil.	PATRIARC.		ASSYR.REG.		HISP.REG.
425.	pho quando reli	14		27	
426	ctis Abraæ famu	15		28	
	lis ad radicem fere montis in ipſum ſolus cum patre aſcendit, in quo Rex Dauid, inquit Ioſephus, Dei domũ collocauit. Seu vt alijs dicam verbis Solomonis templum ædificatum eſt. Quod etiam teſtatur, lib.2. Paralip.cap.3.				
427		16		29	
428		17		30	
429	SARA moritur	18		31	
430	cẽteſimũ & vice	19		32	
431	ſimũ ſeptimũ vi-	20		33	
	tæ ſuæ complens annum. Emit tunc agrum Abraam in quo ſepeliuit vxorem ſuam.				
	Iſaac quadraginta iam habebat annos, quando vxorem duxit Rebeccã Batuelis filiam de Meſopotamia, ſororẽq; Labã. Gen.25.				
432		21		34	
433		22		35	
434		23		36	
435		24		37	
436		25		38	
437		26		39	
438		27		40	
439		28		41	
440		29		42	
441		30		43	
442		31		44	
443		32		45	
444		33		46	
445		34		47	
446		35		48	
447		36		49	
448		37		50	
449		38		51	
450		39		52	
451		40		1	*TAGVS.V.*
452		1	XERXES BALE	2	HISP.rex.an.30.
453		2	VS.VITI.REX	3	Hic Tago flauio

Ann. à dil.	PATRIARC.		ASSYR.REG.		HISP.REG.
454	ISAAC genuit	3	ASSYR. an. 30.	4	nomen dedit.
455	Iacob atq; ſeptua	4		5	
456	ginta annorum	5		6	
457	erat, quando Re	6		7	
458	becca eius vxor	7		8	
459	ei peperit duos	8		9	
460	filios Eſau & Ia	9		10	
461	cob. Gen. 25.	10		11	
462		11		12	
463		12		13	
464		13		14	
465		14		15	
466		15		16	
467	ABRAAM mo	16		17	
468	ritur fuerũt autẽ	17		18	
469	ãni vitæ Abraæ	18		19	
470	175. Mortuꝰq; eſt	19		20	
471	in ſenectute bo	20		21	
472	na & plenus die	21		22	
473	rũ. Sepelieruntq;	22		23	
474	eũ Iſaac & Iſma	23		24	
475	el filij eius Gen.	24		25	
476	25.	25		26	
477		26		27	
478		27		28	
479		28		29	
480		29		30	*BETVS.VI.*
481		30		1	*Hiſpan.Rex an.*
482		1	ARMATRITES	2	*.31.*
483		2	IX.ASSYR.Rex	3	*Hic Rex vt ali-*
484		3	Ann. 38.	4	*qui volunt pri*
485		4		5	*mus omniũ Tur*
486		5		6	*detaniam literis*
487		6		7	*inſtruxit.*
488		7		8	
489		8		9	
490		9		10	
491		10		11	

Ann. á dil.	DVC.HEBR.	ASSYR.REG.			HISP.REG.
492	ESAV quadrage	11		12	
493	nari⁹ duxit vxo	12		13	
494	res duas, Iudith	13		14	
495	filiā Beeri Ethei,	14		15	
496	& Basemath fili	15		16	
497	am Elon. quæ of	16		17	
498	fenderāt animū	17		18	
499	tiſſ et Rebeccæ.	18		19	
500		19		20	
501		20		21	
502		21		22	
503		22		23	
504		23		24	
505		24		25	
506		25		26	
507		26		27	
508		27		28	
509		28		29	
510		29		30	
511		30		31	
512		31		1	*GERYON A*
513		32		2	*fer VII. Rex*
514		33		3	*Hiſpan. ann. 34.*
515		34		4	
516	HISMAEL mo	35		5	
517	ritur quū iam ex	36		6	
518	pleſſet ann. 137.	37		7	
519	gen. cap. 25.	38		8	
520		1	BELOChus priſ	9	*Sunt qui ſcribāt*
521		2	cus .X. ASSYR.	10	*huius Regis tem*
522		3	Rex ann. 35.	11	*pore Oſſirim, qui*
523		4		12	*& Dionyſius di*
524		5		13	*ctus eſt, ex Aegy*
525		6		14	*pto in vltimam*
526		7		15	*Heſperiā veniſ-*
527		8		16	*ſe atque in ea re-*
528		9		17	
529		10		18	
530		11		19	

Ann. à dil.	PATRIARC.		ASSYR.REG.		HISP.REG.
531		12		20	bus nonnullis ge
532		13		21	ſtis, auctorē pri-
533		14		22	mū Idololatriæ
534		15		23	apud ãtiquos Hiſ
535		16		24	panos extitiſſe.
536		17		25	
537		18		26	
538		19		27	
539		20		28	
540		21		29	
541		22		30	
542	Iacob genuit Io	23		31	
543	ſeph.	24		32	
544		25		33	
545		26		34	
546		27		1	Treis Geryones
547		28		2	Tergemini, vt
548		29		3	fert fama, fra-
549		30		4	tres regnant in
550		31		5	Hiſpania maxi-
551		32		6	ma cōcordia, ita
552		33		7	vt fabulis pöeti-
553		34		8	cis locum præſti
554		35		9	terint, Gerynē
555		1	BALEVS IVNI	10	tricorporem eſſe
556		2	OR.XI.ASSYR.	11	ſingentibus. Du-
557		3	Rex Ann. 52.	12	rauit tamen illo
558	Ioſeph quū eſſet	4		13	rumregnū ann.
559	annorum ſexde-	5		14	42.
560	cim paſcebat gr	6		15	
561	egem cum fratri	7		16	
562	bus ſuis. Adcuſa	8		17	
563	uitque eos ann	9		18	
564	urem ſummo cr	10			
565	mine peſſimo. So	11		20	
566	nūq; viſum pe	12		21	
567	quierē eis refert.	13		22	

Vnde magis magiſque pullulante inter eius fratres inuidia ab eiſdē Hyſmaelitis in AEgyptum venditur.

Ann. à dil.	PATRIARC.		ASSYR.REG.		HISP.REG.
568		14		23	
569		15		24	
570		16		25	
571		17		26	
572	Iſaac conſumptus	18		27	
573	ætate mortuus ē	19		28	
574	Et ſepelierunt eū	20		29	
575	Eſau & Iacob fi-	21		30	
576	lij ſui. Cōpletiq;	22		31	
577	ſūt dies Iſaac 180	23		32	
578	ann Gen.35.	24		33	
579	Anno quo mor	25		34	
580	tu9 eſt Iſaac ſtetit	26		35	
581	Ioſeph i Aegipto	27		36	
582	corā Pharao.30.	28		37	
583	agens an. Hoc	29		38	
584	ann. Iſrael pro	30		39	
585	fectus eſt in AE-	31		40	
586	gyptū cum om-	32		41	
587	ni familia ſua.	33		42	
588	AEtaſque Iacob	34		1	*HISPAL. ix.*
589	130. annorum.	35		2	*Rex Hiſpan.*
590	Gen 46 & 47.c.	36		3	
591		37		4	*ann. 17.*
592		38		5	
593		39		6	
594		40		7	
595		41		8	
596		42		9	*Zacynthus qua*
597		43		10	*poſtea Saguntus*
598	Habitauit Iſrael	44		11	*dicta eſt hoc fer*
599	in AEgypto, id	45		12	*mè tēpore à Græ*
600	eſt in terra Geſſem	46		13	
601	& poſſedit eam.	47		14	*cis conditur.*
602	Facti ſunt om-	48		15	
603	nes dies vitæ ipſi	49		16	
604	us.147.an. Gen.	50		17	
605	c.47.	51		1	*Hiſpan ſiue hiſ*
606		52		2	

Ann. à dil.	PATRIARC.	ASSYR.	REG.	HISP.	REG.
607		1	ALTADAS	3	*panus .x. Hiſpa*
608		2	XII. REX AS	4	*Rex ann. 32.*
609		3	SYR. Ann.	5	
610		4		6	*Ab hoc Hiſpa-*
611		5		7	*nia præſtantiſſi-*
612		6		8	*ma pars totius*
613		7		9	
614		8		10	*Europæ dicta eſt*
615		9		11	
616		10		12	
617		11		13	
618		12		14	
619		13		15	
620		14		16	
621		15		17	
622		16		18	
623		17		19	
624		18		20	
625		19		21	
626		20		22	
627		21		23	
628		22		24	
629		23		25	
630		24		26	
731		25		27	
632		26		28	
633		27		29	
634		28		30	
635		29		31	
636		30		32	
637		31		1	*HERCVLES*
638		32		2	*XI. Rex Hi-*
639		1	MAMITVS	3	
640		2	XIII. REX	4	*ſpa. ann. 19.*
641		3	ASSYR. an. 30.	5	
642		4		6	
643		5		7	
644		6		8	
645		7		9	

Ann. à dil.	PATRIARC.		ASSYR.REG.		HISP.REG.
646		18		10	
647		9		9	
648		10		10	
649		11		11	
650		12		12	
651		13		13	
652	IOSEPH mortu	14		14	
653	us eſt in Aegy-	15		15	
654	pto. Vixitq; cen	16		16	
655	tū & decem ann.	17		17	
656		18		18	
657	A morte Ioſeph	19		19	
658	vſq; ad datā legē	20		1	
659	in monte Sinai	21		2	*HESPERVS*
660	ann. 145.	22		3	*XII. Hiſpan.*
661		23		4	*Rex ann.10.*
662		24		5	AB hoc rege Heſ
663		25		6	pero Italia et Hiſ
664		26		7	pania Heſperia
665		27		8	nuncupata eſt.
666		28		9	Quāuis alij ab
667		29		10	Heſpero, ſtella,
668		30		1	*ATLAS.*
669		1	MANCABEVS	2	
670		2	XIIII. REX AS	3	*XIII. Rex Hi*
671		3	SYR. ann.30.	4	*ſpan. ann. II.*
972		4		5	
673		5		6	
674		6		7	
675		7		8	
676		8		9	
677		9		10	
678		10		1	*SICORIS*
679		11		2	*XIIII. REX*
680		12		3	*Hiſpan. ann. 45.*
681		13		4	
682		14		5	
683		15		6	
684		16		7	

Ann. à dil.	PATRIARC.		ASSYR. REG.		HISP. REG.
685		17		9	
686		18		10	
687		19		11	
688		20		12	
689		21		13	
690		22		14	
691		23		15	
692		24		16	
693		25		17	
994		26		18	
695		27		19	
696		28		20	
697		29		21	
698		30		22	
699		1	SPHEREVS. XV	23	
700		2	REX ASSYR.	24	
701		3	ann 20	25	
702		4		26	
703		5		27	
704		6		28	
605		7		29	
706		8		30	
707		9		31	
708		10		32	
909		11		33	
710		12		34	
711		13		35	
712		14		36	
713		15		37	
414		16		38	
715		17		39	
716		18		40	

MOYSES naſcitur. Quem Iochabeth filia Leui. peperit Amram viro ſuo in Aegypto. Amram filius erat Caath filij Leui. Vnde conligas Aram duxiſſe in vxorem amitam ſuam, quæ erat ipſa Iocabeth filia quoq; Leui. Qua de re Hieronymus in quæſt. Prim. Paralip. Traditur ait Moyſem poſt adceptam legem in eremo Patri iniunxiſſe,

vt matrem dimitteret eo quod illius amita eſſet. Hæc Hieronym. Tamen quidquid hac de re verius ſit, notabis Hieronymum fuiſſe loquutum iuxta opinionem, quod non ſemel facit, Hebræorum. Vnde ob id plerunque tanta huius viri auctoritas, magna ingenia torquere ſolet. Non enim facile credas Iochabeth Moyſeos amitã, eſto in Hebræo legas Leui filiam. Ex quo colligunt Hebræi ex neſcio qua gloſſa à Lyrano citata, Aram duxiſſe in vxorem amitam ſuam, hoc eſt, ſororem Patris ſui Caath filiam Leui. Quod minimè ſtare poteſt ſi pro comperto habemus omnes qui in Aegyptũ cum Iacob ingreſſi ſunt mortem obijſſe (ſic enim. Exod. cap. 1. teſtatur) ante illam populi Iſraelitici adflictionem. Inter quos vna Iocabeth etiam ſecundum Hebræorum opinionem adnumerari oportet: Quum hæc ipſa eiuſdem illorum cognationis quæ Aegyptũ intrarunt, fuerit. Nec item ſi adhuc Iocabed de qua agimus viueret, natura quod Moyſeos mater eſſet, cõcederet. Iam enim hac ipſa natiuitate Moyſi annum centeſimum trigeſimum ageret. Quod rectè Lyranus ex Sacris calculat. Quod & Hebræi concedunt. Sed valeat eorum ridicula opinio, quæ id miraculo fuiſſe factum fatetur. Aliter nanque hoc ipſum non de vno Moyſe tantum, ſed de altero Aaron & Maria eius fratrib. parum adhuc valentibus ætate, ſentiendum videretur. Quare non illa hæc fuit Iocabeth quæ multò ante in vtero matris Aegyptum, cum Iacob atque eius familia, intrarat, ſed alia, quamuis eiuſdem nominis fuerit. Neque etiam moueat quemquam ſi in Hebræo dicatur Leui filia: quum D. Lucas cap. 1. Elizabeth matrem Ioannis Baptiſtæ dicat de filiabus Aaron fuiſſe. *Lucas.1. cap.*

HIS ergo poſitis ad noſtros redeamus numeros. Vnde ab ortu Abraæ vſque ad illum annum in quo primò natus eſt Moyſes, quadringentos & viginti quinque annos, ſi vis, numera. Quod in ſumma ſupra poſueramus.

MOYSES ſeptimus erat ab Abraam, quuius pater Amram ſeu Ammiramis vt vult Ioſephus, dicebatur. Amram nanque filius fuit Caath, Caath natus eſt de Leui: Leui vero de Iacob, qui fuit ex Iſaac Abraam filio. Moyſes igitur diuina potius ope quam humana, multa, in ſua generatione *Ioſeph. lib. cap. 9.*

euaſit pericula. Qum enim lex iam lata de obcidendis Hebręorum infantibus,in Aegypto à Pharaone, malo ſuorum ſuaſu,eſſet, Moyſes clanculò tribus menſibus à parentibus ſuis educatus, tandem in carecto ripæ fluminis exponitur: vas prius rotundum ex vimine complicitum veluti alueoli magnitudine ad id excogitatum. Quod bitumine linitum infantem aliquandiu ab aquarum iniurijs defenderet. Dei tamen prouidentia aliter diſponente,puer vagiens à Pharaonis filia cui nomen erat Thermut, quæ id temporis de more inter puelares cætus ad ripas fluuij vagabatur, ſuſcipitur. Suiſq; expenſis puerum matri ſuæ tradidit educãdum. Atq; ex rei euentu infans Moyſes dictus eſt, aquam enim Moy Aegiptij vocant, Eſis, vero idem quod ſaluatus ſonat. Vnde cõpoſitione facta ex his duobus. Moyſes, ei nomen impoſuerunt. hoc eſt ex aqua ſeruatus. Hæc partim ex Sacris, partim ex Ioſepho lib.2. Antiq.cap.9. mutuati ſumus.

Thermut filia Pharaonis.

Ann. à dil.	PATRIARCH.		ASSy. REG.		HISP. REG.
717	AB hoc an. quo	19		41	
718	nat' eſt Moyſes	20		42	
719	vſq; ad legem in	1	MAMELVS	43	
720	monte data anni	2	XVI. REX	44	
721	ſunt .80.	3	ASSYR. an. 30.	45	
722		4		1	*SICANVS*
723		5		2	*XV. Rex Hi-*
724		6		3	*ſpa. ann. 31.*
725		7		4	
726		8		5	
727		9		6	
728		10		7	
729		11		8	
730		12		9	
731		13		10	
732		14		11	
733		15		12	
734		16		13	
735		17		14	
736		18		15	
737		19		16	

738		20		17	
739		21		18	
740		22		19	
741		23		20	
742		24		21	
743		25		22	
744		26		23	
745		27		24	
746		28		25	

HOC ferè tempore ſi rectè coniecto, Moyſes quũ Aegyptiorũ diſciplinis optimè inſtructus eſſet vt teſtat͂ D. Lucas, atque inter Hebræos Philo diſertiſsimus, tum ſapientia Dei plenus, qui Chriſti Seruatoris noſtri typum gerebat, prælijs inter Aegyptios clarus euaſit. Illo potiſsimum bello de quo Ioſeph. lib. 2. Antiq. cap. 10. meminit. Quum contra Aethiopas â Pharaone dux creatus eos debellauit, poſtremò illorum agris ciuitatibusq; depopulatis, vrbem *Saba* Aethiopiæ Regum regiam, quam poſtea Cambyſes Meroiden è ſororis ſuæ nomine, adpellauit, obſedit, Quæ tamen ita inexpugnabilis erat, propter Nilum qui eam circundabat, atque alia illic flumina erumpentia, vt nulla obſidentibus in poſterum expugnationis ſpes eſſet. Tandem quũ inter hæc Moyſes magno animo ciuitatem expugnaret, Tharbis filia regis Aetiopiæ, eius amore capta ſe ſuamq; ciuitatem Moyſi tradidit. Quam in vxorem adcipiens, triumphis onuſtus, in Aegyptumq; reuerſus, Pharaoni ingentem gloriam ex rebus bellicis reportauit. *Tharbis Regis Ethiopũ filia.*

Ann. à dil.	PATRIARC.	ASSYR. REG.		HISP. REG.	
747		29		26	
748		30		27	
749		1	SPARETVS	28	
750		2	XVII. REX AS-	29	
751		3	SYR. Ann. 40.	30	
752		4		31	
753		5		1	SICELEVS.
754		6		2	XVI. Rex
755		7		3	Hiſpan. ann. 40.
756		8		4	
757		9		5	

Ann. i dil.	PATRIARC.	ASSYR.REG.		HISP.REG	
758		10		6	
759		11		7	
760		12		8	
761		13		9	
762		14		10	
663		15		11	
764		16		12	
765		17		13	
766		18		14	
767		19		15	
768		20		16	
769		21		17	
770		22		18	
771		23		10	
772		24		20	
773		25		21	
774		26		22	
775		27		23	
776		28		24	
777		20		25	
778		30		26	
779		31		27	
780		32		28	
781		33		29	
782		34		30	
783		35		31	
784		36		32	
785		37		33	
786		38		34	
787		39		35	
788		40		36	
789		1	ASCATEDES	37	
790		2	XVIII. REX	38	
791		3	ASSYR. an. 40.	39	
692		4		40	
793		5		41	
704		6		42	
795.		7		43	
796		8		44	

DEus adparet Moyſi octoginta ætatis annos habenti, Quum eo tempore ad montis, Dei Oreb radicem oues Ietri ſoceri ſui paſceret. Adloquutuſq; eſt Deus Moyſem in igni de medio rubi, indeq; ſignis ac portẽtis onuſtum ad Pharaonem in Aegyptum mittit. Exod.3.&.4.c.

NON hic eſt ille Pharao, ad quem mittitur Moyſes, qui olim Ioſeph, eiuſq; patrem Iacob cum omni familia benigne in regno ſuo adceperat. Imo Pharao apud Aegyptios regiæ dignatis nomen erat, vt inter tot claſsicos Auctores ſacer doctiſs.q; Auguſti. tradit. Ferè enim inter diuerſas Gẽtes diuerſis nominib. Reges adpellabantur. Sicut & Sapientes etiam apud Gallos Druides, apud Hebræos Prophetæ, vel Senedrim, vel Phariſæi, aut Cabaliſtæ, apud Indos Gymnoſophiſtæ, apud Aegyptios Sacerdotes, apud Perſas Magi, apud Græcos Philoſophi, apud Romanos Sapientes, Ita & illi qui Regio honore inſigniti erant, inter tam diuerſas nationes, diuerſa peculiariaque habebant nomina, vt apud Romanos Cæſares & Auguſti. apud Perſas, quos diximus Magos, omni cæleſti & terrenarum rerum ſcientia edoctos ac imbutos, quales Chriſtum Infantẽ ſeruatorem noſtrum teſtante. D. Matthæo adorare venerunt. Sed hi poſtea Artaxerſes adpellati ſunt. Apud Indos Præſtan, & eſt qui nunc (vt comitis Mirandulani verbis vtar) corrupto nomine vulgo vbique gentium Præſbyter Ioann. dicitur, apud Aſsyrios Tigranes, & vt ex ſacris patet, alijs nominibus dicti. Antiquitus apud Philiſtæos Abimelech, vt refert Hieronymus in Ezech. Apud Aegyptios verò primum Pharaones regnarunt (quamuis, malè tamen, Herodotus vnicum Pharaonem ponat coecum) ita nuncupati â Pharo inſula contra Alexandriam ſita, quondam Carpathos dicta, & in qua Protheus homo verſipellis Oceani & Tethyos filius regnauit. Reges igitur Aegyptiorum quum antea hoc nomine dicerentur, nõ omnino deficiente cauſſa, iure in poſterum longo poſt tempora Ptolemæi vbique dicti ſunt. Nam Ptolemæus Lagus gregarij militis filius, vt ſcribit Alexander ab Alexandro, qui Aegyptum armis ſibi vendicarat, poſt res cum Antigono compoſitas, Aegypti regnum quandiu vixit, moribus &

Matth. c. 2.

Ioan. Pic. Com. Mi. in Apol.

Hierony. in Ezech.

Herodotus.

Vnde Reg. Pharaones dicti.

Reges Aegyptij qui anteà Pharaões, quo

diſciplinis mirificè inſtruxit ornauitq;. Is igitur iam grandis natu, morbo abſumptus eſt, magno de ſe, vt de tam bene merito principe, deſiderio relicto, quuius memoriam Alexandrini tanta charitate proſequuti fuêre, vt * Philadelpho qui poſt eum regnauit, & reliquis Aegypti regibus ab illius nomine, Ptolemæi cognomenta indiderunt.

Is eſt ille Philadelphus qui opera .70. Interpr. vſus eſt in transferēdis ſcript. ex Hebr. in Græcū ſermonē.

INrogantur decem memorabiles plagæ per Moyſem Aegyptijs quum Dei populum dimittere renuerēt. Quas ita D. Auguſtinus ordine numerat, Aqua in ſanguinem verſa, Ranæ, & Cyniſes, Cynomia, mors pecorum, vlcera, grando, locuſta, tenebræ, mors Primogenitorum. Quis fuerit hic Pharao cui tot hæc inferebantur, non ſatis inter Scriptores conſtat antiquos. Quippè Ioſephus Manethonē varium eſſe oſtendit, vt qui modo Techmoſim modo Amenophin Pharaonem ponat. Neque enim quod refert Euſebius ex Appione Polyhiſtore verum eſſe poteſt, Amaſim ſcilicet imperaſſe in Aegypto, quum illinc populus Iſraeliticus aufugit. Amaſis nāque multò poſterior fuit, hoc eſt, tēpore quo floruit Pythagoras ſi Laertio credimus. Vnde verius fortan quod idem Euſebius in Chronicis ait Pharaonem Cenchrē eo tempore regnaſſe. Qui & lib. de Præpa. Euangel. Magorum etiam nomina Iannem & Iambrē ex Numenio ponit.

Laertius lib. 8.

Euſebius in Chron.

POſtquam Moyſes tot illa admirāda ſigna exibuit coram Pharaone, quibus neque mentis tanta durities neque intellectus obcæcatio ceſſit, Aegypto expoliato, cum omni Iudæorum Repub. ſeruitutem illam à tot annis odioſam, improbamque Dei auxilio euaſit. Quem quum inſequeretur Pharao diuinitus ſimul cum ſuis in medio aquarū ſubmerſus perijt. Filij autem Iſrael vltra quaſi expoſiti, ſicco pede omne quod exhorreſcebant periculum, euaſere. Erant enim eis aquæ veluti pro murò à dextris & ſiniſtris.

VEntum eſt tandem, iam menſe tertio ab egreſſione Iſrael de Aegypto, in ſolitudinem Sinai, Caſtrametatique ſunt Hebræi è regione montis. Moyſes verò in ipſum aſcendens ad Dominum, ibi legem adcepit, populoque ſeruandam tradidit.

DVCATVS HEBRAEORVM.

ANNO quo data eſt lex per Moyſem, primus ann. eius Ducatus incœpit in Iſrael. Tempus ergo Partiacharum eos cõplectitur annos quos hucuſq; à ſecundo anno Dil. numerauimus. A Sem nanque Prophetarum ſeriem exorſi, ad hunc vſque annum eorumdem tempora deduximus.

	DVCATVS HEBR.		ASSYR. REG.		HISPAN. REG.	
797	1	MOYSES PRI	9		1	LVSVS.
798	2	MVS HEBRAE	10		2	XVII. REX
799	3	orum Dux. ann.	11		3	Hiſpan. 33.
800	4	40.	12		4	Sunt qui credãt
801	5		13		5	hunc Regem no-
802	6		14.		6	men dediſſe Lu-
803	7		15		7	ſitanæ. Qua de
804	8		16		8	re ſuo loco dixi-
805	9		17		9	mus.
806	10		18		10	
807	11		19		11	
808	12		20		12	
809	13		21		13	
810	14		22		14	
811	15		23		15	
812	16		24		16	
813	17		25		17	
814	18		26		18	
815	19		27		19	
816	20		28		20	
817	21		29		21	
818	22		30		22	
819	23		31		23	
820	24		32		24	
821	25		33		25	
822	26		34		26	

Ann. mũdi.	DVC.HEBR.		ASSYR.REG.		HISP.REG.	
823	27		35		27	
824	28		36		28	
825	29		37		29	
826	30		38		30	
827	31		39		31	
828	32		40		32	
829	33		1	AMYNTES	33	
830	34		2	XIX. REX AS	1	*SICV Lu:*
831	35		3	SYR. ann. 45.	2	*xviij. Rex*
832	36		4		3	*Hiſp. ann.*
833	37		5		4	60.
834	38		6		5	
835	39		7		6	
836	40		8		7	

MOYSES moritur in monte Nebo Terra Moab, *Se*pelíuitq́; eum Dominus in valle Terra Moab cõtra Phagor. Et non cognouit homo ſepulcrum eius ad hunc vſque diem Deut. vltimo cap.

	DVCATVS HEBR.		ASSYR.REG.		HISPAN.REG	
837	1	IOSVE. ſſ. Hebr.	9		8	
838	2	dux ann. 26.	10		9	
839	3	Quos ex tradi-	11		10	
840	4	tione Hebræorũ	12		11	
841	5	ponimus, nihil	13		12	
842	6	enĩ Sacra ſcript.	14		13	
843	7	de his ann. me	15		14	
844	8	minit.	16		15	
845	9	EX interpretatio	17		16	
846	10	nibus Hebraicis	18		17	
847	11	idem videtur eſſe	19		18	
848	12	Ieſus & Ioſue: V	20		19	
849	13	trunq; enim à ſa	21		20	
850	14	lute dicitur. Vn	22		21	
851	15	de & nomine &	23		22	
852	16	rebus quas geſ	24		23	
853	17	ſit, typus chriſti	25		24	
854	18	Ieſu vere ſaluato	26		25	

Ann. à dil.	DVC. HEBR.		ASSYR. REG.		HISP. REG.	
855	19	ris noſtri fuit. Et	27		26	
856	20	in Eſdra Ieſus fi	28		27	
857	21	lius Ioſedech Io	29		28	
858	22	ſue dicit. Altiori	30		29	
859	23	in nomine filius	31		30	
860	24	Dei dici9 eſt atq;	32		31	
861	25	ſol9, de q̃ nõ va-	33		32	
862	26	car nũc diſputare	34		33	

IOSVE moritur, quum cẽtum & decem annorum eſſet Ioſ. vltimo & 2. Iudic. Ceſſat Hebreorum ducatus octo ann. in quibus ſeruierũt alienigenis, derelinquẽtes viam domini. Sed per pœnitentiam clamantes ad Dominum, ſuſcitauit eis Othoniel qui eos liberaret

863	1	OTHONIEL	35		34	
864	2	III. Hebræorum	36		35	
865	3	dux ãn. 40. præ	37		36	
866	4	dicti tamẽ octo	38		37	
867	5	anni captiuitatis	39		38	
868	6	Iudæorũ in his	40		39	
869	7	40. annis inclu-	41		40	
870	8	dũtur, iuxta He-	42		41	
871	9	bræorum tradi	43		42	
872	10	tionem, teſte Eu	44		43	
873	11	ſebio.	45		44	
874	12	Quo tempore	1	BELOCH-	45	
875	13	Othoniel præfu	2	VS Iunior	46	
876	14	it populo Iſraeli	3	20. Rex Aſ	47	
877	15	co, Cadmus The	4	ſyriorũ. 25.	48	
878	16	barum rex Græ-	5		49	
879	17	cas literas prim9	6		50	
880	18	ſuis dedit.	7		51	
881	19		8		52	
882	20		9		53	
883	21		10		54	
884	22		11		55	
885	23		12		56	
886	24		13		57	
887	25		14		58	
888	26		15		59	

Ann. à dil.	DVC.HEBR.		ASSYR.REG.		HISP.REG.	
889	27		16		60	
890	28		17		1	TESTA
891	29		18		2	XIX.
892	30		19		3	
893	31		20		4	Hiſp.Rex
894	32		21		5	ann.74.
895	33		22		6	
896	34		23		7	
897	35		24		8	
898	36		25		9	
899	37		1	BELLEPARES.	10	
900	38		2	XXI. REX AS-	11	
901	39		3	SYR. Rex ann.	12	
902	40	OTHONIEL	4	30.	13	
	moritur. Præuaricati ſunt filij Iſrael poſt eius mortem, & ſeruierant Egion Regi Moab .18. ann. Et poſtea clamauerunt ad Dominum qui ſuſcitauit eis. Aioth. Iud.3.					
903	1	AIOTH.IIII.	5		14	
904	2	Hebræorũ dux.	6		15	
905	3	ann.80.	7		16	
906	4		8		17	
907	5		9		18	
908	6		10		19	
909	7		11		20	
910	8		12		21	
911	9		13		22	
912	10		14		23	
913	11		15		24	
914	12		16		25	
915	13		17		26	
916	14		18		27	
917	15		19		28	
918	16		20		29	
919	17		21		30	
920	18		22		31	
921	19		23		32	
922	20		24		33	
923	21		25		34	
924	22		26		35	
925	23		27		36	

Ann. i dil.	DVC.HEBR.		ASSYR.REG.		HISP.REG.	
926	24		28		37	
927	25		29		38	
928	26		30		39	
939	27		1	LAMPRIDES	40	
930	28		2	XXII. Rex AS	41	
931	29		3	SYR.ann.32.	42	
922	30		4		43	
933	31		5		44	
934	32		6		45	
935	33		7		46	
937	34		8		47	
638	35		9		48	
939	36		10		49	
940	37		11		50	
941	38		12		51	
042	39		13		52	
943	40		14		53	
944	41		15		54	
945	42		16		55	
946	43		17		56	
947	44		18		57	
948	45		19		58	
949	46		20		59	
950	47		21		60	
950	48		22		61	
951	49		23		62	
982	50		24		63	
953	51		25		64	
954	52		26		65	
955	53		26		66	
956	54		27		67	
957	55		28		68	
958	56		29		69	
956	57		30		70	
960	58		31		71	
961	59		32		72	
962	60		1	SOSARES.XIX.	73	
963	61		2	III.REX ASSyr.	74	
964	62		3	ann.20.	1	ROMus .XX.

Ann. à dil.	DVC.HEBR.		ASSYR.REG.		HISP.REG.	
965	63		5		2	*Hiſpan. REX*
966	64		6		3	*ann. .33.*
967	65		7		4	
968	66		8		5	*Huic Regi Va-*
969	67		9		6	*lētini Vrbis ſuæ*
970	68		10		7	*primordia ferūt*
971	69		11		8	*adcepta. Quæ*
972	70		12		9	
973	71		13		10	*quū Roma ab eo*
974	72		14		11	*dicta ſit, poſtea vſ*
975	73		15		12	*que ad hūc diem*
976	74		16		13	*Valentia nūcupa*
977	75		17		14	
978	76		18		15	*tur. Qua de re*
979	77		19		16	*latius alibi dixi*
980	78		20		17	*mus.*
981	79		1	LAMPAres. 24.	18	
982	80	AIOTH	2	rex Aſſyr.an.30.	19	

Moritur. Filij autem Iſrael præuaricati ſunt in conſpectu Domini poſt mortem Aioth: & tradidit illos Deus in manus Iabin Regis Chanaam. Et opreſſi ſunt filij Iſrael ab hoc Rege per 20. ann.

Hactenus Hebræorū Duces. Sequūtur IVDICES à quibus Iudæorum Reſpub. per multos annos gubernata eſt. Ducum tempus anni 186.

Ann. dil.	IVD.HEBR.		ASSYR.REG.		HISP.REG.	
983	1	DELBO-	3		20	
984	2	RA & BA	4		21	*Hoc tēpore Phœ*
985	3	RVCH iu	5		22	*nices primum in*
986	4	dicant He	6		23	*Hiſpaniā veniſſe*
987	5	bræorum:	7		24	*traditur.*
988	6	ppſm. 40.	8		25	
989	7	ann. Iud.	9		26	
990	8	cap. 5.	10		27	
991	9		11		28.	
992	10		12		29	
993	11		13		30	

NOtandus Antonius Nebriſſenſis tãquam ſibi cõtrarius. Quum enim Herculem qui in Hiſpania regnauit, Græcum Alcmenæ è Iouis adulterio, fuiſſe fateatur, fieri nõ potuit, vt his indicantibus in Hiſpaniam Hercules veneri. Quem nos iam ante tot annos ex alijs auctoribus apud priſcos Hiſpanos regnaſſe oſtendimus.

BACCHVS qui multis alijs nominibus à Poëtis adpellari ſolet, in Hiſpaniam venit, magnis comitatus copijs: non tam dominationis cupiditate, quàm vt parem gloriam reportaret ei, quam ex domita India conſequutus fuerat.

NEBRISSAM Iachus ipſe cognomento Liber Pater cõdit. Vrbem hodie alumno Antonio Nebriſſenſi nobiliſsimam.

HOC tempore à Luſo Liberi patris filio Luſitaniam dictã, & a Lyſa Lyſitaniam eius comite, ſatis ſuo loco diximus.

Ann. idil.	IVD.HEBR.		ASSYR.REG.		HISP.REG.	
994	12		14		31	
995	13		15		32	
996	14		16		33	
997	15		17		1	PALATOVS
998	16		18		2	XXI. REX
999	17		19		3	Hiſpan. ann. 70.
1000	18		20		4	
1001	19		21		5	
1002	20		22		6	
1003	21		23		7	
1004	22		24		8	
1005	23		25		9	Hoc tẽpore Palẽ
1006	24		26		10	tia à Palatoo cõ-
1007	25		27		11	ditur.
1008	26		28		12	
1109	27		29		13	
1010	28		30		14	
1011	29		1	PAMBAS XXV.	15	
1012	30		2	Rex ASSYR.	16	
1013	31		3	Ann. 45.	17	
1014	32		4		18	

IVDICES	HEBR.	HEBR.	ASSYR.REG.	HISPAN.REG.	
1015	33		5	19	
1016	34		6	20	
1017	35		7	21	
1018	36		8	22	
1019	37		9	23	
1020	38		10	24	
1021	29		11	25	
1022	40		12	26	

Delbora ac Baruch mortuis, filij Iſrael prçuaricati ſunt in conſpectu Domini,qui tradidit illos in manus Madian ſeptem ann,& oppreſſi ſunt ab eis. Cæterum quum populus Iſrael clamaſſet ad Dominum contra Madianitas,tandem exaudiuit Deus,& Gedeon eis protulit.

1023	1	GEDEON. II.	13	27	
1024	2	Hebreor, Iudex.	14	28	
10 5	3	ann. 40.	15	29	
1026	4		16	30	
1027	5		17	31	
1028	6		18	32	
1029	7		19	33.	*Hoc tēpore, au-*
1030	8		20	34	*ctore Ioſepho, Ty*
1031	9		21	35	*rus vrbs inclyta*
1032	10		22	36	
1033	11		23	37	*condita eſt.*
1034	12		24	38	
1035	13		25	39	
1036	14		26	40	
1037	15		27	41	
1038	16		28	42	
1039	17		29	43	
1040	18		30	44	
1041	19		31	45	
1042	20		32	46	
1043	21		33	47	
1044	22		34	48	
1045	23		35	49	
1046	24		36	50	
1047	25		37	51	
1048	26		38	52	
1049	27		39	53	

Ann. à dil.	IVD.HEBR.		ASSYR.REG.		HISP.REG.	
1050	28		40		54	
1051	29		41		55	
1052	30		42		56	
1053	31		43		57	
1054	32		44		58	
1055	33		45		59	
1056	34		1	SOSAR	60	
1057	35		2	MVS.XX	61	
1058	36		3	VI.Rex Aſ	62	
1059	37		4	ſyr.ann.19.	63	
1060	38		5		64	
1061	39		6		65	
1062	40	GEDEON morit	7		66	
		in ſenectute bona,&ſepultus eſt in ſepulcro Ioâs patris ſui in Ephra de familia Ezri. Præuaricati ſunt filij Iſrael de more, mortuo Gedeone, atque fornicati ſunt in Baalim. Iud. cap.8.				
1063	1	ABImelech. III.	8		67	
1064	2	Hebr.iud. an.3.	9		68	
1065	3		10		69	
1066	1	THOLA vir de	11		70	
1067	2	Iſachar. IIII. He-	12		1	*CACVS*
1068	3	br.iud. ann.23.	13		2	
1069	4		14		3	*XXII.REX*
1070	5		15		4	*Hiſpan.ann.36.*
1071	6		16		5	
1072	7		17		6	
1073	8		18		7	
1074	9		19		8	
1075	10		1	MYTREVS	9	
1076	11		2	XXVII.	10	
1077	12		3	Rex ASS.	11	
1078	13		4	Ann.27.	12	
1079	14		5		13	
1080	15		6		14	
1081	16		7		15	
1082	17		8		16	
1083	18		9		17	
1084	19		10		18	
1085	20		11		19	
1086	21		12		20	
1087	22		13		21	

Ann. idit.	IVD. HEBR.		ASSyR.		REG. HISP.	REG.
1088	33		14		22	
1089	1	IAIR GALAA:	15		23	
1090	2	dites. v. Hebr. iu	16		24	
1091	3	dex. ann.22.	17		25	
1092	4	De hoc ſacra ait	18		26	
1093	5	ſcriptura. Habu	19		27	
1094	6	it triginta filios	20		28	
1095	7	ſedētes ſupra tri	21		29	
1096	8	ginta pullos aſi	22		30	
1097	9	narū. Et princi-	23		31	
1098	10	pes triginta ciui	24		32	*Hoc tēpore lite-*
1099	11	tatum.	25		33	*ras latinas adin-*
1100	12		26		34	*uentas fuiſſe re-*
1101	13		27		35	*ferunt.*
1102	14		1	TANTA	36	
1103	15		2	NOS. XX.	1	*ERYTHREus*
1104	16		3	VIII. REX	2	*XXIII. Hiſ-*
1105	17		4	ASSYR.	3	*pan. Rex an. 68.*
1016	18		5	ann.32.	4	
1107	19		6		5	
1108	20		7		6	
1100	21		8		7	
1110	22	MORITVR	9		8	

Iair. Filij autem Iſrael præuaricati ſunt & ſeruierunt Idolis Baalim. Cōtra quos iratus Dominus, tradidit eos in manus Philiſtijm & filiorum Amon. Adflicti oppreſſique ſunt vehementer per ann. 18. At poſt longam poenitentiam ad Dominum clamantibus, tandem ſuſcitauit eis Iepte virum fortiſſimum qui & filiam Deo immolauit.

1111	1	IEPTE. VI. HEB.	10		9	
1112	2	Iudex. ann. 6.	11		10	
1113	3		12		11	
1114	4		13		12	
1115	5		14		13	
1116	6		15		14	
1117	1	ABESSAM. VII.	16		15	
1118	2	Hebr. iudex. an.	17		16	
1119	3	7.	18		17	

Ann. à dil.	IVD.HEBR.		ASSYR.REG.		HISP.REG.	
1120	4		19		18	
1121	5		20		19	
1122	6		21		20	
1123	7		22		21	
1124	1	ARCHIELON	23		22	
1125	2	Zabolonites	24		23	
1126	3	VIII. ann. 10.	25		24	
1127	4	Iſte non habetur	26		25	
1128	5	cum his. 10. ann.	27		26	
1129	6	in 70. Interpr.	28		27	
1130	7	vnde nec Euſebi	29		28	
1131	8	us illiꝰ meminit.	30		29	
1132	9	Sed pro annorũ	31		30	
1123	10	da nno, vt notat	32		31	
		venerabilis Beda ſupplet plures ann. quã in Ioſepho legebãt.				
1134	1	LABDAM. IX.	1	TEVTVES	32	
1135	2	Hebræorum iu-	2	XXIX. Rex AS	33	
1136	3	dex. ann. 8.	3	SYR. ann. 40.	34	
1137	4	Hic habuit. 40.	4		35	
1138	5	filios. &30 ex eis	5		36	
1139	6	nepotes, aſcendẽ	6		37	
1140	7	tes ſupra 70. pu	7		38	
1141	8	llos aſinarũ. Atq;	8		39	
		in tãta hæc gloria mortuus ſepelitur in Pharaton terræ Ephraim in monte Amoloch. Iud. 12.				
	Sunt qui ab hoc Iudice Latinorum Regnum auſpicientur, nos tamen aliorum ſententiam ſequentes Troianum illud excidium ad huc factũ minime credimus. Quod ſuo loco ponere decreuimus,					
1142	1	SAMPSON He-	9		40	
1143	2	bræorum fortiſ-	10		41	
1144	3	ſimus ac Iud. 10.	11		42	
1145	4	qui multò plures	12		43	
1146	5	moriẽdo interfe	13		44	
1147	6	cit, quàm ante vi	14		45	
1148	7	uus occiderat.	15		46	
1149	8	Iudicatur in Iſra	16		47	
1150	9	el ann. 20.	17		48	

IVDICES HEBR.		HEBR.	ASSYR.REG.		HISPAN.REG.	
1151	10	Filij tamẽ Iſrael	18		49	
1152	11	antequã inter eos	19		50	
1153	12	Sampſon iudica-	20		51	
1154	13	ret, præuaricati	22		52	
1155	14	ſunt, & fecerunt	21		53	
1156	15	malum in cõſpe	23		54	
1157	16	ctu Dñi.quos de	24		55	
1158	17	us tradidit ĩ ma	25		56	
1159	18	nus Philiſtinorũ	26		57	
1160	19	40.ann.	27		58	
1161	20		28		59	
1162	1	HELI Sacerdos	29		60	
1163	2	& Iudex.XI.heb.	30		61	
1164	3	ann.40. 1.Reg.	31		62	
1165	4	cap.4.	32		63	
1166	5		33		64	
1167	6	In lxx. Interpr.	34		65	
1168	7	æditione Heli tã	35		66	
1169	8	tum numerãtur	36		67	
1170	9	20.ann. vt ponit	37		68	
1171	10	Euſeb.	38		1	*Gargoris xxiiij.*
1172	11		39		2	*rex Hiſp.an.77*

TROIA CAPTA EST *Decem & ſeptẽ dies ante ſoltitiũ, vt nõnulli notant. Regnante itaq́; in Hiſpania Gargore, Troia euerſa eſt. Vnde multi ex Græcis ſoluentes, alij qui in patriã redire non poterant, alij quibus, certis de rebus, minime erat cordi ad ſuos peruenire, poſt varios caſus, atque errores in noſtrã Hiſpaniã adpulſerunt. Diuerſisq́; in ea locis cõquieuere.*

1173	12		40		3	
1174	13		1	TINEVS	4	
1175	14		2	XXX.ASS.	5	
1176	15		3	Rex.an.30	6	

REGNVM LATINORVM.

AENEAS primus Latinorum rex mortuo Latino eius ſocero regnauit ann. trib.

Ann. à dil.	IVD.	HEBR.	ASSyR.	REG.	HISP.	REG.
1177	16		4		7	
1178	17		5		8	
1179	18		6		9	
1180	19		7		10	*ASCANIVS*
1181	20		8		11	*II. Latinorum*

Rex. ann. 38. Filius fuit AEneæ.

OLYSSIPO CONDITVR.

Omnium Ciuitatum totius Europæ lõgè nobiliſsima.

HOC tempore Olyſſes dux prudentiſſimus Græcorum, vento mariq́; agitatus, in eam Hiſpaniæ partem qua Tagus in Oceanum erumpit, nauibus adpulſus eſt, vbi primam & nobiliſſimam omnium ciuitatum Hiſpaniæ, imo totius Europæ dixerim, condidit Olyſſiponem, vt Strabo ac Solinus huius rei Auctores ſunt. Vnde & græce ab eodem Strabone ὀδυσσεια adpellatur. In hac Olyſſem templũ inſigne Palladi, quod numen peculiariter colebat, conſecraſſe refert. Atque ex Aſclepiade Myrliano, qui in Turdetania literarij ludi magiſter extitit, qui de Regionis illius gentibus librum compoſuit, ait monumenta quædam de Olyſſis errore in Mineruæ templo eſſe, Parmas inſuper ſuſpenſas, apluſtria, roſtraq́; naualia. Durarunt hæc in multa temporũ curricula. Strabo li.3. Solin. c.26.

AB hac igitur omniũ ſlorentiſſima vrbe, mihi patria chariſſima (ſi vel de hoc gloriari licet) quam multò vetuſtiorem fuiſſe Roma pro comperto eſt, Romanæ Sedis Pontifices, inuictiſſimos Reges, atque Imperatores prodijſſe ſcimus, & à magnæ fidei Auctoribus adcepimus. Ab hac etiam fortiſſimi Luſitani, quibus nõ ſperinde laus magna ac gloria vnquam adcreuit ſi ſemper finitimos, atque alios Hiſpaniæ populos toties ſuperarunt. Quum per tot annos hi, inquã, Luſitani ſoli de Roma, eius per omnes mundi parteis volitãte fama, Viriato duce, quod

Florus.li. 2.c.17. Oroſius. lib.5.c.2.

Florus atque Oroſius teſtantur, triumpharunt. Hos enim non quorumcumque Hiſpaniarum populorum, ſed Celtiberorum, penes quos ſumma ars ac in rebus bellicis fortitudo inerat, fortiſſimos Luſitanos, antiqui Auctores narrāt. Ab hac quidem ipſimet Luſitani per tot maria (quāto cum animo non dico) inadceſſa olim, & intacta etiam Priſcorum cogitationi, extremi Oriētis gloriam & triumphos quærentes, quò nec magnus Alexāder, neque illa bellatrix Aſſyriorum Regina perueniſſe creditur, inſtructa nauali acie exeunt, Et ſono Claſſico ad clamāt ſoluentibus oram. Ab hac denique vt aliquid Chriſtianè dicam, tot millia hominum, virorumque diſcurrunt, in omneis Mundi parteis Chriſti dei & Hominis fidem nunciantes: vt illud tandem propheticum ad ſummum, in omnem terram exiuit ſonus corū, adimpletum cernamus

Non fuit Olyſſipo tempore vllo literarum expers. Nimirū quia eius conditor Olyſſes Græcorum ſapientiſſimus qua vixit ætate, ſi maximo Poëtarum credimus Homero, extitit. Nec etiam tantam vrbem vlla barbarie teneri fas erat vbi Mineruæ numen in Templo illo colebatur. Vnde meritò hæc ciuitas, magna ex ſe ſemper dedit ingenia, quæ alia poſſent vſque admirari Nationes. Sed quoniam nihil non conrodit temporum antiquitas, ſaltem inter Romanos Pontifices vnus emicuit in re literaria Ioannes xxij. Vir ſanè, referente Platina, admirandæ doctrinæ, Cuius hodie multa extant opera. Quæ quo quantoue in precio apud poſteros ſint habenda, optimè nouit & Philoſophorum & Medicorum Schola. Talem ergo non pœnitendum in ſeueris literis olim habuit Olyſſipo alumnum. Alterum proferā poſt hunc in politioribus Muſis ſatis felicem Hermicum Caiadū (ſi credimus Eraſmo, atque in condendis præcipuè poëmatibus ita ingenioſum, elegantem, facetum, teſtante Philippo Beroaldo, vt nil ſupra. Cui meritò me Hercules quondā adplauſiſſe tōties & tātoperè Italicum Theatrū mihi perſuadeo. Hic itaq; lib.1.

Eraſmus in Cicer.

Hermicus Luſitanus poeta.

Epigram. ad Angelum Pol. ſcribens, Ea quæ de Origine noſtræ Ciuitatis poſuimus, his ludens carminib. ſic confirmat.

Dum ſol Oceanum curru properante reuiſit
Et vehitur feſsis præcipatus equis,
Mænia quæ poſuit ſublimia magnus Olyſſes
Auriferi & ripas conſpicit ipſe Tagi:
Vnde huc conceſsi Muſſarum captus amore
Huc vbi Parnaſi numina cuncta vigent:
Præmia militiæ vel maxima conſequar olim
Auſpicijs ductus Politiane tuis.

QVa propter ingens ſe mihi, in huius florentiſsimæ Vrbis laudibus, aperiret materies, ſi eſſet his locus, & me has fruſtra conantem, non prius vires deficerent, quàm vel tantillum ex illis poſſem attingere. Omneis tamen (quod magni intereſt) admonitos vellem, Olyſsiponem non eam eſſe, quam nonnulli dictam Salatiam turpiter crediderunt. Sed malus error ex ignorantia Plinianæ lectionis atque Pomponij, initium ſumpſit. Multos nanque eum Plini locum lib. 4. cap. 22. Vbi de Olyſſipone & Salatia agitur decepiſſe conſtat. Inter quos vnum fuiſſe Ioachimum Vadianum, virum vtique doctiſsimum, pulchre ac ſatis diligenter noſter Reſendius oſtendit. Imo ſcias Salatiam eam eſſe, quæ à Sarracenis, nomine mutato, nunc Alcaſſar ſalis vocatur. Vrbs noſtro tempore clara, quæ talem tantumque nobis alumnum dederit, hoc eſt, Petrum Nonium nobiliſs. atque Regium Mathematicum, Cui, quum in Mathematicis dem operam, mihi, alijſque in hac ingenioſa paleſtra conluctatoribus, non poſſum non gratulari.

Ioach. Vodian.
Reſend. in ãnot. V incen.
PETRVS nonius Regius Mathemat.

HOc etiam tempore in quo Olyſſes in Hiſpaniam venit, Teucer Talamonis filius littoribus Hiſpaniæ adpulſus, eam obcupaſſe partem fertur, vbi poſt longum tempus, noua Car-

thago fuit. Inde in Gallecia͂ nauigauit, poſitiſque ibi ſedibus, Genti nomen dedit. A Teucro nanque Teucri Galleci dicuntur, vt ad lõgum Iuſtinus. Hunc Salmantica͂ ciuitatem primu͂ condidiſſe, in memoriam antiquæ ipſius patriæ Salaminis, nonnulli credunt. Meminit Stephanus huius vrbis, nõ tamen de eius Origene, quam græce Elmanticem dicit.

Diomedes quoque Gallecia littoribus expoſitus, in Patris Tydei memoriam Tyden vrbè in Ripa Minij fluminis condidit. Quæ nunc: priſco obtento nomine, dicitur Tui. Ciuitas eſt hodie Epiſcopalis.

Aſtur eodem ferè tempore Aſturibus populis nomen dedit & Aſturica vrbs conditur quæ nũc Aſtorga nominatur. Fuit Aſtur Memnonis auriga apud Troiam.

Ann. à dil.	IVD. HEBR.		ASSYR. REG.		HISP. REG.	
1182	21		9		12	
1183	22		10		13	
1184	23		11		14	
1185	24		12		15	
1186	25		13		16	
1187	26		14		17	
1188	27		15		18	
1189	28		16		19	
1190	29		17		20	
1191	30		18		21	
1192	31		19		22	
1193	32		20		23	
1194	33		21		24	
1195	34		22		25	
1196	35		23		26	
1197	36		24		27	
1198	37		25		28	
1199	38		26		29	
1200	39		27		30	
1201	40		28		31	

HELI ſenex & vir grãdæuus, nonaginta & octo annos iam cõpleuerat, cui oculi tanta ſenectute calligauerant, bel

lum parum felix audiens, mærore ſubitò è ſella cecidit retrorſum iuxta oſtium, & fractis ceruicibus mortuus eſt.

Ann. à dil.	IVD.	HEBR.	ASSYR.	REG.	HISP.	REG.
1202	1	SAMVEL XII.	29		32	
1203	2	Hebreor. Iudex.	30		33	
1204	3	præfuitſimul cū	1	DERSYL9	34	*Aſcanius condit*
1205	4	Saul Rege ppl'o	2	XXXI. rex	35	*longam Albam.*
1206	5	Dei ān.32. ſolus	3	ASSYR.	36	
1207	6	videlicet ann.12.	4	Ann. 40.	37	
1208	7	Cum Saul verò	5		38	
1209	8	Rege ānos decē	6		39	
1210	9	& octo. Alios du	7		40	
1211	10	os ſolus regna-	8		41	
1212	11	uit Saul in Iſr.	9		42	
1213	12	Hic numerus an	10		43	

norum non ex ſacris pendet, vbi nulla de horum iudicantium tempore fit mentio. Vide Ioſephum lib. 6. Antiquit. cap. 13. atque 14. vnde hæc depromplimus.

HVcuſq; ergo nos docēte ſacra hiſtoria, durarunt Hebræorū Iudices. Iudicatūq; eſt ab illis in Iſrael. ān. 231. ſequūtur deinde

	HEBRAEORVM				REGES.	
1214	1	SAVL PRIMus	11		44	
1215	2	Hebr. Rex ex tri	12		45	AMAZONES
1216	3	bu Beniamin.	13		46	Epheſi templum
1217	4	ann.20.	14		47	ſuccendunt.
1218	5		15		48	
1219	6		16		49	*SILVIVS*
1220	7		17		50	*III. Latinorū*
1221	8		18		51	*Rex ann. 29. Hic*
1222	9		19		52	*poſthumus fuit*
1223	10		20		53	

AEneæ ex Lauinia filius. Dictus Syluius, quoniā in Sylua educatus eſt. Deincepsq; omnes Reges Albani ab hoc Syluij adpellati ſunt.

SCio tamen Apoſtolum Paulum Actor. cap. 13. in illa contione quam ad populū Iudæorum habuit, poſuiſſe hūc Saulem regnaſſe in Iſrael ann. 40. Quem locum Venerabilis Beda exponens ait, Paulum loquutum, ſecundum volgi opinionē. Quæ id tēporis ex Chronicorum fide forſan pēdebat. Nō enim, inquit, lib. Reg. apertè exponit quot ann

Saul regnarit. Nicolaus verò Lyranus totius ſacræ Script. optimus interpres, hæc. D. Pauli verba enarrans, adfirmat Saul annos tantum viginti populum Hebræorum rexiſſe. alios verô ann. ad eos putat referendos, in quibus Samuel gẽtem Iſraeliticam iudicauit. Nos tamen eam, quam poſſuimus annorum de Samuele ac Saule ſupputationem, veram eſſe duximus: quando liber Regnorum nullos his adſignet annos. Admiror tamen vnum Driedonẽ, hominem in his explorandis rebus præſertim diligentiſſimũ, nullam in his annis quos Diuinus Paulus Saulis regno tribuit, difficultatẽ feciſſe, & quod magis eſt, quum ne mentionem quidem vllam de his fecerit.

Ann. à dil.	HEBR. REG.		ASSYR. REG.		HISP. REG.	
1224	11		21		54	
1225	12		22		55	
1226	13		23		56	
1227	14		24		57	
1228	15		25		58	
1229	16		26		59	
1230	17		27		60	
1231	18		28		51	
1222	19		29		62	
1233	20		30		63	

Qum Saul aduerſus Philiſteos manu confereret, in mõte Gelboê ſuperatus ſimul cum ſuis perijt. Et ne ſummo cũ dedecore (quod malè timebat) in poteſtatem Incircunciſorũ veniret, manus ſibi conſciuit.

1234	1	DAVID PRIM⁹	31		64	
1235	2	HEBR. REX ex	32		65	
1236	3	tribu Iuda. ann.	33		66	
1237	4	40	34		67	
1238	5		35		68	
1239	6		36		69	
1240	7		37		70	
1241	8		38		71	
1242	9		39		72	
1243	10		40		73	
1244	11		1	EVPALES	74	
1245	12		2	XXXII. AS	75	

Ann. à dil.	HEBR.REG.		ASSYR.REG.		HISP.REG.	
1246	13		13	SYR.REX	76	
1247	14		14	ann.34	77	

HAbis vltimus Hiſpanorum Rex: Quo mortuo, regnū per multa ſecula ab eius ſubceſſoribus retentum fuiſſe fatetur Iuſtinus. Hi tamen qui nam fuerint minimé inter Auctores, nihil hac de re prodentes, conſtat. Quapropter de his hactenus. Regnatum verò eſt in Hiſpania ab his ann. 1125.

Poſt hæc quæcunque ſcitu digna inter Hiſpanos Priſcis temporibus ſunt geſta ſuis locis adnotabimus.

Ergo fermè hoc tempore memoratiſſimam illam ſiccitatē quam per viginti ſex annos in Hiſpania duraſſe vulgares tradunt hiſtoriæ, adcidiſſe nōnulli ſcribunt. Tot nanque annos Hiſpania pluuia omnino caruit: ita vt omnia flumina, præter Iberū ac Betim, exſiccata fuerint. Et Hiſpania derelicta ab illis qui eā incolebant. Hoc tamen obſtupendum naturæ miraculum, vulgares ſolum hiſtoriæ ſcribunt.

	HEBREOR. REG.		ASSYR. REG.	
1248	15		5	
1249	16		7	
1250	17		8	
1251	18		9	
1252	19		10	
1253	20		11	
1254	21		12	
1255	22		12	
1256	23		13	
1257	24		14	
1258	25		15	
1259	26		16	
1260	27		17	
1261	28		18	
1262	29		19	
1263	30		20	
1264	31		21	

Ann. à dil.	IVD.	HEBR.	ASSYR.	REG.
1265	32		22	
1266	33		23	
1267	34		24	
1268	35		25	
1269	36		26	
1270	37		27	
1271	38		28	
1272	39		29	
1273	40		30	
1274	1	SOLOMON Hebræorũ	31	
1275	2	Rex ex tribu Iuda.ann.40	32	
1276	3	Filius hic fuit Dauidis ex	33	
1277	4	ea quæ fuit Vriæ.	34	
		ANNO quarto Solomonis edificatum eſt Templũ illud, quod Deus ab hoc Rege ſibi ædificari velle ſeruo ſuo Dauid ſignificauerat. Ab hac ædificatione Templi vsque ad primum ann. Regni Ioas. ann. 138.		
1278	5		35	
1279	6		36	
1280	7		37	
1281	8		38	
1282	9		1	
1283	10		2	*LEOSTENES XXX*
1284	11	SADOCH Hebræorum ſa-	3	*III. Rex Aſſyr. an.* 40
1285	12	cerdos.	4	
1286	13	SOLOMON mulieres alie-	5	
1287	14	nigenas adamauit, Dei legi	6	
1288	15	non ſtans. Quæ auerterunt	7	
1289	16	cor Regis à Domino maxi-	8	
1290	17	mè cũ eſſet ſenex. Fuerunt	9	
1291	18	ergo ei vxores quaſi Regi-	10	
1292	19	næ ſeptingentæ, & concu-	11	
1293	20	binæ trecentæ. Quarũ amo-	12	
1294	21	rem ſequutus Solomõ, illa-	13	
1295	22	rum Deos coluit Templaq;	14	
1295	23	illis erexit. Iratus tandem	15	
1297	24	Dominus Solomoni, regnũ	16	
1298	25	diuidendũ, ſeruoq; tradẽdũ	17	

HEBREOR. REG.			ASSIR. REG.	
1299	26	promittit. Nō tamen hoc re	18	
1300	27	ge viuente, oſtendit Deus	19	
1301	28	id ſe facturum, propter Da	20	
1302	29	uid eius patrem.	21	
1303	30		22	
1304	31		23	
1305	32		24	
1306	33		25	
1307	34	*Hoc tempore Homerus nō*	26	
1308	35	*dum cæcus, atque Meleſi-*	27	
1309	36	*genes dictus quod nomē illi*	28	
1310	37	*fuit proprium, in Hiſpania*	29	
1311	38	*atque Italia peregrinatur.*	30	
1312	39		31	
1313	40		32	

Mortuo Solomone ſeditio magna inter Iudæorū populum ſuborta eſt. Diuiditur tandē Regnum. Et Hieroboam Solomonis ſeruus in Samaria .x. Tribubus, Roboam in Hieruſalē duabus, præfuit,

Ann. à dil.	REG. HEBR. IVD.		R. ISR.		ASSyR. REG.	
1314	1	ROBOAM He	1	HIEROBOAM	33	
1315	2	breorū Iudæ rex	2	Hebræorum Iſ-	34	
1316	3	Ilſ. ann. 17. Hic	3	rael Rex prim.	35	
1317	4	fuit filius Solo-	4	ann. 22.	36	
1318	5	monis.	5		37	
1319	6		6		38	
1320	7		7		39	
1321	8		8		40	
1322	9		9		41	
1323	10		10		42	
1324	11		11		43	
1325	12		12		44	
1326	13		13		45	
1327	14		14		1	PIR Iudia

Ann. à dil.	R.HEBR.IVD.		R.ISRAEL.		ASSYR.REG.	
1328	15		15		2	XXXIIII.
1329	16		16		3	Rex Aſſyr.ann.
1330	17		17		4	
1331	1	ABIAS.IIII.Rex	18		5	30.
1332	2	Hebræorũ Iudæ.	19	Abimelech	6	
1333	3	ann.3.	20	Hebr. pōt.	7	
1334	1	ASA.5. rex.Iud.	21	clarus ha-	8	
1335	2	ann.41.	22	betur.	9	
1336	3		1	NADAB.II	10	
1337	4		2	rex Iſrl. ā.2	11	
1338	5		1	BAASA.III	12	
1339	6		2	Rex Iſrael.	13	
1340	7		3	ann.34.	14	
1341	8		4		15	
1342	9		5		16	
1343	10		6		17	
1344	11		7		18	
1345	12		8		19	
1346	13		9		20	
1347	14		10		21	
1348	15		11		22	
1349	16		12		23	
1350	17		13		24	
1351	18		14		25	
1352	19		15		26	
1353	20		16		27	

SVnt qui coniectent fermè hoc anno illud in Hiſpaniæ, quod antiqui Auctores narrant, eueniſſe. Celtas ſcilicet qui vnam ex partibus Galiæ, à Pyrenæis montibus vſque ad Alpes diſcurrētes incolunt, in vltimam Heſperiam migrauiſſe. Quibuscum Iberi pro agris diu decertantes, tandem inito fœdere, pacem inter ſe fecerunt, vt communicata mutuò patria, mutuiſque inter ſe celebratis coniugijs, vtrinque perquieſcerent. Quæ res effecit, vt hi populi commune nomen ſortirentur allongum vſque tempus Celtiberi nuncupati, acſi Gallos Hiſpanos dicas, vt notat Hieronymus ſup. Eſaiam. De his etiam Liuius, Diodorus, atque Lucanus meminerunt.

Ann. à dil.	REG. HEBR. IVD.		R. ISR.		ASSyR. REG.	
1354	21		17		28	
1355	22		18		20.	
1356	23		19		30	
1357	24		20		1	*OPHIATeus*
1358	25		21		2	*xxxv. Rex. Aſ-*
1359	26		22		3	*ſyr. ann. 20.*
1360	27		23		4	
1361	28		24		5	
1362	29		1	HELA. IIII	6	
1363	30		2	R. Iſrl. an. 2	7	
1364	31		1	AMRI. V.	8	
1365	32		2	Rex Iſrael.	9	
1366	33		3	Ann. 12.	10	
1367	34		4		11	
1368	35		5		12	
1369	36		6		13	
1370	37		7		14	
1371	38		8		15	
1372	39		9		16	
1373	40		10		17	
1374	41		11		18	

AD hoc ferè tempus dicunt nonnulli, Rhodienſes in Hiſpaniam veniſſe, & ad Pyrinæi montis radices, in ea loci regione quæ vergit ad mare, Rhodam vrbem ædificaſſe. Ad quam Cato in Hiſpania præliaturus, primum adpulit. Fuit hæc ciuitas Epiſcopalis etiam tempore Gothorum. Hodie verò nihil ex ea aliud extat, præter quippiam antiquitatis veſtigium. Qua de re Epiſcopus Gerundens.

Epiſcopus Ger. lib. 1.

Ann. à dil.	REG. HEBR. IVD.		R. ISR.		ASSyR. REG.	
1375	1	IOSAPHAT. VI	12	ACHAB	19	
1376	2	REX Iudæ. ann.	1	VI. Rex Iſ-	20	*OFRAGA-*
1377	3	25.	2	rael. an. 22.	1	*neus. xxxvi. rex*
1378	4		3		2	*aſſyr, ann. 50.*
1379	5		4		3	

PRophetabant apud Hebræos Helias, Eliſeus, & Abdias, Ozias, Micheas: atq; filius illius viduæ Sareptanæ, Ionas propheta vt creditur, quem ſuſcitauit Helias, hoc etiam fuit tempore. Falſi tamen erant prophetæ Sedechias. Eliazer plu-

Ann. à dil.	R. HEBR. IVD.		R. ISRAEL.		ASSYR. REG	

Pluuia quoque, regnante Achab, tribus annis & ſex menſibus nō deſcendit. Impediturq; ab Helia ob Achad flagitia.

1380	6		5		4	
1381	7		6		5	
1382	8		7		6	

Non longè ab hoc tempore credant aliqui adcidiſſe illud admirabile incendium Pyrenæi montis. Quum enim paſtores fortè fortuna ignem in vaſtam montis ſyluam inijcerent, ita continuis diebus exarſit incendium, vt puri argenti riuuli, vi magni caloris efluxerint. Et ab hoc tanto incendio montes hos Pyrenæos eſſe dictos, rem ipſam adprobante nomine, conſtat. Et quamuis hoc vni Poſidonio apud Strabonem, fabuloſum videatur, ſufficit tamen Ariſtotelis lib. de diuina auſcultatione atque Diodori auctoritas.

1383	9		8		7	
1384	10		9		8	
1385	11		10		9	
1386	12		11		10	
1387	13		12		11	
1388	14		13		12	
1389	15		14		13	
1390	16		15		14	
1391	17		16		15	
1392	18		17		16	
1393	19		18		17	
1394	20		19		18	
1395	21		20		19	
1396	22		21		20	
1397	23		22		21	
1398	24		1	OCHOſias	22	
1390	25		2	7.R.Iſr.i.2	23	
1400	1	IORAM. VII.	1	IORAM	24	
1401	2	Rex Iudæ.an.8.	2	VII. Rex Iſ	25	
1402	3		3	rael. an.12.	26	
1403	4	Hic fratres ſuos	4		27	
1404	5	quinque gladio	5		28	

	HEBR. IVD.		HEBR. ISRAEL.		ASSYR. REG.	
1405	6	& quoidam. de	6		29	
1406	7	principibus Iu-	7		30	
1407	8	dæ interemit.	8	Hoc ãno Helias	31	
1408	1	Ochoſias rex Iu	9	curru igneo ra-	32	
		dæ. ann. 1.		pitur.		
1409	1	Athaliæ Ocho-	10		33	
1410	2	ſiæ mater. ix. re-	11		34	
1411	3	gnũ habuit ann.	12	IEHV. ix. Rex	35	
1412	4	7. connumerato	1	Iſrael. ann. 28.	36	
1413	5	videlicet anno,	2		37	
1414	6	quo ipſa interfi-	3		38	
1415	7	citur. Ioiade põ-	4		39	
		tif. clariſſ. habet.				
1416	1	IOAS. x. Rex Iu	5		40	
1417	2	dæ. ann. 40.	6		41	
1418	3	A primo ãno Io	7		42	
1419	4	as vſque ad ſpõ	8		43	
1420	5	taneam tranſmi	9		44	
1421	5	grationem Ioa-	10		45	
1422	6	chim. ann. 291.	10		45	
1423	7	Rurſus ab eodẽ	11		46	
1424	8	primo anno vſq;	12		47	
1425	9	ad deſolationem	13	ZACHARIAS	48	
1426	10	Hieruſalem, de-	14	Hebræorum pro	49	
1427	11	ſtructionẽq; tem	15	pheta obciditur	50	
1428	12	pli ann. 302.	16	Ioiadæ ſummi ſa	1	*OESCRA*
1429	13		17	cerdotis filius.	2	*ZAPES*
1430	14	IOAS optimus	18	Tametſi hunc a-	3	*xxxvij. R.*
1431	15	habetur princi-	19	In filiũ Barachiæ,	4	*Aſſyr. an*
1432	16	pio ſui regni, peſ	20	qui à Chriſto in	5	*n. 42.*
1433	17	ſimus tamen in	21	Euãgelio recitat	6	
1434	18	fine.	22	obciſus inter Tẽ	7	
1435	19		23	plũ & altare, fuiſ	8	
1436	20		24	ſe dicant.	9	
1437	21		25		10	
1438	22		26		11	
1439	23		27		12	
1440	24		28		13	
1441	25		1	IOACHAM. X.	14	

HEBR.IVD.			HEBR.ISRAEL.		ASSYR.REG.	HISP.REG.
1442	26	HELISEVS pro	2	Rex Iſrael.an.17	15	
1443	27	pheta moritur.	3		16	
1444	28		4		17	
1445	29		5		18	
1446	30		6		19	
1447	31		7		20	
1448	32		8		21	
1449	33		9		22	
1450	34		10		23	
1451	35		11		24	
1452	36		12		25	
1453	37		13		26	
1454	38		14		27	
1455	39		15		28	
1456	40		16		29	
1457	1	AMASIAS. XI.	17		30	
1458	2	Rex Iud.ann.29.	1	IOAS XI Rex Iſ	31	
1459	3		2	rael.ann.16.	32	
1460	4		3		33	
1461	5	D. Mattheus in	4		34	
1462	6	illa Chriſti gea-	5		35	
1463	7	nologia nullam	6		36	
1464	8	de his ſupdíctis	7		37	
1465	9	regib.nẽpe Ocho	8		38	
1466	10	ſias, Ioas, & Ama	9		39	
1467	11	ſiæ mentionem fa	10		40	
1468	12	cit. Ioram nanq;	11		1	*SARDA*
1469	13	ait genuiſſe Oſiã	12		2	*NA palus*
1470	14	Et hic Oſias alio	13		3	*vltimus*
1471	15	nomine dictꝰ eſt	14		4	*Aſſyr. R.*
1472	16	Aſarias, qui fuit	15		5	*ann.15.*
1473	17	filius Amaſiæ &	16		6	
1474	18	lepra ꝑcuſſus eſt.	1	HIEROBOAM	7	
1475	19		2	XII. Rex Iſrael.	8	
1476	20		3		9	
1477	21		4		10	
1478	22		5		11	
1479	23		6		12	
1480	24		7		13	

Ann. mdi.	HEBR.REG.		ASSYR.REG.		ASSYR.R.	
1481	25		8		12	
1482	26		9		13	
1483	27		10		14	
1484	28		11		15	

SArdanapalus prælio ſuperatus ab Arbaſe ſeu Arbacto, extructa pyra ſe ſuaſque diuitias in incendium mittit. Quo interempto Monarchia bipartitur inter Phulbelochum Regem Babyloniorum, & Arbaſem Mædorum atque Perſarum Regem. Regnatum eſt apud Aßyrios annos. 1352.

REGNVM MEDORVM.
REGNVM BABYLONIORVM.
incipiunt.

	HEBR.IVD.		HEBR.ISR.		BABYL.REG.		MEDOR.R.	
1485	29	OZIAS.xi	12		1	PHVLBE	1	ARSA-
1486	1	Rex Iudæ,	13		2	LOCHVS	2	ces pri-
1487	2	ann 52.	14		3	primus Ba	3	mus Me
1488	3		15		4	byl. rex.	4	dorum
1489	4		16		5		5	REX.
1490	5		17		6		6	an. 28.
1491	6		18		7		7	
1492	7		19		8		8	
1493	8		20		9		9	
1494	9		21		10		10	
1495	10		22		11		11	
1496	11		23		12		12	
1497	12		24		13		13	

REGNUM MACEDONVM.

De Regum nominibus vſque ad Perdicam qui hic quartum obtinet locum non ab re Henrichus Glareanus videtur dubitare. Sec ita ab Euſebio orditur ſeries.

1498	13		25		14		14	MACE-
1499	14		26		15		15	donū.1.
1500	15		27		16		16	rex Grã-

PHenices hoc tempore moti auri & argenti cupiditate in Hiſpaniam veniunt. Quorum metallorum præcipuè argē-ti, tanta apud Hiſpanos erat copia, vt vilibus mercimonijs, atque nauticis ſordibus Phœnices tantum argenti commutarint, vt onorariæ naues, permagnæ illæ quidem, qualibus in nauigando vtebantur penè mergerentur. Etenim eòuſque creuit (vt ſolet fieri) illorum cupiditas, vt vel nautica inſtrumenta, quæ in tot tantoſque vſus ſecum geſtabant & anchoras ex ipſo argento conſlarint. Hæc Ariſtoteles ad longum, atque Diodorus.

Ab his Gadeis circa hoc tempus condi volunt aliqui. Strabo tamē lib. 3. ait conditas quū tertio venerunt in Hiſpanias Phœnices. Plutarcho tamen aliter viſum eſt. Gadeis ſcilicet Tyriorum nō Phœnicum fuiſſe coloniam.

Malacam & Abdarem Phœnices condunt.

Ann. i dil.	HEBR.IVD.		HEB.ISR.		BAB.R.		MED.R.	
1501	16	Propheta-	28		17		17	
1502	17	bant apud	29		18		18	
1503	18	Hebr: Oſee	30		19		19	
1504	19	Amos, Eſa	31		20		20	
1505	20	yas, & Io	32		21		21	
1506	21	nas.	33		22		22	
1507	22		34		23		23	
1508	23		35		24		24	
1509	24		36		25		25	
1510	25		37		26		26	
1511	26		38		27		27	
1512	27		39		28		28	
1513	28		40		29		1	SOSARA
1514	29		41		30		2	MVS. II.
1515	30		1	ZACHA-	31		3	Reg. Me-
				RIAS. xiij.				dor. an. 30

Rex Iſrael menſibus ſex.

SELLVM. xiiij. Rex Iſrael. diebus. 28. Pro his ſeptem menſibus Euſebius ſupputat annum.

	HEBR.IVD.		HEBR.ISR.		BABYL.REG.		MEDOR.R.	
1516	31		1	MANA-	32		4	
1517	32		2	CHEM.15.	33		5	
1518	33		3	Rex Iſrael	34		6	
1519	34		4	ann.10.	35		7	
1520	35		5		36		8	
1521	36		6		37		9	
1522	37		7		38		10	
1523	38		8		39		11	
1524	39		9		40		12	
1525	40		10		41		13	
1526	41		1	PHACEIA	42		14	
1527	42		2	xvi. Rex	43		15	
1528	43		3	Iſrael.ann.	44		16	
1529	44		4	decem.	45		17	
1530	45		5	Li.4.Reg.	46		18	
1531	46		6	c.15.bienio	47		19	
1532	47		7	legit, ſed	48		20	
1533	48		8	certius cu	1	PHVL A-	21	
1534	49		9	rauimus.	2	ſur.II. Ba-	22	
1535	50		10		3	byl. Rex	23	
1536	51		1	PHACEE	4	ann.25.	24	
1537	52		2	xvij. Rex	5		25	
1538	1	IOATHã	3	Iſrael, an.	6		26	
1539	2	xiij.rex Iu	4	20.	7		27	
1540	3	da.ann.16	5		8		28	

OLYMPIADVM ſupputatio, auctore Euſebio, ab huius regni initio numeratur. Eſt autem Olympias ſpatium quinq;, ſeu vt alij contendunt, quatuor annorum, non enim inter doctiores adhuc hac de re conſtat, forſan, quod multi credunt, idem apud Romanos vocabatur luſtrum.

1541	4		6		9		29	
1542	5		7		10		30	
1543	6		8		11		1	Medidus
1544	7		9		12		2	iij. Med.
1545	8		10		13		3	R.an.40.

PROCAS Sylvius.14. Latinorũ rex duos habuit filios. Quorum maior Numitor fuit. Hic à fratre Amulio qui id tem

poris regnabat è regno pulſus, in agro ſuo vitam agebat. Eius tamē filia ne partus, ſi forte nuberet, in poſterum Tyranno, qui alienum vſurpabat regnum obeſſe poſſet, Veſtæ Deæ conſecratur Virgo. Quæ vigeſimo ſeptimo Patris ſui anno geminos enixa infantes ex vi legis in terram defoſſa eſt. Paruuli verò iuxta ripam Tyberis exponuntur. Quos Fauſtulus armēti regij paſtor ad Acciam Laurentiam vxorem ſuam deffert. Quæ propter pulchritudinē, & corporis quæſtuoſi rapacitatem à vicinis Lupa vocitabatur. Vnde hodie meretrices aliquandò doctiores Lupas exprimunt. Et meretricum cellulæ Lupanaria adpellantur. Quare quum pueri iam ætate valerent, Paſtorum, & Latronum aciem ad ſeſe colligunt. Paratique omnes, atque inſtructi Regis aſcendunt aulam, quo interfecto, Numitorem auuum in regnum reſtituunt. Hoc quia hoc tempore ferè contigit, adnotauimus, tum quia ad initia Romanorū Regni magnopere iuuabat.

Ann. à dil.	HEBR.IVD.		HEB.ISR.		BAB.R.		MED.R.	
1546	9		11		14		4	
1547	10		12		15		5	
1548	11		13		16		6	
1549	12		14		17		7	
1550	13		15		18		8	
1551	14		16		19		9	
1552	15		17		20		10	
1553	16		18		21		11	
1554	1	ACHAX.	19		22		12	
1555	2	xiiii Rex	20		23		13	
1556	3	Iud.an.16	1	OSEE. 18.	24		14	
1557	4		2	Rex Iſrael	25		15	
1553	5		3	ann.9.	1	SALMA	16	
1559	6		4		2	NASAr.in	17	
1560	7		5		3	Reg. Bab.	18	
1561	8		6		4.	ann.17.	19	
1562	9		7		5		20	
1563	10		8		6		21	
1564	11		9		7		22	

CAptiuitas Iſrael, ideſt, decē Tribuū per Salmanaſem Aſſyriorū Regem. 4. Reg. c. 17. Regnatū eſt in Iſrael. an. 250.

1565	12		8		23			

ROMA CONDITVR.

HOc anno, ideſt, Olympiade ſeptima, vt videre eſt apud Dionyſium. Qui Troiam captam ponunt regnante Gargore, vt & nos poſuimus, Paulo inferius vrbem Romanā conditam concedāt. Vnde miror aliquos recentiores de rebus Hiſpanicis ſcribentes, qui Troiæ excidium ab hoc rege auſpicante, Romam nihilominus ante hunc annum ædificatam conſtituant: quum & Dioniſius non ſemel repetat à Troia euerſa ad vrbem conditam annos elapſos. 432. Nos verò etſi à Gargore Troiam Captam numerauimus, non ita tamen, quaſi certius ea de re aliquid definirimus. Imo rem altius conſiderantes à Dionyſio hoc in loco diſſentire noluimus. Ergo Romulus atq; Remus ſrates Albam relinquentes Numitori auo. ſept. Olymp. Romam condunt. Interea ſuborta ſeditione, in qua Remus cecidit, Romulo ſoli regnum relinquitur.

Ann. à dil.	HEBR.	IVD.	BAB.	R.	MED.	R.	RO.	REG.
1566	13		9		24		1	ROMV-
1567	14		10		25		2	LVS. I. Ro
1568	15		11		26		3	manorū
1569	16		12		27		4	R. ān. 37

Anno ab vrbe condita. 3. Sabinæ raptæ ſunt ludis conſualibus auctore Euſebio. Scio tamen eſſe aliquos qui quarto ann. contigiſſe credant.

1570	1	EZEchias	13		28		5	
1571	2	xv. rex Iu	14		29		6	
1572	3	dæ. an. 29.	15		30		[illegible]	
1573	4		16		31		8	
1574	5		17		32		9	
1575	6	Prophe-	1	SENACH	33		10	
1576	7	bam apud	2	ERIB. III.	34		11	

	HEBR.	IVD.	BAB.	REG.	MED.	REG.	ROM.	REG.
1577	8	Hebr. Eſa:	3	Rex Baby	35		12	
1578	9	ias & Oſce	4	lon. ann. 7	36		13	
1579	10	Eodemq; ſi	5		37		14	
1580	11	mul tẽpor	6		38		15	
1581	12	Ioel, atque	7		39		16	
1582	13	Micheas.	1	ASAR	40		17	
1583	14		2	ADON. v.	1	CARDI:	18	
1584	15		3	Rex Bab.	2	CEAS. IIII	19	
1585	16		4	ann. 10.	3	Rex Medo	20	
1586	17		5		4	rũ: ann. 13.	21	
1587	18		6		5		22	
1588	19		7		6		23	
1589	20		8		7		24	
1590	21		9		8		25	
1591	22		10		9		26	
1592	23		1	MEROD	10		27	
1393	24		2	ACH. VI.	11		28	
1394	25		3	Rex Bab.	12		29	
1395	26		4	ann. 52.	13		30	
1506	27		5		1	DEIOCes	31	
1597	28		6		2	V. Rex M:	32	
1598	29		7		13	dor. an. 54	33	
1590	1	MANAS:	8		4		34	
1600	2	ſes. xvi. R	9		5		35	
1601	3	Iudæ. ann.	10		6		36	
1602	4	55.	11		7		37	

Romulus primus Romanorũ rex ad Capreæ paludem nuſquam comparet. Et inter ſuos, Iulio Proculo perſuadente, pro Deo habetur, atque Quirini nomine donatur.

1603	5		12		8			Interegnum.

Mortuo Romulo tranſit annus, in quo non rex ſed Senatores rempub. gubernant. Et hoc tale tempus Interegnum adpellatũ eſt. Sequitur deinde Numa põpilius ſecũdus Romanorũ rex qui nullũ geſsit bellũ: ſed Tranquillam Rempub. cõſtituit Romanos primus Deorũ ſeu vt ita dicam Dæmonum rictibus adſuefecit. Duos præterea menſeis anno addidit. Qua de re ſupra diximus.

Ann. à dil.	HEBR.IVD.		BAB.R.	MED.R.	RO.REG.	
1604	6		13	9	1	NVMA
1605	7	ImpiusMa	14	10	2	POMPIL.
1606	8	naſes qui	15	11	3	II.Roman.
1507	9	Eſaiam in	16	12	4	Rex.an.43
1508	10	terfecit, m	17	13	5	
1609	11	ultrà alia	18	14	6	
1610	12	mala comi	19	15	7	
1611	13	ſit.	20	16	8	
1612	14		21	17	9	
1613	15		22	18	10	
1614	16		23	19	11	
1615	17		24	20	12	
1616	18		25	21	13	
1617	19		26	22	14	
1618	20		27	23	15	
1619	21		28	24	16	
1620	22		29	25	17	
1621	23		30	26	18	
1622	24		31	27	19	
1623	25		32	28	20	
1624	26		33	29	21	
1625	27		34	30	22	
1626	28		35	31	23	
1627	29		36	32	24	
1628	30		37	33	25	
1629	31		38	34	26	
1630	32		39	35	27	
1631	33		40	36	28	
1632	34		41	37	29	
1633	35		42	38	30	Chalcedô
1634	36		43	39	31	condita.
1635	37		44	40	32	Cyzicus
1636	38		45	41	33	condita.
1637	39		46	42	34	
1638	40		47	43	35	
1639	41		48	44	36	
1640	42		49	45	37	
1641	43		50	46	38	
1642	44		51	47	39	

Ann. i dil.	HEBR. R.		BAB. R.		MED. R.		ROM. REG.	
1643	45		52		48		40	
1644	46		1	BEMMEſ	49		41	
1645	47		2	RODach	50		42	
1646	48		3	7. Rex Ba	51		43	
1647	49		4	byl.an.21.	52		1	TVLLVS
1648	50		5		53		2	Hoſtilius
1649	51		6		54		3	III. Rom
1650	52		7		1	PHRAoR	4	rex.an.32
1651	53		8		2	TES.vi.	5	
1652	54		9		3	MED. R.	6	ALBA lō
1653	55		10		4	ann.24.	7	ga diruit
1654	1	AMON	11		5	Herodot'	8	
1655	2	xvii. Rex	12		6	an. 22.	9	
1656	3	Iud.an.12	13		7		10	

Amon duodecim anni dantur, hoc eſt, ſi decem quos pro Manaſſe Patre in ſeruitute apud Babylonios detento, regnauit cō numeres. 4. reg. cap. 21. & .2. Paralip. cap. 33.

1657	4		14		8		11	
1658	5		15		9		12	

HOC ferè tempore Carthaginenſes Inſulas maris Mediterr, obcupaſſe dicuntur. Baleares quidem atque Ebuſum. Qua inſula eſt contra Valentiam, & vbi nullum gignitur animal noxiū, imo ſi aliunde adferas ſobito perit.

2659	6		16		10		13	
1660	7		17		11		14	
1561	8		18		12		15	Cypſelus
1662	9		19		13		16	Corinth.
1663	10		20		14		17	tyrān' By
1664	11		21		15		18	zantiū cō
1665	12		22		16		19	didit.
1666	1	IOSIAS	1	NABVC-	17		20	Alcmeon
1667	2	xiii. rex Iu	2	HODOno	18		21	clar' hīt.
1668	3	dæ.ann.31.	3	ſor prim'	19		22	Phalaris
1669	4	vt habetur	4	& rex.viii	20		23	tyrannus.
1670	5	4.R.c.22.	5	Babyl.an.	21		24	
1671	6	& .2.Paral.	6	35.	22		25	
1672	7	c.34.Cæte	7		23		26	Selin'con

	HEBR. IVD.		BAB. REG.		MED. REG.		ROM. REG.	
1673	8	rum in 70	9		24		27	dita in Si
1674	9	Interpr.32.	10		1	CRAXA:	28	cilia.
1675	10	Helchias	11		2	RES. VII.	29	
1676	11	Hebr. pon	12		3	RexMedo	30	Boryſthe
1677	12	tit.max.	13		4	rū.ann.33.	31	nes condi
1678	13	Hieremias	14		5		32	ta.
1679	14	propheta	15		6		1	ANCVS
1680	15	reorſuſcit.	16		7		2	MARTI,
1681	16		17		8		3	IIII.RO.
1682	17	Oldamuli	18		9		4	rex.ā.24.
1683	18	er ꝓpheta	19		10		5	ThalesMi
1684	19	baſ apud	20		11		16	leſius his
1685	20	Hebr.	21		12		7	tpibus vi
1686	21		22		12		8	xiſſe credi
1687	22	Sophroni	23		14		9	tur.
1688	23	as quoque	24		15		10	
1680	24	propheta:	25		16		11	
1690	25	bat.	26		17		12	Batt' cod.
1691	26		27		18		13	Cyrenem
1692	27		28		19		14	Synopecō
1693	28		29		20		15	dita in Pō
1694	29		30		21		16	to.
1695	30		31		22		17	
1696	31		32		23		18	
1697	1	IOACHaz	33		24		19	

xix.Rex Iudæ mēſib.trib.In hac regū ſerie Iudæ Euſeb. treis mēſeis ꝓ āno ſupputat:ſed alios treis mēſcis tertij ab hoc regis,his adiūgit.

1698	1	ELIACIM	34		25		20	Anc' mar
1699	2	qui & Ioa	35		26		21	tius Oſtiā
1700	3	chī.xx.R.	1	NABV:	27		22	vrbē cōd.

Iud.an.11. HIEREMIAS prophetauit.23.ann.vt ipſemet teſtatur, hoc eſt à decimo tertio ann.Ioſiæ atꝙ adquartum annū Ioachim qui fuit priusNabuchodonoſ.Quod ſanè ob id dicimus.vt ſcias neque pluréis neque pauciores tibi admittendos,hoc in loco an nos.Quod multi non aduertunt.

1701	4		2	chodonoſ.	28		23	
1702	5		13	magn'.9.	29		24	

NABuchodonoſor anno tertio ſui regni Iudæam cepit.Porrò Hieruſalem fuiſſe deſtructam decimo nono ann. eius regni cōſtat, Vbi & Hieremias captus eſt quū ad id vſque tpš prophetaſſet.

In Babylone Daniel, Ananias, Azarias, Miſael clari habẽtur.

HEBR.IVD. BABYL.REG. MEDOR.R. ROM.REG.

1073	6		4		30	Rex. ann.	1	L. Tarqui
1704	7		5		31	45.	2	nus Priſc'
1705	8		6		32		3	v. Ro. rex
1706	9		7		1.	ASTyages	4	ann.38.
1707	10		8		2	viij.R. ME	5	
1708	11		9		3	do.an. 38.	6	

IOACHIM qui & Iechonias.xxi. Rex Iudæ menſib. trib. Nã menſe quarto quum Babyloniorum potentiæ minimè poſſe reſiſtere videret, ſpõte ſe in hoſtium manus tradidit, & in Babylonem tranſmigrauit. Quo cum & Ezechiel propheta proficiſcitur auctore Hieronymo.

1709	1	SEDECHI	10		4		7	Steſichor'
1710	2	as.xxi.R	11		5		8	poëta.
1711	3	Iud.an 11.	12		6		9	
1712	4		13		7		10	
1713	5	Ezechiel pro	14		8		11	Pittacus
1714	6	phetabat i	15		9		12	Mitylenæ
1715	7	Babylone	16		10		13	us ſeptem
1716	8		17		11		14	ſapiẽtum
1717	9		18		12		15	vnus.
1718	10		19		13		16	
1719	11		20		14		17	

CAptiuitas Hebræorum Iudæ ſub Nabuchodon. Chaldeorum Rege. Quum magna facta eſt deſolatio. Quum Tẽplum illud Solomonis magnificentiſſimũ ſacrilego igni combuſtũ omnino arſit, Quũ ciuitas illa ſancta eiuſque muri, atq; tota Hieruſalem domus deſtructa eſt. Vbi tot Principes, ſacri Prophanique homines periere. Vbi etiam & nobiles, & ignobiles, potentes & inopes, diuites & pauperes, alij interfecti ſunt alij colla, dextraſque dantes, vincti tandẽ ad babylonios perducuntur. Vbi deniq; Sedechias rex Iudæ pro ludibrio iterũ atque iterũ habitus, oculos à cõtrarijs effoſſos amiſit, filijs prius, vt in hoc magis magisq; puniretur corã trucidatis. Et rex tãtus miſerum ſuis omnibus ſpectaculum Babylonem intrat vt illud vaticinium ab Hieremias decantatum adimpleretur. Intrabis inquit, in Babylonem & non videbis eam.

AB hac tanta vrbis Hieroſolymitanæ euerſione vſque ad primũ annum. Cyri perſarum regis ſub quo odioſa illa Hebræorum captiuitas apud Babylonios ſoluta eſt, anni elapſi ſunt 70. Qua de re quid ſentiant Auctores infra dicetur.

Ann. à dil.	CAPTI.HEBR.		BAB.R.		MED.R.		RO.R.	
1720	1		21		15		18	
1721	2		22		16		19	
1722	3		23		17		20	
1723	4		24		18		21	
1724	5		25		19		22	
1725	6		26		20		23	
1726	7		27		21		24	
1727	8		28		22		25	
1728	9		29		23		26	
1729	10		30		24		27	
1730	11		31		25		28	
1731	12		32		26		29	
1732	13		33		27		30	
1733	14		34		28		31	
1734	15		35		29		32	
1735	16		36		30		33	
1736	17		37		31		34	
1737	18		38		32		35	
1738	19		39		33		36	
1739	20		40		34		37	
1740	21		41		35		38	
1741	22		42		36		1	SERIVS
1742	23		43		37		2	Tullus.6.
1743	24		44		38		3	Rex Ro.

ann.44. Aliter. Euſebius numerat in hoc & in ſequenti Rege quanuis in ſumma annorũ nihil diſcrepet nec a Liuio, nec à Dionyſio.

1744	25		45		1	CYRVS.	4	
1745	26		1	AMILIN'	2	R. Perſaru	5	
1746	27		2	Euilmero	3	an.30. hic	6	
1747	28		3	dach.x, R.	4	Cyrus Me	7	
1748	29		4	Bab.an.30.	5	dor. dextra	8	
1749	30		5		6	xit impiũ.	9	

AB hoc anno.30.Captiuitatis Hebræorum nonnulli ordiũtur Regnum Perſarum,incipientes à Cyro.1.Rege,qui vnà cũ Dareio Baltaſarem vltimum Babyloniorum regẽ interfecit. Tamen quàm verum hoc ſit,ipſi viderint.Saltem diuinæ ſcripturæ eſſe cõtrarium, ex multis locis conſtare poteſt. Imprimis.2.Paralip.vltimo & primi Eſdræ.1.Deinde Hieremias.25.& Daniel.9. Ex his omnibus ſatis exprimitur peractis.70.annis Deum Opt.Max.quæ eius eſt clementia,populum Iudaicum è ſeruitute Babylonica liberaturum. Quod ſanè cõtigit quum Cyrus.50.ferme hominum millia,donata libertate, redire iuſſit in Iudæam hoc eſt primo anno eius regni.

IAm ergo finierant.70.anni à Captiuitate Hebr.quum Baltaſar vltimus Babyloniorum rex poſtremo ſui regni anno magnificentiſſimum Satrapis ſuis celebrauit conuiuium,atque in Iudæorum cõtemptum tot vaſa aurea templi,& argentea homo impius prophanauit. Subito igitur inter pocula mirabile,atque horrendum ei id minimè ſperanti ſpectaculum adparet,manus ſcilicet tantum ſcribentis. Perterruit id,vt par erat,ipſum regem. Sed miſerè huc illuc magnis curis trahitur,poſtquam inter magos,arũſpices,atque ſapientes Caldæos,qui paucas illas exaratas in pariete literas ſibi explanet, nullus reperitur, Regina triſtem vultum & ſolicitum mariti ſui ægrè ferẽs, Danielem Sapientiſſimum inter Hebræos,atque ſummi Dei prophetam prodidit,qui tantum arcanum Regi declaret, Tunc Daniel regijs pollicitationibus nimium ſollicitatus, regnũ Babyloniorum iam diuiſum, Medis,& perſis traditum,quod illud vnum ſcribẽtis manus ſignificabat myſterium,reſpondet, Vnde ſubſequenti nocte Baltaſar rex à Dareio,atque Cyro eius nepote è ſorore,interficitur. Regnatum itaque eſt apud Babylonios annos.304.

SEptuaginta iam annis ab illa Iudæorum captiuitate elapſis, quo tempore,eorum ſeruitus Babylonica finiẽda fuit,iuxta Hieremiæ vaticinium,Cyrus primus Perſarum rex, Hebræorum captiuitatem ſoluens.50. ferme hominum millia redire in Iudæam iubet:atque vero Deo,quem vnum eſſe Hebrçorum fatebatur, Templum illos conſtruendum curarent,monet. Altari iam itaque erecto,templi fundamenta iaciebant Iudæi. Sed cum à vicinis populis ſtructura Tẽpli impediretur,opus vſque ad ſecundum annum Dareii imperfectum permanſit ſolo vno altari cõſiſtente. Mox tamen â Zorababel extruitur

Dei domus & eius opus.40.annis perficitur. Hæc ex primo Eſdræ quouſq; peruenire eo ordine,quo Sacra tendit ſcriptura, promiſimus.

FINIS.

Volui pie lector hæc ad finem addere, quæ iam olim Ioannes Driedon,ex ſacris conlegit, vt ex his omnia probares quæ de ætatibus diximus.

Prima ætas continet an.1656.

Adam	130	genuit Seth.
Seth	105	an. gen. Enos.
Enos	90	gen. Caynan.
Caynan	70	ge. Malalchel.
Malalchel	65	ge. Mathuſalē.
Mathuſalē	187	ge. Lamech.
Lamech	182	genuit Noe
Noe	600	vſque diluuiū.

Summa omnium 1656.quæ demonſtratur ex.c.5. libri Geneſ.

II. ætas continet.292.

Sem poſt diluuiū.2.g.Arphaxat.

Arphaxat	35	ge. Sale
Sale	30	ge. Heber.
Heber	34	ge. Phalec.
Phalec	30	genuit Zeu.
Zeu	32	gennit Saruch
Saruch	30	ge. Nachor.
Nachor	29	ge. Thare.
Thare	70	ge. Abraam.

Supradictus annorum numerus ſecundæ ætatis.292.an.demóſtratur ex ſcriptura Geneſ.11. Poteſt & per ſcriptores ethnicos, Beroſum,Metaſthenem & Manethonem demonſtrari.

III. ætas continet 942.

Abraam	100	genuit Iſaac.
Iſaac	60	genuit Iacob.
Iacob	90	genuit Ioſeph.
Ioſeph	100	vixit & mortuus eſt.

A morte 65.vſq;a natiu.Moyſi.

Moyſes.80.vſque ad exitum Iſrael de AEgipto.

Moyſes	40	dux fuit in deſerto.
Ioſue	26	dux fuit.
Othoniel	40	Iudex in Iſrael
Aioth	80	Iudex in Iſraël
Delbora & Baruch	40.	duces.
Gedeon	40	Iudex in Iſrael.
Abimelech	3	Iudex in Iſrael
Thola	23	Iudex in Iſr.
Iair	22	iudex in Iſrael
Iepte	6	Iudex in Iſrael.
Abeſan	7	iudex in Iſrael
Archialon	10	Iudex in Iſr.
Labdon	8	iudex in Iſrael
Sampſon	20	iudex in Iſrael
Heli	40	Sacerdos in Iſr.
Samuel & Saul	32	præfuerunt in Iſrael.

Collige ann.ſimul omnes in ætate hac tertia,& habebis an. 942 qui numeros demóſtratur.

partim ex lib. Gen. partim lib. Exodi, partim ex libris Ioſue, Iudicum & primi Reg. ſicut & in ſuperioribus p diuerſos ſcripturæ ſacræ locos oſtenſum eſt.

IIII. ætas. an. 484.

Dauid regnauit.	40.	tertij Reg. 2
Solomon	40.	tertij Reg. 11.
Roboan	17	tertij Reg. 14.
Abias.	3	tertij Reg. 15.
Aſa	41	tertij Reg. 15.
Ioſaphat	25	tertij reg. vltimo
Ioram	8	quarti Reg. 8.
Ochoſias	1	quar. Reg. 10.
Attalia	7	quar. Reg. 11.
Ioas	40	quar. Reg. 12.
Amaſias	29	quar. Regū. 14.
Oſias ſeu Oſarias	52	quar. Reg. 15.
Ioathan	16	quar. Reg. 15.
Acham	16	quar. Reg. 16.
Ezechias	29	quar. Reg. 18
Manaſſes	55	quar. Reg. 21.
Amon	12	quar. Reg. 21.
Ioſias	31	quar. Reg. 22.

Ioacham menſibus tribus.

IoaKim	11	quar. Reg. 24.

Ioachin mēſibus tribus, & facta eſt tranſmigratio quar. Reg. 25. Hic facta eſt euerſio templi & vrbis Hieruſalē in āno. 19. regni Nabuchodonoſor regis Babyloniæ, quar. Re. 25. Demonſtratur igitur numerus an. ætatis quartæ ex ſcripturis ſacris eſſe. 484. an. â principio regni Dauid vſque ad euerſionē Hieruſalem. Huc vſque Hebræorum diuinæ ſcripturæ annales temporum cōtinent. Ea vero quę poſt hæc apud illos ſunt geſta, partī in Hierem. partim in libris Eſdræ, vſque ad 32. an. regni Artaxerxis, in quo muri Hieruſalem ſunt reædificati, continentur. Quæ autem poſt Alex. imperium ſunt facta in libris Machab. recitantur, ſed neque protendūtur vſque ad Chriſtum, neque ex illis poteſt ſic colligi certus annorum numerus ſecundum ſeriem ſucceſſionis.

V. ætas ab euerſione Hieruſalem vſque ad Chriſtum continet. ann. 596.

Hic autem ann. numerus, quanquam vt iā patuit ex ſcripturis ſacris demonſtrari non poſſit, vtique tamē probari poteſt, tam per ethnicos, quā per catholicos ꝓbatæ fidei chronographos, collatione facta cum ſcripturis ſacris.

Ab euerſione vrbis vſque in ſolutionem captiuitatis fuerunt. ann. 70. Hieremias. 25. & 29. & Dan. 9. 1. Eſdr. 1.

FINIS.

AD LECTOREM.

TANDEM perſolui candide lector quod fueram pollicitus haud quaquam neſcius hæc qualia qualia ſunt tibi non poſſe non adridere, modo mihi te talem præſtes, qualem his meis ſcriptis te vellem ac paro, imo qualem te adpello. Memineris in re tam difficili, & ſi tumultuario ſtudio, aliquid dicere non omnino fore inlaudabile. ſaltem vel inuidis perutile (latrent canes quicquid velint) non dubito. In ſtylo ſi poſtulas elegantiam quiduis potius inuenies, multo minus ſi barbariſmos aut ſolœciſmos aliquos non bene animatus quæras. Clament vociferentur oblactrent (quod facient ſat ſcio noſtri Grammatici) ſtylum noſtrum parum exercitatũ, incomptum, tumultuarium, atque nullum proſus eſſe propter tam variam auctorũ lectionem, nihil id curo. me nanque Theol. non tamen barbarum profiteor. Grauitatem vel in verbis adfecto. Illu fucatam orẽm, verborumq; lenocinium relinquo. Nec te offendat (vt paucis concludam) in noſtra Orthographia nouus ſcribendi modus, quem docti vetuſtique Grammatici ſatis adprobarunt, atque ita rectè ſcribendum non ſemel admonuere. Sequuti nanque ſumus Terentianum Maurum, Terentium, Scaurum, Caprum, Priſcianum, Gellium, & in multis noſtrum Reſendium virum in omni diſciplinarum genere conſummatiſsimum. Vale.

CONIMBRICAE.

Apud Ioannem Barrerium Typographum Regium.

M. D. LIIII.

Catalogus authorum quibus in hac Chronologia vſi ſumus.

D. Ambroſius.
D. Aurelius Auguſt.
Ariſtoteles.
Alphonſus Rex.
Alph. Arch. Tole.
Alphonſus. Epiſcopus. Gerundenſ.
M. Antonius. Sabeli.
L. Andreas. Reſēdius.
Alexāder ab Alex.
Arrianus. De Reb. Geſt. Alexand.
Antonius Nebriſſē.
Beda venerabil.
Beroſus Chaldæus.
Cabaliſtæi.
Concilium Nicenū.
Cōciliū Tridētinū.
Diogenes Laertius.
D. Dionyſius Areop.
Dionyſius Halicar.
Dauid proph. regius
Diodorus Siculus.
Eſaias propheta.
Euſebius. Cæſarieſ.
Eſdras.
Eraſmus.
L. Florus.
Florianus à campo.
D. Gregorius.
Herodotus.
Hilarius.
Homerus
D. Hieronymus.
Hermicus Caiaſius, Luſitanus.
Hērric. Glareanus.
D. Irenæus (archiep.
Iſidorus Hiſpalenſ.
D. Ioānes Chryſoſtom.
D. Ioannes Euangel.
Ioānes Reuchlinus.
Io. picꝰ Mirandula.
Ioānes Faber ſtap.
Ioannes Driedon.
Io. anius viterbiēſis
Iſocrates.
Ionas propheta.
Ioſephus.
Ioachimus Vadia.
Iuſtinus.
Lactantius Firm.
Lucas Euang.
T. Liuius.
Lucanus.
Lodouicus Viues.
Macrobius.
Mathæus Euang.
Martianus Capella.
Manethon Aegipt.
Megaſthe. Perſius.
Moyſes propheta.
Nicolaus Lyranus.
Origenes.
Oratius.
Ouidius.
Paulus Apoſtolus.
D. Petrus Apoſtolus.
Plato.
Plinius.
Paulus Oroſius.
Pomponius Mela.
Philo Iudæs.
Philippus Beroald.
Ptolomæus.
Pauſanias.
Petrus Galatinus.
Platina.
Plutarchus.
Rufinus.
Suetonius Trāquillus.
Strabo.
Stephanus de Vrb.
Seruius Grāmatic
Solinus.
Sybilla.
Tertullianus.
Thalmudici.
Tonſtatus.
Trogus Pomp.
M. Varro.
Vergilius.
Xenophō Chronogr.

um.
laud
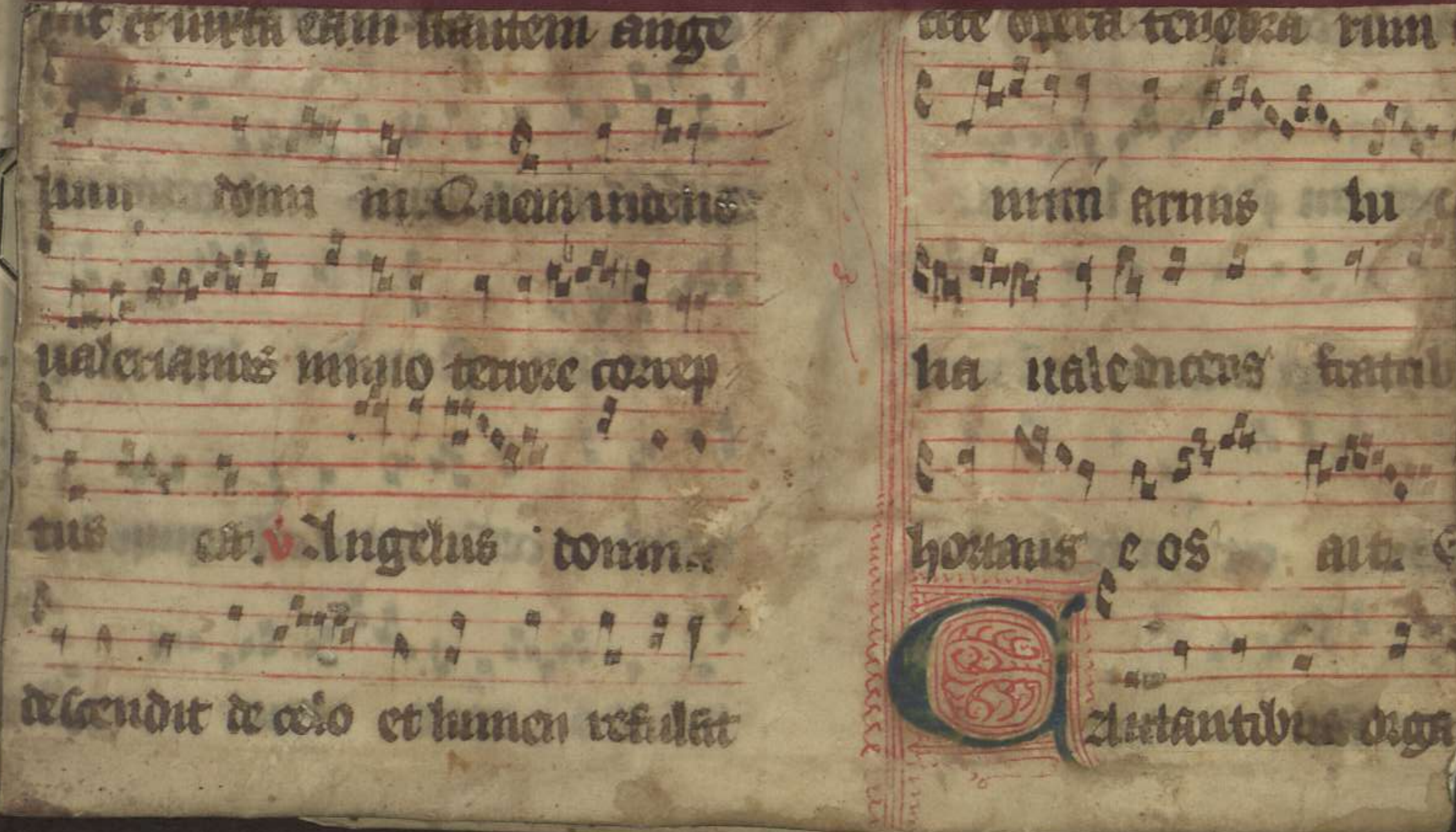
lumen ange
magno timore concep
tus
Angelus domini
descendit de celo et lumen refulsit
hortatus eos
Cantantibus orga